

Programma

26 en 27 november 2004
Noordwijkerhout

VVD.NL

116^e algemene vergadering

HEUVELMAN FACILITATING YOUR SUCCESS

Uw presentatie moet een succes worden.

Overtuiging is het ultieme doel. U zoekt naar een professionele onderneming die conceptontwikkeling, meedenken en uitvoering hoog in het vaandel heeft staan. Dan is Heuvelman Sound & Vision uw betrouwbare partner. Wij denken mee in het op maat aandragen van concepten en het invullen van de hierbij passende en juiste

audiovisuele oplossingen. Een geruststellende gedachte.

Heuvelman Sound & Vision biedt, naast oplossingen op het gebied van grootbeeldprojectie en geluid/zaalversterking, met name creatieve concepten op het gebied van interactiviteit voor diverse bijeenkomsten. Dit kan bij grootschalige projecten zijn zoals bedrijfspresentaties en conferenties, maar evengoed dynamische instore-projecties

en beurzen. Dit alles met als doel uw presentatie tot een succes te maken. Als toonaangevende audiovisuele aanbieder met ruim 35 jaar ervaring komt u onze relaties tegen in het (internationale) bedrijfsleven, overheid, omroepen en congres- en evenementenlocaties.

HEUVELMAN
sound & vision
FACILITATING YOUR SUCCESS

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	pagina 2
Beknopt programma	pagina 3
Toelichting op enkele programma-onderdelen	pagina 6
Parallelsessies	pagina 9
Debattoernooi	pagina 19
Spelregels	pagina 20
Plattegrond	pagina 23
Toelichting op elektronisch stemmen	pagina 24
Huishoudelijke mededelingen	pagina 26
Aantekeningen	pagina 28

VOORWOORD

Beste bezoeker,

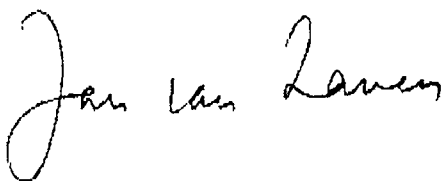
Hartelijk welkom op alweer de 116^e algemene vergadering van de VVD. Twee dagen lang staat de algemene vergadering in de Leeuwenhorst te Noordwijkerhout in het teken van 'investeren in de toekomst'.

In Nederland hebben we te maken met lastige tijden. Om de toekomst vol vertrouwen tegemoet te treden heeft Nederland nu een oppepper nodig. De VVD heeft daar heldere ideeën over en legt daarbij extra nadruk op drie zaken: onderwijs, werk en veiligheid.

Wij, de leden, moeten strijden voor onze liberale idealen. Samen moeten we ervoor zorgen dat de VVD door de kiezers als een sterke, onderscheidende partij wordt gezien. Dat klinkt romantisch. Maar in de praktijk is het voor een groot deel gewoon hard werken.

Dit weekend wacht u een gevarieerd programma waarin,- naast de behandeling van de huishoudelijke zaken, zoals bijvoorbeeld de communicatiemiddelen, reglementaire wijzigingen en de evaluatie van de ledenraadplegingen - volop de ruimte is om over vele onderwerpen in discussie en debat te gaan met elkaar en onze politici. Uiteraard ontbreken de speeches van Gerrit Zalm en Jozias van Aartsen niet.

Ik wens u allen een boeiende en inspirerende algemene vergadering toe en ik ben er van overtuigd dat wij op zaterdagmiddag kunnen terugzien op twee geslaagde dagen.

*Jan van Zanen,
Partijvoorzitter*

BEKNOPT PROGRAMMA

116^e algemene vergadering
Programma onder voorbehoud van wijzigingen

Vrijdag 26 november 2004

- 13.30 uur** **Officiële start door partijvoorzitter
Jan van Zanen**
- 13.35 - 16.30 uur** **algemene vergadering van
afgevaardigden (AVA)**
"huishoudelijke vergadering, deel 1"
- Communicatiemiddelen. Voorstel vervanging van het blad Politiek! in zijn huidige vorm
 - Rapport Commissie Evaluatie Ledenraadplegingen (CEL) en standpuntbepaling Hoofdbestuur
 - Wijziging van statuten en huishoudelijk reglement alsmede het kandidaatstellingsreglement voor de leden van de gemeenteraad, vaststellen reglement VVD-regio's en procedure actuele moties
 - Rondvraag
- 15.00 - 16.30 uur** **Parallel aan plenair programma;
Parallelsessies deel I**
- Verkeer verbonden. VVD visie op mobiliteit in Nederland in de komende jaren
 - Onderwijs voor en door jongeren m.m.v. Mark Rutte
- 16.30 uur** **Borrel**
- 17.30 uur** **Diner**
- 19.30 uur** **Avondprogramma**
Herdenking overleden vooraanstaande leden
Speech partijvoorzitter Jan van Zanen
Speech Jozias van Aartsen
Gastsprekers
- 21.30 uur** **Afsluiting en aansluitend feest**

Zaterdag 27 november 2004

10.00 uur **Opening partijvoorzitter Jan van Zanen**

10.15 - 12.00 uur **algemene vergadering van
afgevaardigden (AVA)**
"huishoudelijke vergadering, deel 2"

- Jaarplan 2005
- Begroting 2005
- Initiatiefvoorstel afdeling Ede
- Benoeming en afscheid van een lid van het hoofdbestuur

10.15 - 11.45 uur **Parallel aan plenair programma;
Parallelsessies deel II**

- Netwerken, Liberaal Vrouwen Netwerk
- De remmende werking van regels, Liberaal Ondernemers Platform
- Openbaar bestuur, ondernemerschap, regelgeving m.m.v. Charlie Aptroot en Mark van der Horst
- Ontwikkeling defensiebeleid binnen Europa m.m.v. Hans van Baalen
- VMBO, wat willen we ermee? Analyse van de huidige situatie van het VMBO en wijzigingsvoorstellen om een succesvolle toekomst te garanderen.

10.00 - 12.00 uur **Parallel aan plenair programma;
Landelijk Debattoernooi**

12.00 uur **1e Stemvenster, huishoudelijke
vergadering (AVA)**

12.30 - 13.30 uur **Lunch**

13.30 - 15.00 uur **algemene ledenvergadering (ALV)**
"politieke vergadering"

- Verantwoording door fracties van Tweede Kamer, Eerste Kamer en Europees Parlement over gevoerde beleid
- Aan de orde zijnde politieke kwesties

13.30 - 14.45 uur	Parallel aan plenair programma; Parallelsessies deel III <ul style="list-style-type: none"> • Liberalisme en bijzonder onderwijs, Telderstichting • Voorstellen voor een fundamentele hervorming van het strafrechtelijk stelsel • Communicatiemiddelen • Zorgverzekeringsstelsel 2006 • Hervorming EU-landbouwbeleid m.m.v. Jan Mulder, lid VVD fractie Europees Parlement
13.30 - 14.30 uur	Parallel aan plenair programma; voortzetting Landelijk Debattoernooi
15.00 uur	2e Stemvenster, politieke vergadering (ALV)
15.30 - 16.00 uur	Slotdebat Landelijk Debattoernooi
16.00 uur	Speech Gerrit Zalm
16.30 uur	Slotwoord Jan van Zanen
16.35 uur	Einde vergadering Aansluitend borrel tot circa 17.15 uur

TOELICHTING OP ENKELE PROGRAMMA - ONDERDELEN

De bijlagen bij onderstaande programma-onderdelen zijn af te halen bij de VVD-balie.

1. Communicatiemiddelen

Behandeling: vrijdagmiddag 13.35 – 16.30 uur

In de bijlage A bij de Agenda staat het voorstel van het Hoofdbestuur over de nieuwe communicatiestructuur en met name het vernieuwingstraject Politiek! beschreven. Hierop is een motie van de Kamercentrale Den Haag ingediend (**wijzigingsvoorstel 1**). De afdeling Hilversum heeft een initiatiefvoorstel over een rubriek ingezonden brieven ingediend. Dit voorstel wordt bij dit agendapunt behandeld.

2. Rapport Commissie Evaluatie Ledenraadpleging (CEL) en standpuntbepaling Hoofdbestuur

Behandeling: vrijdagmiddag 13.35 – 16.30 uur

Op het rapport zijn door de afdeling Boskoop, Rijnwoude en de Kamercentrale Rotterdam wijzigingsvoorstellen ingediend (**wijzigingsvoorstellen 2 t/m 8**) over de verdere regelgeving en de manieren waarop gestemd kan worden

3. Wijziging van statuten en huishoudelijk reglement alsmede het kandidaatstellingsreglement voor de leden van de gemeenteraad, vaststellen reglement VVD-regio's en procedure actuele moties.

Behandeling: vrijdagmiddag 13.35 – 16.30 uur

Het vormgeven van de partijvernieuwing brengt een aanzienlijk aantal veranderingen in de partijregels met zich mee. In Bijlage D van de agenda voor de 116^e AV staan deze voorstellen van het Hoofdbestuur vermeldt.

Het Hoofdbestuur heeft voor enkele onderdelen van dit agendapunt nota's van wijziging opgesteld met redactionele of technische aanpassingen; met dank aan de Kamercentrales Rotterdam en Amsterdam voor hun opmerkingen (**wijzigingsvoorstellen 9,11 en 16**). De Kamercentrale Rotterdam heeft een wijzigingsvoorstel op het huishoudelijk reglement ingediend. (**wijzigingsvoorstel 10**).

Door de Kamercentrales Haarlem en Rotterdam en de afdeling Zwolle zijn wijzigingsvoorstellen op het nieuwe kandidaatstellingsreglement ingediend. **(wijzigingsvoorstellen 12 t/m 15)**

Met betrekking tot het reglement voor de nieuwe VVD-regio's heeft de Kamercentrale Haarlem 9 wijzigingsvoorstellen ingediend **(wijzigingsvoorstellen 17 t/m 25)**. Op de Procedure actuele moties zijn geen wijzigingsvoorstellen ingediend.

4. Rondvraag

Behandeling: vrijdagmiddag 13.35 – 16.30 uur

5. Jaarplan 2005

Behandeling: zaterdagochtend 10.15 – 12.30 uur

Het jaarplan is als bijlage E terug te vinden in de agenda voor de 116^e AV.

6. Begroting 2005

Behandeling: zaterdagochtend 10.15 – 12.30 uur

De begroting met toelichting is opgenomen in de agenda voor de 116^e AV.

7. Initiatiefvoorstel Ede

Behandeling: zaterdagochtend 10.15 – 12.30 uur

Door de afdeling Ede is een motie ingediend waarin het Hoofdbestuur wordt gevraagd te bevorderen dat in de statuten en (kandidaatstellings-)reglementen het politieke leiderschap ondubbelzinnig wordt vastgelegd. De afdelingen Boskoop en Rijnwoude hebben twee wijzigingsvoorstellen ingediend **(wijzigingsvoorstellen 26 en 27)**

8. Benoeming lid van het Hoofdbestuur

Behandeling: zaterdagochtend 10.15 – 12.30 uur

Voor benoeming in de vacature van Penningmeester stelt het Hoofdbestuur kandidaat de heer J.D. (Jan Dirk) Smit te Kinderdijk.

Er zijn verder geen kandidaten gesteld

A. Eerste stemvenster

Behandeling: zaterdagochtend 12.00 uur

Hier kunnen de afgevaardigden elektronisch stemmen over alle onderdelen van de voorgaande agendapunten die in stemming worden gebracht.

9. Verantwoording fracties en andere politieke kwesties

Behandeling: zaterdagmiddag 13.30 – 15.00 uur

Bespreking van het politieke beleid van de verschillende VVD-fracties. Daarna kan worden gesproken over eventuele uitkomsten van de discussie in de parallelsessies en actuele politieke kwesties. Door de kamercentrales Den Haag en Haarlem zijn 4 politieke moties ingediend. Tot 1 werkdag voorafgaande aan de vergadering kunnen nog actuele moties worden ingediend.

De beschikbare tijd wordt zo goed mogelijk verdeeld over iedereen die het woord wil voeren. Als spreker moet u zich daarom voor de lunchpauze aanmelden. In het programmaboekje en op de locatie vindt u hierover meer informatie.

B. Stemvenster

Behandeling: zaterdagmiddag 15.00 uur

Hier kunnen leden elektronisch stemmen over alle politieke voorstellen die in stemming worden gebracht.

PARALLELSESSIES

Vrijdag 26 november 2004
parallelsessie deel I 15.00 – 16.30 uur

U kunt zelf kiezen welke parallelsessie(s) u wilt bijwonen. Deelname hieraan is vrij. Vooraf inschrijven is niet nodig.

Verkeer en Vervoer: Verkeer verbonden. VVD visie op mobiliteit in Nederland in de komende jaren

Zaal: Foyer

Partijcommissie Verkeer en Waterstaat

Alhoewel een partijcommissie bereid en in staat is adviezen te geven over actuele vraagstukken, is het belangrijker om lijnen uit te zetten voor een nieuwe kabinetsperiode waaraan de VVD deelneemt als Regeringspartij. Daarbij komt nog, dat ontwikkelingen rond de infrastructuur en de mobiliteit veelal berusten op een beleid dat pas op langere termijn effectief is. Daarom heeft de partijcommissie adviezen geformuleerd welke zicht bieden op verbetering van het Verkeers- en vervoervraagstuk in Nederland in de komende jaren. De partijcommissie maakt zich zorgen over de ontwikkeling van de mobiliteit en, hoewel in de voornemens bij het ruimtelijke ordeningsbeleid van het vorige kabinet gestreefd werd naar intensivering van het ruimtegebruik, meent de commissie dat dit beleidsuitgangspunt zich niet laat vertalen in werkelijke oplossingen van de mobiliteitsvraagstukken waar Nederland voor staat. De Nota Ruimte van het huidige CDA-VVD-D66 kabinet lijkt daarin overigens meer voortgang te boeken.

Het hoofdbestuur heeft besloten om over dit onderwerp de discussie met de partij aan te gaan in de hoop en verwachting dat discussie leidt tot een oriëntering op de vraag langs welke lijnen de VVD de verbetering van de mobiliteit in Nederland zo optimaal mogelijk kan realiseren.

Het onderwerp mobiliteit en infrastructuur heeft in de verkiezingstijd geen hoofdrol gespeeld, terwijl het voor de kiezer een dagelijks aandachtspunt is en voor de ondernemer een vraagstuk van grote zorg. De partijcommissie heeft daarom aandacht geschonken aan de

diverse modaliteiten waarlangs en waarover de mobiliteit en dus het verkeer en vervoer in Nederland plaatsvindt, via lucht, water, weg en spoor. Speciale aandacht is hierbij besteed aan het veiligheidsaspect, zeker waar het gaat om lucht en water.

Het hoofdbestuur vraagt nu de VVD-leden om hun opvattingen te laten horen

Onderwijs: Onderwijs voor èn door jongeren

Zaal: Cheers sportcafé

JOVD

De JOVD wil graag met u discussiëren over onderwijs. Onderwijs is een politiek onderwerp, waar alle jongeren mee in aanraking komen. Eventuele verhoging van het collegegeld is bijvoorbeeld altijd een leuk discussiepunt. Door de leerplicht in ons land is iedereen naar school geweest, dus ook oudere 'jongeren' kunnen deelnemen aan deze discussie!

Samen met Mark Rutte (VVD), Kim Touring (Landelijke studentenvakbond) en Paul Laane (JOVD) wordt er gediscussieerd aan de hand van actuele stellingen.

Zaterdag 27 november 2004
parallelsessie deel II 10.15 – 11.45 uur

Netwerken: Old boys network, old girls network of samen?

Zaal: Foyer

Liberaal Vrouwen Netwerk

Iedereen heeft een netwerk en iedereen kan netwerken!

Maar niet iedereen is zich hiervan bewust. In deze workshop zal daarom kort worden ingegaan op vragen als: wat is netwerken, hoe gebruik je je netwerk en hoe onderhoud je het?

Meer specifiek zullen aan de orde komen de verschillen in de manier waarop je kan netwerken: netwerken mannen anders dan vrouwen? Zijn typische mannen- en vrouwen-netwerken nodig of gewenst? Is netwerken nodig om je ambities te realiseren, en zo ja, hoe doe je dat dan?

Haya van Somerentrainer Jan Heek zal samen met de deelnemers op deze vragen ingaan en aan de hand van praktijkvoorbeelden (uit bijvoorbeeld onderwijs of gezondheidszorg) laten zien dat netwerken een middel is om het doel te bereiken dat je jezelf had gesteld.

De remmende werking van regels: Het mag niet van Brussel!

Zaal: B35

Liberaal Ondernemers platform

In zijn strijd om door een woud van regels zijn bos te blijven zien, wordt elke ondernemer geconfronteerd met een vertrouwd bosgeluid: "Het mag niet". De gemeente stelt dat het niet mag van de provincie. De provincie roept dat het niet mag van het Rijk. Den Haag schreeuwt dat het niet mag van Brussel. De prangende vraag tijdens deze parallelsessie is: Is dit antwoord waar?

Wordt de uitvoerende macht van Nederland met handen en voeten gebonden aan de boom of heeft Nederland eerst vrijwillig haar vrijheid opgeofferd en een voedingsbodem gecreëerd om de boom te planten om vervolgens zichzelf aan de hoogste boom op te knopen? Of wordt in de schaduw van de boom simpelweg elk initiatief in de

kiem gesmoord? Als spreker is uitgenodigd mevrouw Tesja de Groot, lid van de partijcommissie Landbouw, Visserij en Natuurbeheer.

Openbaar bestuur, ondernemerschap, regelgeving:
Wisselwerking en barrières tussen politiek, ambtenarij en bedrijfsleven

Zaal: B33

Liberaal Publiek

Twee prominente liberalen, te weten Charlie Aptroot, VVD Tweede Kamerlid en Mark van der Horst, VVD wethouder Amsterdam discussiëren in de parallelsessie van Liberaal Publiek over de wisselwerking en de barrières tussen politiek, ambtenarij en bedrijfsleven.

Vele VVD-leden en stemmers zijn werkzaam in de publieke sector. Het VVD ambtenaren netwerk Liberaal Publiek brengt die mensen bij elkaar om de liberale denkkraft in de overheid beter te mobiliseren en te benutten.

Iedere eerste dinsdag van de maand organiseert Liberaal Publiek in Café Mook, Lange Houtstraat 25 te Den Haag een informele borrel. Hierbij verzorgt een vooraanstaand liberaal een korte inleiding over een actueel politiek onderwerp. Naast een interessante discussie is dit een ideale manier om liberalen te leren kennen die werkzaam zijn in het openbaar bestuur.

Ontwikkeling defensiebeleid binnen Europa:

Zaal: B31

Partijcommissies Europese Zaken en Defensie

Nederland heeft als EU-voorzitter ingezet op verbetering van de Europese defensiecapaciteiten. Een sterke Europese defensie maakt het mogelijk dat de EU een (effectiever) zelfstandig buitenlands- en veiligheidsbeleid kan uitoefenen. Maar is dat beleid er eigenlijk wel? Zonder (echt) gemeenschappelijk buitenlandsbeleid kan er immers geen gemeenschappelijk defensiebeleid zijn.

- Is de Navo met een sterke Europese defensiecapaciteit nog wel nodig of neemt de betekenis van de Navo voor Europa juist toe?

- Kan een zelfstandige Europese capaciteit worden bereikt indien de Europese landen soeverein willen blijven bij beslissingen over inzet van militairen en aanschaf van materieel? Moeten de negen Europese Battle Groups daarom nationaal worden samengesteld?
- En komen Europese taakspecialisatie en standaardisatie van Europees materieel echt van de grond? Blijft alleen al door deze twijfel de Navo echt nodig?

Hans van Baalen, VVD Tweede Kamerlid zal onder andere deelnemen aan de discussie.

Wilt u discussiëren over deze vragen vanuit een liberaal perspectief? Komt u dan naar deze parallelsessie!

VMBO: Wat willen we ermee? Analyse van de huidige situatie van het VMBO en wijzigingsvoorstellen om een succesvolle toekomst te garanderen.

Zaal: B37

Partijcommissie Onderwijs

Wordt er alleen nog maar geklaagd over het VMBO (Voorbereidend Middelbaar Beroepsonderwijs), of worden er ook concrete voorstellen tot verbetering gedaan? De partijcommissie Onderwijs kiest voor het laatste. Tijdens deze parallelsessie zullen voorstellen worden gepresenteerd, die het VMBO een kansrijke toekomst moeten bieden.

De voorstellen zullen worden gepresenteerd en toegelicht door Pieter Moerland, lid van de partijcommissie onderwijs en momenteel werkzaam als beleidsmedewerker bij een scholengroep. Daarvoor is hij acht jaar directeur geweest van een school voor VMBO. Vervolgens zal hierover onder leiding van prof. dr. J.A. Bruijn, voorzitter van de partijcommissie, gediscussieerd worden. Tot slot zal Eric Balemans, VVD Tweede Kamerlid een reactie geven op de discussie en de voorstellen.

Zaterdag 27 november 2004
parallelsessie deel III 13.30 – 14.45 uur

Artikel 23 Grondwet en de liberale uitgangspunten:
Liberalisme en bijzonder onderwijs.

Zaal: Foyer

Teldersstichting

De Teldersstichting organiseert een debat over het liberalisme en bijzonder onderwijs waarin twee gezaghebbende wetenschappers en een uitgesproken Kamerlid aan het woord komen over dit onderwerp dat de liberale gemoederen het afgelopen jaar herhaaldelijk heeft beziggehouden. De inleiders zijn:

- *drs. A. Hirsi Ali*, lid van de VVD-fractie in de Tweede Kamer;
- *prof.dr. N.L. Dodde*, emeritus hoogleraar in de geschiedenis van het onderwijs aan de Erasmus Universiteit Rotterdam en auteur van het artikel 'Alweer een schoolstrijd' in *Liberaal Reveil*, nr. 4 (augustus) 2004;
- *prof.dr. S. Dijkstra*, emeritus hoogleraar Onderwijskunde aan de Universiteit Twente, lid van de VVD-partijcommissie onderwijs en medeondertekenaar van de brief 'Echte liberalen koesteren de vrijheid van onderwijs' van december 2003.

De inleidingen en discussie met forumleden en aanwezigen hebben tot doel te komen tot een vruchtbare kruisbestuiving van wetenschap en politiek.

Effectief en op maat: Voorstellen voor een fundamentele hervorming van het strafrechtelijke stelsel

Zaal: B37

Partijcommissies Binnenlandse Zaken, Politie, Justitie

Leden van de partijcommissies voor Binnenlandse Zaken, Politie en Justitie hebben in de Projectgroep Veiligheid en Criminaliteitsbestrijding (PVC) voorstellen ontwikkeld voor hervorming van het strafrechtelijke stelsel. De voorstellen beogen enerzijds een versterking van het strafrechtelijke stelsel, zoals de toepassing van het CompStat-surveillancesysteem en de mogelijkheid van

strafreductie na een schuldbekentenis. Anderzijds is ontlasting van het strafrechtelijk stelsel noodzakelijk, via onder meer de verdergaande inzet van de bestuursrechtelijke boete en de mogelijkheid van 'herstelgerechtigheid' (afdoening via bemiddeling tussen dader en slachtoffer). Daarnaast dient het strafrechtelijk stelsel zelf rekenschap af te leggen en moet het zich meer openstellen voor de samenleving waarin het functioneert, bijvoorbeeld via de introductie van lekenrechtspraak. Tenslotte worden voorstellen gedaan voor maatwerk in de strafrechtstoepassing, zoals de voorwaardelijke invrijheidsstelling en de langdurige detentie van onverbeterlijke veelplegers.

Communicatiemiddelen

Zaal: B35

Werkgroep communicatiemiddelen

Naar aanleiding van de wens van de leden de communicatie binnen de VVD te verbeteren, is in augustus 2003 een werkgroep, bestaande uit ervaringsdeskundigen en communicatiespecialisten uit de Kamercentrales, begonnen met een onderzoek naar de huidige en gewenste situatie op het gebied van de communicatiemiddelen.

De resultaten van dit onderzoek zijn uitgewerkt in een advies, inclusief aanbevelingen voor het uitvoeringstraject. De werkgroep maakt u graag deelgenoot van haar bevindingen en is geïnteresseerd in de reacties daarop van de leden. Daartoe wordt u uitgenodigd voor een bijeenkomst, waarin o.m. de structuur van de doelgroepen, informatie en middelen aan bod komt, gedacht vanuit de primaire taak van de VVD een zo optimaal mogelijke informatieuitwisseling met haar achterban in te richten binnen beschikbare financiële en organisatorische kaders.

De presentatie zal worden verzorgd door de heer W. Schoevers (voorzitter werkgroep communicatiemiddelen). Aansluitend zal een discussie worden gevoerd met medewerking van onder andere de heer N.E. Joosten (lid hoofdbestuur) en mevrouw mr. S.M.A.J. den Ouden-Huijgen (lid hoofdbestuur).

Zorgverzekeringsstelsel 2006: Voorstel tot Verandering

Zaal: B33

Partijcommissie Volksgezondheid

Het nieuwe zorgverzekeringsstelsel zal de voortdurende stijging in de kosten van de curatieve zorg niet tot staan brengen. Er zullen maatregelen moeten komen die zorgvrager en zorgaanbieder verantwoordelijkheid en transparantie opleggen, maatregelen die leiden tot inzage en inzicht in de ziektekosten. De no-claim regeling is vanuit een wens tot beheersing van de ziektekosten begrijpelijk, maar draagt hiertoe onvoldoende bij. De zorgvrager moet inzicht krijgen in de individuele zorgconsumptie. De in de te bespreken notitie "Voorstel tot Verandering" voorgestelde beloning bij beperkte zorgconsumptie is socialer, rechtvaardiger en effectiever dan de no-claim regeling. De voorgestelde zorgpas als betaal- en registratiemiddel in de curatieve zorg zal de zorgaanbieder dwingen tot transparantie en de zorgvrager de gewenste bewustwording geven m.b.t. de kosten van de zorg. De inleiding zal worden verzorgd door de heer Dr. P.H.J.M. Dunselman (cardioloog). Aansluitend zal een paneldiscussie worden gevoerd met medewerking van onder andere de heer drs W.M.L.C.M. Schellekens, directeur Kwaliteitsinstituut Zorg, Erasmus medisch Centrum, de heer drs. J.F.G.M. de Beer, directeur GGZ NI, de heer drs. J.F. van Santen, vice-voorzitter Landelijke Huisartsen Vereniging en de heer drs. H. Aeijselts Averink, huisarts.

Hervorming EU-landbouwbeleid: Hoe liberaal kan grondgebonden landbouw zijn

Zaal: B31

Partijcommissie Landbouw en Visserij, Natuurbeheer

In 2003 is een grote verandering in het EU-landbouwbeleid ingezet. Van productiegebonden steun naar plattelandsbeleid: vergoedingen voor geleverde diensten zoals productiewijze en zorg voor landschap en milieu.

- Waar de markt productie en hoeveelheid kan sturen, moet dit zo gebeuren. Echter, wat zijn de gevolgen voor de leefbaarheid van het Nederlandse platteland en voor de agribusiness? Evolutie of revolutie in de grondgebonden landbouw?

- Vergoedingen baseren op productie in het verleden? Of is een gelijke subsidie per hectare voor iedereen ook goed?
- Afgeroomde gelden (modulatie): besteden we die voor nuttige projecten voor boeren of voor aanleg van fietspaden en minirotondes? En kunnen we het geld besteden zonder dat de helft verloren gaat in bureaucratische burelen?
- Plattelandsbeleid in Nederland: noodzakelijk of niet?

Onder andere zal Jan Mulder, lid VVD fractie Europees Parlement deelnemen aan de discussie.

CONGRESBUREAU.nl

U bent uniek. Uw bedrijf is uniek.
Al uw gasten zijn uniek. Daarom is gastvrijheid bij Pino Productions altijd de rode draad en zetten we graag de puntjes op de i. We nemen de zorgen rond een congres uit handen, we weten wat origineel en creatief is en we hanteren een werkwijze zonder verrassingen.

Elk congres is een congres op maat.
Daarom nemen we graag de tijd om naar uw wensen en ideeën te luisteren.
Wanneer schikt het u?

Congresseren met Ernst & Young:
Feilloze logistiek en service

*Confereren met
Economische Zaken:
Internationaal communiceren*

*Touren met Jade:
Relaties écht verrassen*

*Feesten met IBM:
Weergalans samen vieren.*

**Pino
Productions**

EVENTEN & CONGRESSEN

* 030 - 275 96 26 * www.pino.nl *

DEBATTOERNOOI

Kom kijken naar het Landelijk Debattoernooi!

Acht teams gaan tijdens het Landelijk Debattoernooi op zaterdag 27 november in drie rondes met elkaar de strijd aan:

W. Verboom, KC Overijssel B. Pool, KC Groningen	P. Laudy, KC Zuid-Holland Noord A. Koster, KC Zuid-Holland Noord
T. de Bont, KC Rotterdam V. Postma, KC Rotterdam	J. Baerveldt, KC Utrecht P. Versijp, KC Rotterdam
G. Jongma, KC Dordrecht B. van Driel, KC Dordrecht	D. Middleton, KC Den Haag W. Chrispijn, KC Groningen
M. van der Wurff, KC Rotterdam W. van den Berg, KC Rotterdam	S. Weber, KC Den Bosch J.A. Luyten, KC Gelderland

Iedereen is van harte welkom om de debatten als publiek bij te wonen en de debaters aan te moedigen. Wilt u ervoor zorgdragen dat u tijdig in de zaal aanwezig bent, zodat u de debaters niet tijdens hun betoog stoort?

Het debat tussen de twee finalisten vindt om 15.30 uur plaats in de plenaire zaal en het publiek mag met de stemkastjes Mark Rutte als jurylid ondersteunen. De juryleden van het finaledebat zijn staatssecretaris Mark Rutte en Jeannette Baljeu, Marten Boxhoorn en Michel de Visser van de projectgroep Debating.

De voorrondes vinden plaats in de zalen: C17, C19, C21 en C23. Het finaledebat is in de plenaire zaal (Het Atrium).

De tijden van de rondes zijn als volgt:

Ronde 1	10.00 – 10.50 uur
Ronde 2	11.00 – 11.50 uur
Ronde 3	13.30 – 14.20 uur
Finaledebat	15.30 uur in de plenaire zaal

SPELREGELS ALGEMENE VERGADERING

1. Algemeen

1. Voor deze algemene vergadering geldt naast het gebruikelijke stemrecht voor afgevaardigden, het persoonlijk stemrecht voor alle leden van de VVD.
2. Aanmelden kan **vanaf 17 september 2004 tot 12 november 2004**, of anders ter vergadering. In dit laatste geval gelden beperkingen.
3. Na deze termijn kan geen gebruik meer worden gemaakt van vooraanmelding of van bijkomende faciliteiten. U kunt zich aanmelden ter vergadering op 26 en 27 november waarbij de beperking van het aantal mensen dat ter plekke nog kan worden toegelaten afhankelijk is van de grootte van de zaal of zalen en van de beschikbare stemfaciliteiten.
4. Leden van de VVD dienen zich vooraf schriftelijk aan te melden door middel van het vooraanmeldingsformulier. Telefonische aanmeldingen kunnen helaas niet worden aangenomen.
5. De algemene vergadering is openbaar. Alleen leden van de VVD hebben stemrecht. In de agenda is aangegeven voor welke onderdelen alleen de afgevaardigden (AVA) of alle leden (ALV) stemrecht hebben. Overigens kunnen alle leden altijd aan de discussies deelnemen.
6. Zonder aanmelding (vooraf of ter plaatse) worden geen stempassen afgegeven. Er zijn geen uitzonderingen op deze regel.

2. Individuele leden met vooraanmelding

7. Individuele leden die zich tot vrijdag 12 november schriftelijk hebben aangemeld, hebben gegarandeerd toegang tot de algemene vergadering en hebben het recht hun stemrecht uit te oefenen in de vergadering.
8. Deze leden ontvangen de stempas per post ongeveer één week voor de algemene vergadering. Is dit niet het geval dan wordt u verzocht contact op te nemen met het algemeen secretariaat.
9. Als extra service kunnen deze leden zich kosteloos de agenda en de leeswijzer via de post laten toezenden.

10. Het is mogelijk om zich éénmalig op te geven voor alle toekomstige algemene vergaderingen (permanente aanmelding). In dat geval gaat het algemeen secretariaat ervan uit dat dit lid deelneemt aan iedere algemene vergadering, tenzij het lid zich schriftelijk voor een bepaalde algemene vergadering heeft afgemeld.

3. Individuele leden zonder vooraanmelding

11. Individuele personen die zich voor het eerst ter vergadering melden, dienen zich te kunnen identificeren. Vervolgens wordt vastgesteld of de persoon lid is van de VVD en moet een aantal gegevens worden geregistreerd.
12. Voor de aanmelding dient de persoon zich te kunnen legitimeren met een lidmaatschapskaart, of een identiteitsbewijs (paspoort of rijbewijs) met foto.
13. Deze categorie leden wordt in overeenstemming met het huishoudelijk reglement slechts toegelaten zolang de capaciteit van de zaal en de beschikbaarheid van het stembaliesysteem dat toelaten.

4. Lidmaatschapskaart en Volmachten

14. Alle leden ontvangen een lidmaatschapskaart ingesloten bij Politiek! ongeveer één week voor de algemene vergadering.
15. Deze lidmaatschapskaart kan worden gebruikt als legitimatie indien wordt gebruik gemaakt van aanmelding ter plaatse of kan desgewenst worden afgegeven als volmacht aan een ander lid.
16. Een lid mag maximaal twee volmachten accepteren van andere leden. Dit kan alleen maar op de in het volgende punt aangegeven wijze.
17. Een volmacht kan worden afgegeven door de lidmaatschapskaart in te vullen, te ondertekenen en fysiek mee te geven aan een ander lid. Er kan slechts één volmacht worden verstrekt. De volmachtverkrijger meldt zich ter vergadering aan de balie en ontvangt op het tonen van de volmacht een stempas.
18. Een volmacht wordt ingetrokken door vóór afgifte van de stempas aan de balie de afgegeven lidmaatschapskaart terug te krijgen van de volmachtverkrijger.

5. Kosten

19. De verschuldigde kosten zullen na de algemene vergadering in rekening worden gebracht. Hiervoor dient door het lid een éénmalige incasso te worden verleend.
20. No show voor overige afgenomen faciliteiten wordt altijd in rekening gebracht, tenzij vóór 12 november een gemaakte reservering wordt afgezegd.

6. Afgevaardigden van afdelingen

21. Afgevaardigden dienen zich als individueel lid aan te melden voor verkrijging van de persoonlijke stempas.
22. Het verkrijgen van de stempas(sen) in de hoedanigheid van afgevaardigde vindt echter op vertrouwde wijze ter vergadering plaats. Voor de afgifte van de stempas dient te worden getekend met naam en handtekening. Deze stempassen worden dus niet toegezonden. Dit geldt ook indien de afgevaardigde een machtiging heeft ontvangen van andere afdelingen (de spelregels voor het ontvangen van machtigingen door afgevaardigden zijn opgenomen in de agenda voor de algemene vergadering).

7. Stempas en stemvenster

23. Stempassen zijn alleen geschikt gemaakt voor de actuele algemene vergadering.
24. De te verstrekken stempas is eigendom van de VVD en dient na de algemene vergadering te worden geretourneerd om kosten te besparen.
25. In de agenda is een stemvenster opgenomen. In dat tijdvak vinden in principe de stemmingen plaats, zodat er gelegenheid is om deel te nemen aan parallelsessies, zonder de stemmingen te moeten missen. De voorzitter van de vergadering kan in voorkomende gevallen besluiten ook een stemming te houden buiten het geagendeerde stemvenster.
26. Een eenmaal afgegeven pas kan niet worden vervangen, ook niet in geval de ontvanger deze is vergeten mee te nemen of indien de pas in ongereede is geraakt.

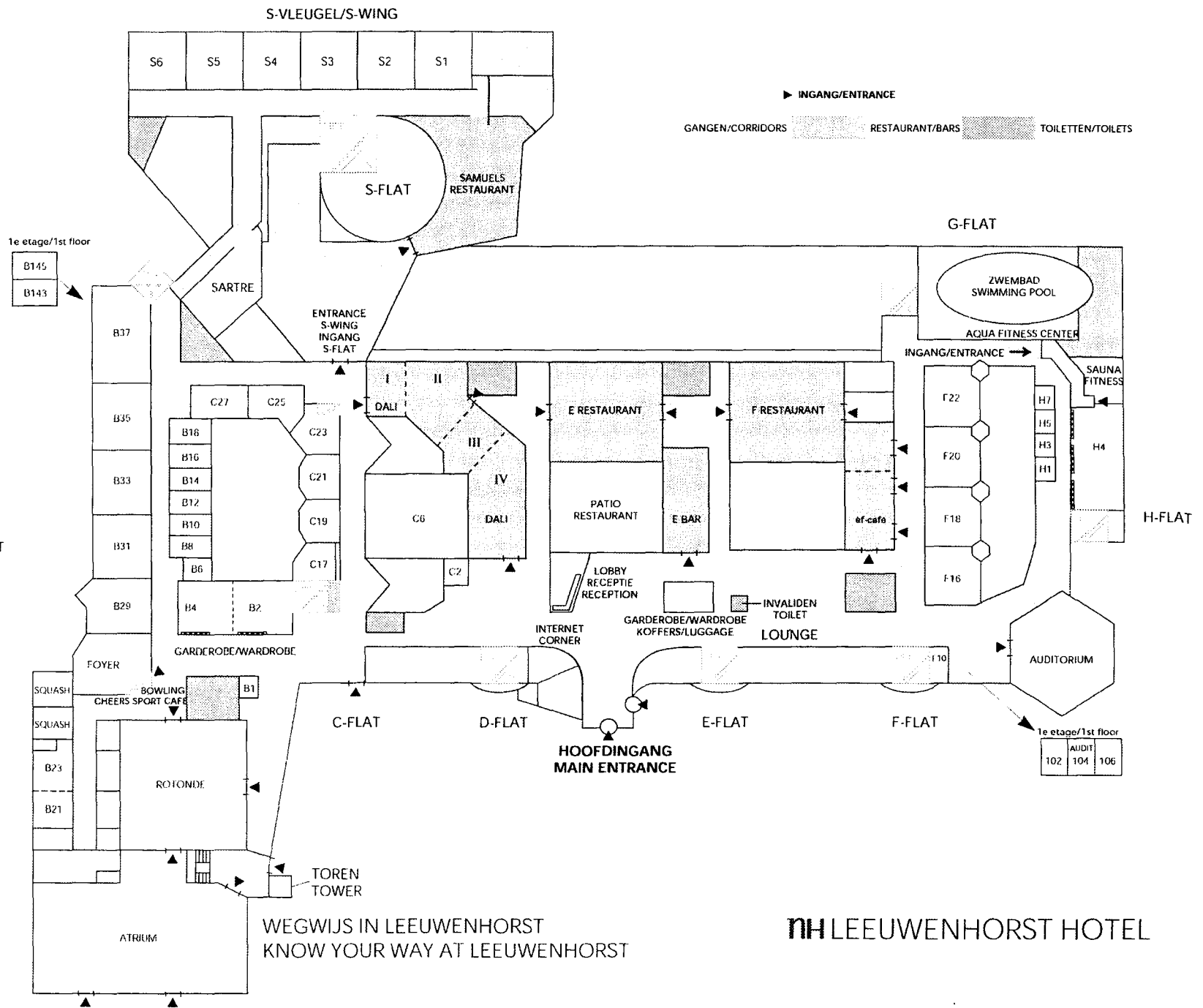
8. Spreektijd

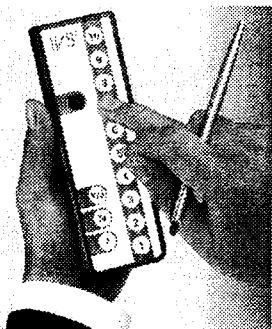
27. Voor iedere algemene vergadering bepaalt het hoofdbestuur wat de spreektijd is van de deelnemers en welke andere maatregelen eventueel worden getroffen voor een zorgvuldig verloop van de vergadering.

23

116e algemene vergadering

DRAADLOOS STEMSYSTEEM

116e AV op 26 en 27 november 2004

BUITEN DE ZAAL

Afgevaardigden:

1. Aan de inschrijfbalie ontvangt de afgevaardigde -na het zetten van naam en handtekening op de presentielijst- een envelop met daarin de witte stempas (chipkaart). Een afstandsbediening voor draadloos stemmen verkrijgt u in de zaal. *Het is niet toegestaan de afstandsbediening mee de zaal uit te nemen.*
2. Deze witte stempas heeft de waarde die behoort bij de afdeling op basis van de statuten (voor iedere stemgerechtigde 50 leden per 1 juli 2004 wordt 1 stem uitgebracht). Dit is desgewenst te controleren door de chipkaart in de bij de balie opgestelde chipkaart lezer in te laten voeren.
3. Voor stemmen geldt dat per afgevaardigde ten hoogste **15** stemmen mogen worden uitgebracht namens maximaal **6** afdelingen (binnen de eigen kamercentrale). De stemwaarde van de witte stempas kan derhalve variëren van 1 tot en met 15 stemmen. Voor iedere afdeling is een aparte envelop voorhanden. Een afgevaardigde kan maximaal beschikken over **6** witte stempassen.
4. Per afstandsbediening kunnen slechts drie stempassen worden gebruikt.
5. Het is niet mogelijk, om losse stempassen om te ruilen voor een stempas met de gezamenlijke waarde van de ingeleverde stempassen.

Individuele leden:

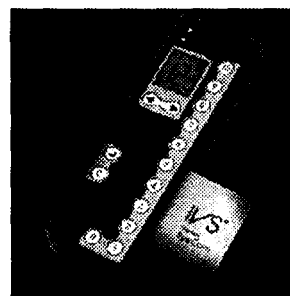
6. Voor deze algemene vergadering geldt naast het gebruikelijke stemrecht voor afgevaardigden, ook het persoonlijk stemrecht voor alle leden van de VVD. Individuele leden die zich hetzij voor 12 november 2004 met vooraanmelding, hetzij op de dag van de algemene vergadering zelf hebben laten registreren ontvangen een blauwe stempas.
7. Een lid kan maximaal 2 volmachten accepteren naast de eigen stem. Stempassen zijn alleen geschikt gemaakt voor deze algemene vergadering.

IN DE ZAAL

1. Op het podium is de ontvanger geplaatst. Hiermee worden alle stemmen opgevangen en doorgestuurd naar een computer voor verwerking. U hoeft bij het stemmen uw afstandsbediening niet te richten: de afstandsbediening werkt middels radiografische golven.
 2. In de agenda zijn twee stemvensters opgenomen. In die tijdvakken vinden in principe de stemmingen plaats. Het eerste stemvenster is voor de afgevaardigden, het tweede voor de individuele leden. Het betreffende (wijzigings)voorstel wordt geprojecteerd op het zaalscherm. De voorzitter geeft de stemming vrij. U plaatst de stempas in de daarvoor bestemde opening met de chip naar boven en naar binnen toe.
 3. U kunt nu uw stem uitbrengen. Op het projectiescherm in de zaal worden de keuzemogelijkheden voor de desbetreffende stemming aangegeven. U kiest het betreffende nummer en drukt op de bijbehorende knop op de afstandsbediening. Een rood lampje licht even op. U heeft uw stem uitgebracht.
 4. Heeft u zich vergist dan kunt u –indien de stemming nog niet is gesloten- nog een andere keuze maken. U drukt op de rode reset knop. Druk nu op het juiste nummer, het rode lampje licht opnieuw op ten teken dat uw stem is geregistreerd. LET WEL: De laatste keuze is de enige die wordt geregistreerd, u kunt uw stem niet meer dan één keer uitbrengen.
 5. Indien u meer stemmen (namens andere afdelingen of met volmacht) uitbrengt en derhalve beschikt over meer stempassen, dan herhaalt u dezelfde handelingen. Denkt u eraan dat per afstandsbediening slechts drie stempassen kunnen worden ingevoerd. Heeft u meer stempassen dan dient u ook van afstandsbediening te wisselen. De voorzitter zal rekening ermee houden dat een ieder gelegenheid heeft de stemmen uit te brengen.
3. De voorzitter sluit de stemming. Na enkele seconden wordt de uitslag geprojecteerd op het projectiescherm in de zaal

TIP:

*Heeft u één stempas?
Laat dan de stempas permanent in de
afstandsbediening zitten*

HUISHOUDELIJKE MEDEDELINGEN

Informatie

Gedurende de algemene vergadering kunt u voor al uw vragen terecht bij de registratiebalies van het algemeen secretariaat van de VVD. Bovendien kunt u terecht bij verschillende VVD-medewerkers. Zij zijn herkenbaar aan de VVD-badge.

Diner en lunch

Het diner op vrijdagavond en de lunch op zaterdagmiddag zijn slechts beschikbaar voor degenen die zich hiervoor van tevoren bij het algemeen secretariaat hebben opgegeven. De benodigde bonnen kunt u ophalen bij de daarvoor bestemde balie.

Consumpties

Gedurende de gehele vergadering is het mogelijk om consumpties te verkrijgen. Hiervoor kunt u bij diverse verkooppunten terecht om munten te kopen. U dient consumpties te betalen met deze munten. De muntjes kunnen niet ingeleverd worden voor geld aan het eind van de vergadering.

Deelname parallelsessies

U kunt zelf kiezen welke parallelsessie(s) u wilt bijwonen. Deelname hieraan is vrij. Hier geldt het principe; 'wie het eerst komt, wie het eerst maalt'.

Mobiele telefoons

Om tijdens de algemene vergadering op een rustige wijze te vergaderen wordt u uitdrukkelijk verzocht om in de plenaire zaal en tijdens de parallelsessies uw mobiele telefoon uit te zetten.

Roken

Roken is alleen toegestaan in de gangen en in de bars. Wij verzoeken u vriendelijk doch dringend u hieraan te houden.

Garderobe

De garderobe is onbewaakt. Noch de locatie, noch de VVD is verantwoordelijk en/of aansprakelijk voor vermissing van jassen en tassen.

Registratie bij welke balie

De borden geven aan *bij welke balie u* zich kunt inschrijven.

Inleveren stempassen

De verstrekte stempassen, zowel de witte afgevaardigden passen als de blauwe leden passen, dienen na de algemene vergadering te worden ingeleverd in de daarvoor bestemde bakken om onnodige kosten voor de VVD te besparen.

Aanmelden spreken tijdens politieke vergadering

Om de beschikbare tijd zo goed mogelijk te verdelen over iedereen die het woord wil voeren, kunt u zich uiterlijk tot de lunchpauze (12.30 uur) als spreker opgeven bij de VVD-balie.

AANTEKENINGEN

Op zoek naar promotionele ideeën?

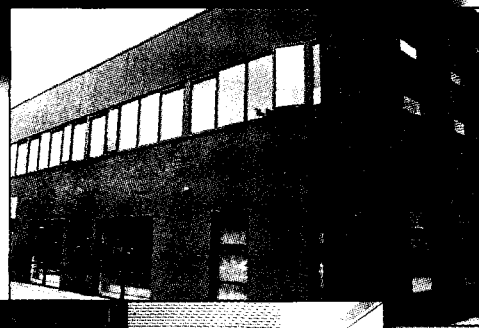
Douglas John Enterprise is een full-service leverancier van promotionele artikelen, premiums, relatiegeschenken, custom-made textiel/artikelen en merchandise collecties.

Met een dosis creativiteit, (opvallende) artikelen en gedegen kennis kunnen wij u behulpzaam zijn in het versterken van uw merk, uw relaties of het bedenken van promotionele acties.

Voor een loyaliteits- of spaaractie bent u bij ons ook aan het juiste adres.

Hierop aansluitend kunnen wij u nog meer aanbieden o.a.: fulfilment, (voorraad)beheer van collecties d.m.v. webshops en digitaal orderproces, mailings en telefonische klantenservice.

Bel ons voor een kosteloos meedenk-gesprek. Het kan u een idee opleveren dat goud waard is!

Douglas John

Enterprise®

A W O R L D O F G I F T S & P R E M I U M S

Blauw-roodlaan 210, 2718 SK Zoetermeer, Postbus 114, 2700 AC Zoetermeer
Tel.: 079 - 316 55 52, Fax: 079 - 316 35 32, e-mail: gifts@dje.nl

www.douglasjohn.nl

BIJLAGEN

**BIJ DE AGENDA VOOR DE
116^e ALGEMENE VERGADERING
(totaal 76 pagina's)**

- . bijlage A Communicatiemiddelen blz 3
- . bijlage B Rapport CEL blz 5
- . bijlage C Standpuntbepaling hoofdbestuur..... blz 17
- . bijlage D Reglementaire wijzigingen..... blz 25
- . bijlage E Jaarplan 2005 blz 47
- . bijlage F Toelichting bij de begroting 2005 blz 71
- . bijlage G Begroting 2005 blz 75

BIJLAGE A BIJ DE AGENDA VOOR DE 116^e AV

COMMUNICATIEMIDDELEN/*Politiek!*

Inleiding

In het najaar van 2003 is door het hoofdbestuur een werkgroep communicatiemiddelen, bestaande uit leden van de landelijke PR-commissie, ingesteld dat onderzoek doet naar de huidige en gewenste situatie ten aanzien van alle communicatiemiddelen binnen de VVD. De werkgroep is momenteel bezig met het opzetten van een nieuwe communicatiestructuur die dit najaar verder zal worden uitgewerkt. Deze nieuwe structuur zal gelden voor alle communicatiemiddelen binnen de VVD.

Politiek!

Een van die communicatiemiddelen is het blad *Politiek!* Dit magazine over liberale politiek, bestaat sinds 2000 en verschijnt vier keer per jaar. Het is er niet alleen op gericht om leden van informatie te voorzien en hen op de hoogte te houden van wat er speelt in de partij. Door middel van *Politiek!* wil de VVD naast leden ook een breder publiek benaderen om zo het liberale gedachtegoed over te brengen. Bovendien wil zij de leden meer informatie bieden dan alleen partijnieuws. Naast een klein katern partijnieuws (*Vrijheid & Democratie*) bevat *Politiek!* dan ook redactionele artikelen, interviews en discussies en is het voorzien van veel foto's. Uit een in 2001 gehouden lezersonderzoek kwam naar voren dat de leden zeer tevreden waren over deze nieuwe formule.

Het laatste jaar is echter, onder andere op de algemene vergaderingen in 2003 en 2004, door een deel van de leden de wens uitgesproken om te stoppen met *Politiek!* in zijn huidige vorm en een blad te ontwikkelen met een hogere verschijningsfrequentie waarin het inhoudelijke debat duidelijker tot uitdrukking komt. Uit een in januari 2004 door de werkgroep communicatiemiddelen gehouden focusgroepenonderzoek kwam dezelfde wens naar voren.

Aan de leden wordt nu gevraagd of zij instemmen met de vervanging van *Politiek!* in zijn huidige vorm.

Voorstel vernieuwingstraject *Politiek!*

In de winter van 2004/2005 zal het onderzoeksbureau Zest onder de leden een representatief onderzoek houden. Doelstelling van dit onderzoek is om de wensen en verwachtingen van alle leden met betrekking tot de VVD zo goed mogelijk in kaart te brengen. Met de resultaten van dit onderzoek die specifiek betrekking hebben op de communicatiemiddelen zal de werkgroep communicatiemiddelen aan de slag gaan en dit inpassen in de nieuwe communicatiestructuur.

Voor *Politiek!* geldt dat er op basis van de uitkomsten van het Zest onderzoek een zogenaamd nulnummer van *Politiek!* nieuwe stijl wordt gemaakt en dat deze wordt voorgelegd aan de leden op de Algemene Vergadering in mei 2005. Na goedkeuring van de nieuwe bladformule is het de bedoeling om in januari 2006 te beginnen met *Politiek!* nieuwe stijl.

Financiële onderbouwing

Uiteraard ziet de werkgroep communicatiemiddelen het als een opdracht om in eerste instantie te trachten binnen de huidige financiële kaders te blijven. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met het feit dat een verandering van het blad consequenties kan hebben voor de advertentieopbrengsten.

Het huidige contract met de uitgever van *Politiek!* wordt met één jaar verlengd. Dit betekent nog 4x het blad in de huidige vorm. Tussentijds komt er een extra uitgave (het nulnummer) met de nieuwe bladformule. Streven is om vanaf januari 2006 uit te komen in een nieuwe vorm.

Tijdschema

AV 26 en 27 november 2004	<p>Besluiten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vervanging van het blad <i>Politiek!</i> in zijn huidige vorm. 2. Extra uitgave om (nulnummer) met een nieuwe bladformule te ontwikkelen (in samenhang met het grote ledenonderzoek uitgevoerd door het bureau Zest). 3. Uiterlijk op 1 januari 2006 beginnen met de nieuwe bladformule. 4. Frequentie blad minimaal 6x per jaar. 5. Meer inhoudelijk debat binnen het blad.
Winter 2004/2005	Onderzoek Zest
Voorjaar 2005	Uitwerken resultaten onderzoek Zest die betrekking hebben op de communicatiemiddelen door werkgroep communicatiemiddelen.
April 2005	Toezenden nulnummer <i>Politiek!</i> nieuwe stijl aan de leden.
AV 2005	<p>Besluit:</p> <p>De bladformule, vormgeving en verschijningsfrequentie zoals gepresenteerd d.m.v. het nulnummer is de vorm waarin het nieuwe blad gaat verschijnen vanaf 1 januari 2006.</p>

Besluiten

1. Het blad *Politiek!* in zijn huidige vorm wordt vervangen.
2. Er wordt een extra uitgave van 50.000 euro gedaan voor de éénmalige extra kosten voor het ontwikkelen (in samenhang met het grote ledenonderzoek uitgevoerd door het bureau Zest), produceren en versturen van één nulnummer *Politiek!* nieuwe stijl.
3. Uiterlijk op 1 januari 2006 wordt begonnen met de nieuwe bladformule
4. Frequentie van *Politiek!* nieuwe stijl is minimaal 6x per jaar.
5. Meer inhoudelijk debat binnen het blad.

"WAT WILT U HOE ZELF BESLISSEN"

**RAPPORT
VAN DE COMMISSIE
EVALUATIE
LEDENRAADPLEGING**

aan de ALV-VVD

Samenstelling Commissie:
Mevrouw Drs. G.R. Bagijn-van Overbeeke
Drs. A.J.B. Hubert
Mevrouw Prof. Mr. Dr. E. Kneppers-Heynert
Marco Swart, algemeen secretaris van het HB,
heeft de commissie desgevraagd bijgestaan
door gegevens aan te leveren
v200904

OVERWEGINGEN, uitgangspunten

Het hoofdbestuur maakte tijdens de algemene vergadering te Veldhoven in de herfst van 2003 bekend dat zij een commissie evaluatie ledenraadplegingen (CEL) had ingesteld. Benoemd in deze commissie werden: mevrouw G.R. Bagijn-van Overbeeke uit Laren, mevrouw E.M. Kneppers-Heynert uit Sauwerd en de heer A.J.B. Hubert uit Den Haag.

De taakopdracht luidde:

“De commissie heeft tot taak het verloop van de drie ledenraadplegingen in het najaar van 2003 te beoordelen in het licht van de besluitvorming over de partijvernieuwing, en voorstellen te doen die bijdragen aan het succes van toekomstige ledenraadplegingen. Hierbij zijn in ieder geval aan de orde:

- het proces waarlangs de keuzelijsten tot stand komen;
- de wijze waarop leden hun voorkeur kenbaar kunnen maken;
- het verloop van de campagnes die afzonderlijke kandidaten voeren;
- de informatievoorziening aan leden en andere betrokkenen;
- de regelgeving.”

Bij de publicatie van dit besluit werden de leden en afdelingen opgeroepen hun reacties of ervaringen bij de ledenraadpleging in te zenden bij de commissie.

-o-0-o-

De commissie is van harte uitgegaan van de besluiten die door de partij zijn genomen inzake rechtstreeks invloed van leden d.m.v. de ledenraadpleging. Terugkeer naar de oude wijze van getrapte besluitvorming is geen optie. Bovendien maakte het HB duidelijk dat het de taak van de Commissie Evaluatie Ledenraadpleging was, de ledenraadpleging te evalueren, en niet aspecten van het voorafgaande besluit van de VVD tot invoering van die Ledenraadpleging.

Wel is kennis genomen van tekenen van onvrede in de partij over aspecten van de gehouden ledenraadplegingen. Daarbij is overigens onderkend dat al lessen waren geleerd uit de eerste ledenraadpleging, voor de lijsttrekker Europese verkiezingen.

Binnen het VVD-electoraat van leden bleken o.a de volgende kwesties aanleiding te geven voor onvrede:

- de als standaard (default) ingestelde keuze voor de HB-lijst voor de nrs. 2 t/m 30 voor het EP
- de ingewikkeldheid om een daarvan afwijkende keuze te maken
- de kandidaatstelling: door kandidaat zelf of door minstens één partijorgaan (HB of afdeling)
- de noodzaak over een internetverbinding te beschikken dan wel de volharding te hebben het hele telefonische proces af te ronden
- de hoeveelheid ongevraagd reclamemateriaal van kandidaten (SPAM)
- de kosten die gemaakt werden door kandidaten (kapitaalkracht als voordeel)
- de kansen voor gelijke behandeling van de kandidaten (“level playing field”)
- de geringe respons (ruim minder dan 20 % van de leden nam de beslissingen)
- de ledenraadpleging zou vele zijn ontgaan (blad Politiek! niet of niet goed gelezen)
- de mogelijkheid stemmen te ronselen waardoor één persoon vele malen kan stemmen.

Dit bleek uit schriftelijke (e-mail) klachten die HB en commissie bereikten, en uit de berichten die de commissieleden rechtstreeks bereikten. Ook heeft de commissie kennis genomen van een overzicht van probleempunten die het Algemeen Secretariaat telefonisch bereikt hadden bij de laatstgehouden raadplegingen (Partijvoorzitter, Eurolijst). In de onderlinge discussie

hebben de leden van de commissie nog een aantal bijkomende vraagstukken geïdentificeerd en besproken. Tenslotte heeft de commissie ter oriëntatie enkele enquêtes laten uitvoeren:

- bij een breed ledenonderzoek van de LPC zijn enkele vragen inzake de ledenraadpleging meegenomen, m.n. gericht op redenen waarom men NIET had gestemd. Tot onze spijt zijn de resultaten van deze enquête niet beschikbaar bij het verschijnen van dit rapport. Zo mogelijk zal de commissie de resultaten in een apart rapportage aan de partij bekend maken;
- er is een uitvoerige vragenlijst toegezonden aan alle kandidaten.

De respons op deze laatste enquête was verheugend groot.

BESCHOUWINGEN

De commissie heeft de bemerkingen van de VVD-leden aan de volgende beschouwingen onderworpen.

1. Voor een evaluatie is het eigenlijk aan de vroege kant. Met nog slecht twee van de drie types ledenraadpleging (te weten kandidaten voor een éénpersoonsfunctie, kandidaten voor een lijst, en vóór of tegen een bepaalde inhoudelijke vraag) is ervaring opgedaan. De commissie heeft daarom slechts geoordeeld over de gang van zaken bij de persoonskeuzes, maar beseft dat tal van vragen nog beantwoord dienen te worden alvorens overgegaan kan worden tot een ledenraadpleging over een politiek standpunt. Wat dat betreft kan gedacht worden aan: wie is gerechtigd de aanvraag te doen, wie zal de voor te leggen vraagstelling formuleren, is uitsluitend een binair antwoord mogelijk (ja, neen), bij welke opkomst is de uitslag bindend, en bindend voor wie?
2. Op de techniek van de ledenraadpleging valt gelukkig weinig aan te merken. Wel valt op dat in binnen- en buitenland nergens de combinatie werd gehanteerd als bij de VVD: stemmogelijkheid telefonisch óf via internet. Elders werd vooral het briefstemmen gehanteerd, soms gecombineerd met telefonisch stemmen. De gehanteerde techniek bij de ingehuurde provider lijkt adequaat en geeft geen aanleiding voor opmerkingen. Enkele veiligheidswensen zijn – begrijpelijkerwijs - rechtstreeks met het HB gecommuniceerd. Wel is een vraagteken te zetten bij de waarde van de notariële verklaring betreffende het verloop van de ledenraadpleging. Die betreft nl. niet meer dan de mededeling dat de ingehuurde provider in aanwezigheid van de notaris de uitslag en de berekeningen heeft overhandigd aan het Hoofdbestuur. Van controle op de integriteit van de stemming en van een oordeel over de gehanteerde techniek en administratieve organisatie rondom de stemming (digital audit) is geen sprake. Ook moet geconstateerd worden dat een bepaling tegen ronselpraktijken¹ gemist wordt. Tenslotte wordt een privacy statement op de site gemist. Niet alleen is dit een EU-verplichting, maar ook is de commissie een rapport overhandigd waaruit bleek dat het het HB mogelijk was uit de opgegeven “contactnummers” van de kiezers af te leiden tot welke leeftijdscategorie de stemmers behoorden. Hoe nuttig wellicht ook, dit wekt toch de indruk dat het om tot personen herleidbare gegevens gaat. Die personen moet gegarandeerd worden dat hun privacy gewaarborgd is. En daar dient een privacy statement voor.
3. De vraag is of de aankondiging in Politiek! en via e-mail adequaat is. De commissie is bekend met klachten van leden die het blad Politiek! ongeopend hebben weggeworpen dan wel over het hoofd hebben gezien dat het stembiljet was bijgesloten bij Politiek! en die de plastic wikkel hebben weggeworpen met het ingesloten vel waarop de adressering was opgenomen. Pas bij lezing van Politiek! drong de waarde van de bijsluiter door. De gedachte is opgekomen dat een uitscheurbare kartonnen pagina in Politiek! danwel toezending van de aankondiging per aparte brief(kaat) meer kans heeft gelezen en begrepen te worden door de leden. De **meer**kosten van zo'n meer aandachttrekkende verzendmethoden zullen de € 10.000 niet te boven gaan, waarbij als uitgangspunt dient dat de kandidaat-gegevens etc. wel in Politiek! worden opgenomen en niet in die aparte mailing. De commissie acht dit niet onverantwoord omdat dit een effectieve wijze lijkt te zijn de

¹ Hieronder wordt verstaan het massaal verzamelen en gebruiken van stemmen (stemcodes) van anderen. Het ronselen kan goed bedoeld zijn: “zorgen dat geen stemmen verloren gaan”, maar het effect is een grote concentratie van steminvloed bij de ronselaar. De bedoeling kan ook zijn een kandidaat te bevoordelen. Het verzamelen van stemmen kan in het slechtste geval gepaard gaan met betaling of het doen van beloften. In de Kieswet is het aantal volmachten beperkt tot maximaal twee per kiezer om het ronselen van stemmen aan banden te leggen.

ledenraadpleging onder de aandacht te brengen van de leden en de participatiegraad te verhogen. *Het voorstel een wijziging aan te brengen in de wijze van oproeping (nl. per aparte brief) van de leden, moet niet verward worden met het volgende punt, het briefstemmen.*

4. Als losstaand van het vorige punt, is de gedachte besproken ook de mogelijkheid te creëren van stemmen per brief naast stemmen per telefoon of per internet. Dat is de klassieke manier van het stemmen op afstand. Hiermee lijkt de participatiegraad effectief belangrijk verhoogd te kunnen worden. De eenvoudigste manier is door aan de oproepkaart een afscheurbaar deel te hechten dat als kiesbiljet kan worden teruggestuurd. Wil men de service completeren, dan wordt in de plastic wikkel van Politiek! een retour-enveloppe toegevoegd.
5. Voor het vaststellen van de uitslag van de briefstemmers is wel menskracht nodig. *Bij landelijke verkiezingen worden zo'n 25.000 briefstemmen uitgebracht door Nederlandse stemgerechtigden woonachtig in het buitenland. Die worden in enkele uren geteld door ongeveer 40 ambtenaren.* Bij een ledenraadpleging zal het personeel van het Algemeen Secretariaat (of zal een daartoe aangewezen groep van onafhankelijke leden) de briefstemmen dus binnen enkele dagen kunnen tellen. De commissie acht dit verantwoord. Als men de gelegenheid biedt de brief ongefrankeerd naar een Antwoordnummer te zenden, dan is daarmee naar schatting maximaal € 5.000 gemoeid. De Commissie acht ook dit verantwoord.
6. De commissie acht de kritiek op het aanbieden van de HB-lijst als defaultkeuze begrijpelijk. Zij acht het echter ook begrijpelijk dat het HB als handreiking aan de leden een lijst in de volgorde van zijn keuze onder ogen heeft gebracht. In haar ogen zou het HB zijn taak verzaakt hebben als dit niet was gebeurd: een lijst is méér dan een opsomming van de beste kandidaten maar is ook een product van afwegingen betreffende regionale afkomst, specialisaties, zittingsduur etc. Bedacht moet worden dat de klassieke wijze van stemmen op een partijcongres ook uitging van een HB-lijst en niet volstrekt vrij was.
7. Anders dan voor de verkiezing voor een enkelvoudige functie (partijvoorzitter, lijsttrekker) zijn bij de samenstelling van een *lijst* volhoudingsvermogen en nogal wat technische vaardigheid bij de kiezer onmisbaar. Het samenstellen van een lijst van kandidaten in volgorde van voorkeur is een ingewikkelde aangelegenheid, in het bijzonder van ouderen en mensen met weinig administratieve vaardigheid.
8. Nogal wat leden hebben ook laten weten moeite te hebben de informatie over een zo groot aantal leden goed te gebruiken om tot een oordeel te komen. In het blad Politiek! werd beknopte informatie gegeven over de kandidaten. Verder vonden vier regionale verkiezingsavonden plaats waar iedere kandidaat slechts een paar minuten de tijd had zich te presenteren. Dit was zowel voor de kandidaten als de leden onbevredigend. Overige informatie kwam van directe mailing van de kandidaten en die werd door sommige leden gekwalificeerd als weinig inhoudelijk met veel one-liners. Nogal wat leden vonden het daarom moeilijk de kandidaten goed tegen elkaar af te wegen.
9. Het HB had wat dit betreft naar de mening van de commissie een meer leidende rol kunnen spelen zowel naar de leden als naar de kandidaten. Het HB zou de regie moeten voeren over de presentatie van de kandidaten aan de leden en zou de kandidaten kunnen begeleiden door een introductie aan de pers. Verder zou het HB een leidende rol kunnen spelen in het stimuleren van het inhoudelijke debat door bijvoorbeeld een open briefwisseling te openen voor kandidaten op het intranet. De commissie beseft dat het HB hiervoor extra capaciteit zal moeten vrijmaken. Ook van de afdelingen mag worden verwacht dat zij meer servicegericht de leden zullen bedienen met het bevorderen van de partijdiscussie.
10. Er zijn klachten van leden die zich onheus bestookt achtten door campagnemateriaal van één of meer kandidaten. De commissie acht in het algemeen het voor de leden een voordeel dat hen informatie bereikt van en over kandidaten. De waarde daarvan kan door elk lid verschillend beoordeeld worden. Nu zo overduidelijk is dat bepaalde

leden beslist niet gediend zijn van deze SPAM (de ongewenste benaderingen vonden in het bijzonder via e-mail plaats), meent de commissie dat het HB er goed aan doet om verkiezingsmateriaal te sturen aan VVD-leden die daar geen bezwaar tegen hebben gemaakt.

11. Overigens heeft de commissie met instemming vernomen dat het adressenmateriaal niet fysiek ter beschikking is gesteld van de verzenders, maar dat een arrangement is aangeboden waarbij de kandidaat zijn te verzenden materiaal aanbood terwijl de verzending door of in opdracht van het Algemeen Secretariaat geschiedde. Slechts de kostprijs van verzending is in rekening gebracht.
12. Over de campagnefinanciering hebben sommige leden zorgen geuit. Zij vrezen bijvoorbeeld dat een rijke kandidaat een gunstiger uitgangspositie kan verwerven dan een minder gefortuneerde. Ook vrezen zij wel dat kandidaten die niet zelf de campagnekosten kunnen dragen, afhankelijk worden van hun sponsors. De mistigheid rond dit onderwerp – wat zijn de kosten geweest en wie heeft ze gedragen? – is niet goed voor een politieke partij. Gebleken is dat het in het buitenland buitengewoon moeilijk is geweest afdoende maatregelen te treffen op dit gebied. Dat is echter geen reden om in het geheel niets te doen. Sponsoring bij persoonskeuzen roept immers vragen op of de gesponsorde kandidaat de gewenste onafhankelijkheid behoudt. Zelfs de schijn van een negatief antwoord behoort vermeden te worden. Het zou mogelijk zijn van iedere kandidaat te verlangen lopende de campagne volledige openheid te geven van de ontvangen financiële en materiële steun.
13. Naast het verlangen naar openheid over de bronnen en omvang van de campagnefinanciering waren er suggesties te komen tot een maximering van de campagne-uitgaven die elke kandidaat doet. Dit zal inderdaad het “level playing field” bevorderen, met name door limitering van het bedrag dat uit eigen vermogen door kapitaalcrachtigen kan worden besteed aan de eigen campagne. Daartegenover staat dat een limitering moeilijk is te controleren, en dat sancties op overtredingen bezwaarlijk zijn. Wat immers zou de sanctie nog kunnen zijn tegen een kandidaat die al verloren heeft? En sanctie tegen de winnaar, bijvoorbeeld het ongeldig verklaren van de uitslag, heeft ook zo zijn bestuurlijke en politieke bezwaren. Openbaarheid tijdens de campagne kan een afschrikwekkend effect hebben, maar een limietoverschrijding zal vaak verhuld kunnen worden tot na afloop van de ledenraadpleging, als de overschrijding al niet zonder meer verdonkeremaand wordt.
14. In dit verband besprak de commissie ook de wenselijkheid van een formele gedragscode voor de kandidaten tijdens de periode tussen kandidaatstelling en einde van de ledenraadpleging. In die code kunnen aanwijzingen opgenomen worden over de omgangsvormen tussen de kandidaten onderling (geen anti-campagnes) en jegens de partij en haar functionarissen etc. Ook in acht te nemen fatsoensnormen jegens andere partijen, instellingen en personen buiten de VVD kunnen deel uitmaken van een gedragscode. Een gedragscode kan ook aanwijzingen bevatten betreffende campagnefinanciering en te hanteren campagnemiddelen, en dient ook de faciliteiten te regelen waarop alle kandidaten gelijkelijk aanspraak kunnen maken. Het toezicht op het nakomen van de gedragscode kan niet aan het HB opgedragen worden omdat het HB actor is bij de campagne. Een soort ombudscommissie van gerespecteerde leden, benoemd door de ALV, kan met het toezicht belast worden. De publiciteit die aan geconstateerde overtreding wordt gegeven, zal hopelijk ongunstig uitwerken op de kansen van de overtreder.
15. Er is ook wel bezwaar gemaakt dat zittende leden makkelijker aandacht op zich konden vestigen door in functie spectaculair optreden gedurende de ledenraadpleging. En ook werd het door sommigen bezwaarlijk geacht dat zittende leden voordeel hadden van hun reeds bestaande lidmaatschap (betaalde medewerker, parlementaire faciliteiten). De commissie acht deze voordelen onmiskenbaar maar onvermijdelijk, zoals het ook een nadeel kan zijn als een zittend lid bij de uitoefening van zijn functie op de een of andere manier ongelukkig in het

nieuws komt. Van de partijmedia kan gevergd worden neutraal te zijn met publicitaire aandacht voor zittende kandidaten in de periode van de ledenraadpleging

16. Er zijn ook leden die bezwaar hebben gemaakt tegen voorkeursacties voor de zittende kandidaten van bijvoorbeeld de ELRD of de Hans Nordstichting. De CEL is van mening dat voorkeursacties door onafhankelijke personen/organisaties mogelijk zijn mits er geen schade wordt toegebracht aan andere kandidaten. Voorkeursacties door partijorganen zijn terecht uitgesloten, zeker als daarvoor partijmiddelen zouden worden gebruikt.
17. De commissie betreurt de geringe "opkomst" van de leden bij de raadplegingen. Die was als volgt:

	Per telefoon	Per internet	Blanco	Totaal uitgebracht	Gemeten voorkeur
Lijsttrekker	3139	4369	207	16,15%	15,7%
Voorzitter	2026	4218	128	13,3%	13,2%
Lijst EP	1986	3930	189	13,2%	12,8%

Bij andere binnenlandse partijen was dit 52% bij de keuze van een partijvoorzitter van het CDA en 54% bij de keuze van een politiek leider van de PvdA, 46% voor de PvdA-lijsttrekker Eerste Kamer en 30% voor de PvdA-lijsttrekker bij de Europese verkiezingen. In het verleden heeft GroenLinks bij een partijreferendum over de lijsttrekker zelfs 70% geboekt.² De thans gerealiseerde VVD-cijfers liggen dus aanzienlijk veel lager dan bij de andere partijen, die de briefstem als (de enige) mogelijkheid aanboden. Toch wijst de commissie erop dat onder het ancien regime in de VVD niet méér leden deel namen aan de keuze dan in de nu geëvalueerde gevallen, in tegendeel.

18. In de politicologische literatuur zijn enkele beschrijvingen aangetroffen³ van het samenstellen van kandidatenlijsten voor verkiezingen met behulp van een vorm van rechtstreekse ledenraadpleging. Gebruikelijk is kennelijk dat dan toch een beduidende rol van de partijleiding is voorzien, alsmede m.n. de inschakeling vóór of ná de ledenraadpleging van een partijorgaan als het partijcongres of een partijraad. Een lijst van een partijcongres kan nog onderwerp van een ledenraadpleging zijn. En omgekeerd kan het resultaat van een ledenraadpleging ter definitieve vaststelling aan een partijcongres worden voorgelegd. Ook advieslijsten van een Hoofdbestuur vooraf blijken gemeengoed te zijn.
19. De commissie vindt dat bij het samenstellen van een kandidatenlijst een evenwicht gezocht moet worden tussen tal van aspecten. Om er maar een paar te noemen:
- capaciteiten en deskundigheden
 - opgedane maatschappelijke en bestuurlijke ervaring
 - werkzaam in bedrijfsleven dan wel (semi)overheid
 - leeftijd
 - verhouding man/vrouw
 - regionale spreiding
 - mix zittende kandidaten en nieuwkomers
 - zittingsduur.

Bij het in een vergadering amenderen en vaststellen van de lijst kan en zal iedere deelnemer/afgevaardigde voor zichzelf deze afwegingen moeten maken en zal de discussie in de vergadering in hoofdzaak worden gedomineerd door argumenten inzake de genoemde punten.

² Res Publica, 2003/1, Gerrit Voerman, directeur Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen.

³ Res Publica, 2003/1, Bram Wauters, assistent aan de afdeling Politicologie van de Katholieke Universiteit Leuven.

20. De commissie stelt vast dat deze afweging, plaats voor plaats, in een vergadering steeds opnieuw gemaakt wordt, zeker nadat er is geamendeerd, en dat kennisneming van gewisselde argumenten gedurende het proces van lijstvaststelling ontbrak bij de afgelopen lijstvaststelling. Bij een ledenraadpleging is de keuze is immers een individuele, die in relatieve eenzaamheid genomen wordt, zonder discussie met anderen en zonder onderlinge afweging van verschillende argumenten voor en tegen. "Men weet niet wat men aan het aanrichten is" doordat men niet weet hoe de stemresultaten waren over de vorige plaatsen (behalve de lijsttrekkerskeuze). De CEL acht dat een verarming van de partijcultuur op essentiële punten. Het gaat haar taakopdracht te buiten om hier verder op in te gaan. De CEL wijst er echter wel op het risico van een onevenwichtige lijstopbouw in die zin dat bij een ledenraadpleging het afwegingsmechanisme als bedoeld onder punt 19, niet werkt.
21. Zonder terug te willen naar de manipuleerbare oude situatie, acht de commissie een poging tot verrijking van de partijbesluitvorming gewenst door veel meer dan bij de afgelopen raadplegingen discussies in de afdelingen te laten plaats vinden over de individueel door de leden te maken keuzen bij alle onderscheiden soorten ledenraadpleging. De commissie acht het organiseren van het interne debat een hoofdtaak van een politiek partij en acht het te betreuren als het debat vervangen wordt door louter de druk op een paar knopjes. Hier ligt een taak niet alleen voor het HB maar ook voor de Kamercentrales en plaatselijke afdelingen. De Politieke Café's hebben deze taak duidelijk op zich genomen en hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan het debat binnen de VVD. Laat de VVD bruisen!
22. In het licht van de wenselijkheid ruime discussiemogelijkheden te scheppen, lijkt bij de afgelopen ledenraadplegingen, maar in het bijzonder die over de samenstelling van de Kandidatenlijst voor de Europese verkiezing, een te krap tijdschema gekozen te zijn. Gebleken is dat er behoefte is aan voldoende voorbereidingstijd van kandidaten, afdelingen en leden voor een tijdige kandidaatstelling, zorgvuldige procedures, planning van bijeenkomsten en voor de noodzakelijke campagnetijd.
23. Ten behoeve van de ledenraadpleging had de VVD een speciaal telefoonnummer geopend als vraagbaak voor de leden. De gespreksprotocollen van het callcenter achter dit nummer zijn ter beschikking gesteld van de CEL. Ook was een e-mail adres geopend voor vragen. Van deze mogelijkheden is opmerkelijk veel gebruik gemaakt, in vergelijking tot de daadwerkelijk uitgebrachte stemmen.

Soort contact	1° raadpleging	2° en 3° raadpleging	Totaal
Telefonisch	170 gesprekken	373 gesprekken	543 gesprekken
e-MAIL	133 mails	95 mails	228 mails

De helplijn heeft veel soorten klachten en vragen beantwoord, maar de twee meest voorkomende vragen/klachten waren toch wel

- ik ben mijn oproepgegevens (contactnummer en pincode) kwijt/ heb ze nooit gekregen
- ik heb geprobeerd te stemmen, maar ik kom er niet uit.

CONCLUSIES

Uit deze discussiepunten trekt de commissie de volgende conclusies, die in de volgende paragraaf zullen worden omgezet in aanbevelingen en conceptbesluiten voor de Algemene Ledenvergadering.

1. De ledenraadplegingen zijn in de VVD redelijk georganiseerd. Er zijn lessen getrokken uit de eerste raadpleging, die geleid hebben tot verbetering bij de tweede raadpleging. Er is bereidheid de lessen van deze evaluatie in beleid om te zetten. Die openheid is toe te juichen.
2. Er is alle aanleiding om het stemmen per brief toe te voegen aan de bestaande mogelijkheden om telefonisch te stemmen of te stemmen via internet. Het briefstemmen is hanteerbaar voor alle categorieën leden, oud en jong, handig met administratieve vaardigheden of niet. De verwachting lijkt gerechtvaardigd dat dit het participatiepercentage zeer gunstig zal beïnvloeden. De kosten zijn niet onoverkomelijk en noodzakelijk. Uiteraard moet het stelsysteem zó ontworpen worden dat niemand dubbel kan stemmen (zowel per brief als per telefoon dan wel internet)!⁴
3. De stemmende leden moeten er op kunnen vertrouwen dat het stembusgeheim bewaard blijft. Zeker moet zijn dat de uitgebrachte stemmen niet op enigerlei wijze herleidbaar zullen zijn tot de individuele leden. Een privacy statement dient te worden toegevoegd aan de website (en dient uiteraard te worden nageleefd).
4.
 - a. De ledenraadpleging is zeker een succes bij de *keuzen voor enkelvoudige functies* als lijsttrekker of partijvoorzitter. Bij deze keuzen kan de ledenraadpleging zonder meer gehandhaafd blijven.
 - b. De ledenraadpleging bij het samenstellen van een lijst heeft haken en ogen, zo is gebleken. De informatievoorziening aan de leden moet beter worden georganiseerd en technisch moet het makkelijker worden gemaakt om een lijst samen te stellen. Dit vergt aanzienlijke inspanning van HB en afdelingen.
 - c. De ledenraadpleging bij politieke vraagstukken is onbeproefd en is in het geheel niet uitgewerkt. Wat dat betreft kan gedacht worden aan: wie is gerechtigd de aanvraag te doen, wie zal de voor te leggen vraagstelling formuleren, is uitsluitend een binair antwoord mogelijk (ja, nee), bij welke opkomst is de uitslag bindend, en bindend voor wie? Hierover zal een volgende ALV zich nog moeten uitspreken.
5. Het stellen van kandidaten dient overgelaten worden aan partijorganen als de afdelingsvergaderingen of het Hoofdbestuur. Een minimum aan draagvlak voor de potentiële kandidaat mag toch verlangd worden om te voorkomen dat individuele leden zich ondoordacht kandidaat stellen of zich kandidaat stellen zonder het geringste draagvlak of kans. Sommigen moeten tegen zichzelf beschermd worden; ook de partij moet zich kunnen teweerstellen tegen lichtvaardige kandidaturen of een kandidatuur waarmee de partij in verlegenheid wordt gebracht.

⁴ Het stemmen per brief kan zelf zó aantrekkelijk bevonden worden, dat de suggestie overwogen kan worden die gedaan is in een bespreking tussen HB en KC-voorzitters: uitsluitend schriftelijk stemmen. Aan degenen die het wel makkelijk vonden per internet of telefoon te stemmen, kan gevraagd worden zich te solidariseren met degenen die met die stemmethodieken problemen hebben en die de voorkeur geven aan briefstemmen!

6. Het hoofdbestuur is gerechtigd aanbevelingen te doen of een advieslijst uit te brengen. Sterker nog: een hoofdbestuur zou zijn taak verwaarlozen als het niet de verantwoordelijkheid nam een leidende rol te spelen in de partijdiscussie. De presentatie van deze HB-advieslijst had echter anders en beter moeten. Dat met name een advieslijst voorgelegd wordt aan de leden(vergadering) is goed; verkeerd is echter een zodanige presentatie van die lijst dat de leden ogenschijnlijk moeten kiezen voor de eenvoud van akkoord gaan met het advies of voor de omslachtigheid van het samenstellen van een gehele lijst naar eigen voorkeur van volgorde.
7. Openheid mag van de kandidaten gevergd worden betreffende de herkomst en omvang van hun campagnemiddelen. Een limitering van de totale campagne-uitgaven van een kandidaat gaat echter te ver en is oncontroleerbaar en onsanctioneerbaar.
8. Een gedragscode voor de kandidaten die deelnemen aan een ledenraadpleging is aanbevelenswaardig. Ook de rechten van de kandidaten op partijfaciliteiten moeten hierin beschreven worden. Een soort 'ombuds'commissie met alom gerespecteerde en vertrouwde leden, benoemd door de ALV, kan belast worden met de toezichthoudende taak.⁵ Partijmedia dienen tijdens de ledenraadpleging terughoudend te zijn bij het geven van aandacht aan zittende leden in hun werk.
9. Aan de procedureregels kan voor alle zekerheid worden toegevoegd dat de volledige ledenraadpleging (stemmen, tellen, vaststelling) onder notarieel toezicht zal staan.
10. Alle geledingen van de partij dienen ruime discussiemogelijkheden te scheppen voor de leden over de voorliggende keuzen. Veel meer dan het geval is geweest in de afgelopen raadplegingen moeten bijeenkomsten voor leden belegd worden, al dan niet met (alle of de meeste van de) kandidaten. Voorkomen moet worden dat een ledenraadpleging plaats vindt in oorverdovende partijstilte, alleen in de individuele huiskamers. Een ledenraadpleging dient een tijd te worden van bruisende partijactiviteit! Daartoe moet ook voldoende tijd beschikbaar zijn. De procedures moeten niet te kort zijn en niet te dicht op elkaar volgen.
11. Het heeft de commissie in de korte periode waarin zij moest rapporteren, aan de tijd ontbroken zich te buigen over de reglementaire inbedding van de ledenraadplegingen in de partijregelgeving.

⁵ Het Hoofdbestuur zelf is hiervoor minder geschikt omdat de regels ook handelingen van dat Hoofdbestuur vergen, waarop ook toezicht moet worden uitgeoefend. De commissie van beroep is hiervoor evenmin geschikt omdat die volstrekt vrij moet staan van welke andere partijfunctie dan ook.

AANBEVELINGEN/ concept-besluiten in amendeerbare vorm

I. Structuur van de ledenraadplegingen

1. Persoonskeuzen voor partijvoorzitter en lijsttrekkers zal onverkort blijven geschieden langs de weg van ledenraadpleging.
2. Bij de opstelling van kandidatenlijsten wordt in geen geval de keuze opengesteld tussen “de HB-lijst” of “iets anders”. Wel zal het HB een advies(lijst) kunnen uitbrengen bij ledenraadplegingen.
3. De ledenraadpleging zal uitputtend worden verwerkt in de partijreglementen. Het Hoofdbestuur doet voorstellen aan de eerstvolgende ALV.
4. De keuzemogelijkheid van stemmen per brief wordt toegevoegd aan de stemmethodes. Wie een briefstem uitbrengt, kan gebruik maken van een postaal antwoordnummer; de telefoonstemmers kunnen gebruik maken van een gratis telefoonnummer. *Ook kan voor de eenvoud gekozen worden om uitsluitend per brief te stemmen.*⁶
5. Het stellen van kandidaten voor de ledenraadpleging is voorbehouden aan partijorganen (afdelingsvergaderingen, Hoofdbestuur).
6. De oproep voor het stemmen bij een ledenraadpleging wordt, met een stembiljet, per separate post ter kennis gebracht aan de individuele leden van de VVD
7. Een commissie krijgt opdracht op korte termijn aan de ALV voorstellen te doen voor de voorwaarden waaraan ledenraadpleging bij politiek inhoudelijke vraagstelling dient te voldoen.⁷ Totdat de ALV heeft beslist over deze voorstellen wordt geen ledenraadpleging gehouden over politieke onderwerpen.

II. Campagneregels

8. Elke kandidaat zal gedurende de campagne doorlopend openbaar opgave doen van de aan hem verstrekte of toegezegde financiële, personele en materiële campagnesteun en van de door hem uit eigen middelen aan de campagne bestede gelden, en zal na afloop van de campagne een openbare totaalverantwoording geven ten genoegen van de penningmeester van de VVD.
9. Het Hoofdbestuur zal aan de eerstvolgende ALV een voorstel doen voor vaststelling van een gedragscode voor kandidaten bij een ledenraadpleging. In de gedragscode worden ook de regels vastgelegd waaraan de partijorganen gebonden zijn jegens de kandidaten: bijvoorbeeld wordt geregeld dat gelijke faciliteiten aan alle kandidaten worden aangeboden. Een daartoe door de ALV ingestelde en benoemde

⁶ Suggestie uit overleg op 21 augustus HB/KC-voorzitters.

1. ⁷ Wat dat betreft kan gedacht worden aan: wie is gerechtigd de aanvraag te doen, wie zal de voor te leggen vraagstelling formuleren, is uitsluitend een binair antwoord mogelijk (ja, neen), bij welke opkomst is de uitslag bindend, en bindend voor wie?

'ombuds'commissie is belast met het handhaven van de gedragscode en met het publiceren van geconstateerde overtredingen tijdens de campagne.

III. Garantie voor privacy van de leden

10. Het HB voegt een privacy statement toe aan de site. Het bevat garanties dat langs de weg van de stemming verkregen informatie niet te eniger tijd herleidbaar zou kunnen zijn tot individuen, en niet gebruikt zal worden voor enig doel gelegen buiten de directe ledenraadpleging.
11. In alle ledenregistraties die door of voor de VVD worden bijgehouden, wordt de mogelijkheid geschapen op te geven dat men verschoond wenst te blijven van ongevraagde (digitale) berichten (SPAM, zgn. direct mail of telefoontjes). Zo spoedig mogelijk wordt geïnventariseerd welke leden daarvan gebruik wensen te maken.
12. Het Hoofdbestuur zal ervoor zorgdragen dat adresgegevens niet uit handen van het HB zullen komen, door verzendingen zijdens HB te laten geschieden.

IV. Verrijking van de campagne door afwegingsdiscussie binnen de partij te bevorderen en Opkomstbevordering .

13. Hoofdbestuur, kamercentrales en plaatselijke afdelingen, maar ook bijvoorbeeld partijcommissies, zullen een ruime hoeveelheid discussieavonden/momenten organiseren over de keuzen waar de partij voor staat. Niet is nodig alle kandidaten tegelijk uit te nodigen: ook kan volstaan worden met vertegenwoordigers (leden campagneteams) of met één kandidaat of enkele kandidaten.
14. De kandidaten (campagneteams) wordt aanbevolen te zoeken naar creatieve wijzen van presentatie die discussie en onderlinge afweging bevordert.
15. Voor de ledenraadpleging moet ook voldoende tijd beschikbaar zijn. De procedures moeten niet te kort en te dicht opeen gekozen worden.

V. Andere onderwerpen

16. Hoewel het nagenoeg onmogelijk zal zijn *sluitende* maatregelen te nemen tegen het ronselen van stemmen, moet duidelijk zijn dat dit een ongewenst verschijnsel is en dat daders passende maatregelen kunnen tegemoet zien, zoals uitsluiting van het recht kandidaat te zijn of functies binnen de partij te vervullen. Het Hoofdbestuur zal terzake een voorstel doen aan de eerstvolgende ALV.
17. De stemming en telling bij de ledenraadplegingen geschiedt onder notarieel en/of accountantstoezicht; ook de uitslag van elke ledenraadpleging wordt vastgesteld onder zulk toezicht.

Evaluatie ledenraadplegingen

Standpuntbepaling hoofdbestuur.

I. Inleiding

Het hoofdbestuur is de Commissie Evaluatie Ledenraadpleging erkentelijk voor de snelle en zorgvuldige wijze waarop zij zich van haar taak heeft gekweten. Dit heeft geleid tot een helder eindrapport met veel nuttige aanbevelingen.

II. Algemeen: een goed rapport!

Het hoofdbestuur wil voor de aanbevelingen van de commissie overnemen en uitwerken, behoudens enkele kanttekeningen en uitzonderingen die hierna volgen. Deze zijn hoofdzakelijk gerangschikt onder de liberale motto's 'Zuinig met geld' en 'Zuinig met regels'. Hierna wordt nog op enkele specifieke aanbevelingen nog nader ingegaan, waarbij de structuur van het eindrapport is aangehouden. Daarbij zijn voor het overzicht alle aanbevelingen van de commissie herhaald, ook indien er van onze kant geen nadere opmerkingen zijn.

III. Zuinig met geld

Verschillende voorstellen van de commissie hebben direct of indirect forse financiële gevolgen. In het algemeen is de commissie bij het ramen van de kosten alleen uitgegaan van de directe uitgaven en zijn de personele kosten die uit de voorstellen voortvloeien niet meegenomen. De omvang van het algemeen secretariaat is zo scherp afgestemd op het takenpakket, dat er niet van kan worden uitgegaan dat dit met verschuiving van werkzaamheden wel valt op te lossen. De werkelijke kosten komen van de aanbevelingen 4, 6, 8 en 17 komen mede daardoor enkele malen hoger uit dan de commissie heeft aangenomen. Dit is temeer een probleem omdat uitgangspunt van de vernieuwingsdiscussie is dat de ledenraadpleging slagvaardig kan worden ingezet. Wanneer de kosten per ledenraadpleging hoog oplopen is dat binnen de smalle financiële marges waarbinnen de VVD moet werken niet altijd mogelijk. Hierbij moet in ieder geval meewegen hoeveel effect van deze inzet van middelen verwacht mag worden. In de kanttekeningen bij de voorstellen wordt hierop nader ingegaan.

Wij stellen mede op advies van het overleg met de kamercentralevoorzitters voor als experiment in 2005 één ledenraadpleging te houden waarbij alleen per post kan worden gestemd en op basis van de die ervaring in het najaar van 2006 een definitieve beslissing te nemen. Een dergelijk experiment kan op basis van de bestaande regels worden uitgevoerd.

IV. Zuinig met regels

Het tegengaan van teveel regels is ook binnen de VVD goede praktijk. Wie uitgaat van gebrek aan inzicht en kwade wil, zal al gauw met een veelheid aan voorschriften fouten en wangedrag willen voorkomen. We hebben met de drastisch afgeslankte statuten en reglementen het afgelopen decennium kunnen vaststellen dat het vastleggen van een beperkt aantal hoofdlijnen en voor het overige een beroep doen op fatsoen en gezond verstand per saldo beter werkt. Juist in een periode van vernieuwing heeft deze aanpak het voordeel dat we niet in theoretische blauwdrukken belanden, maar aan de hand van opgedane ervaringen de echt noodzakelijke voorschriften kunnen vaststellen die aansluiten bij de praktijk. Er ligt ook een relatie met het voorgaande thema, omdat de personele capaciteit om op de naleving van voorschriften toe te zien minimaal is. Wij doen in het navolgend commentaar een voorstel voor een pragmatische oplossing.

V. Structuur van de ledenraadplegingen

1. Persoonskeuzen voor partijvoorzitter en lijsttrekkers zullen onverkort blijven geschieden langs de weg van ledenraadpleging.
2. Bij de opstelling van kandidatenlijsten wordt in geen geval de keuze opengesteld tussen “de HB-lijst” of “iets anders”. Wel zal het HB een advies(lijt) kunnen uitbrengen bij ledenraadplegingen.
3. De ledenraadpleging zal uitputtend worden verwerkt in de partijreglementen. Het Hoofdbestuur doet voorstellen aan de eerstvolgende ALV. Omdat zowel de discussie over de evaluatie van de ledenraadpleging als de veranderingen in het kiesstelsel nog niet helemaal zijn uitgekristalliseerd, zal de integrale behandeling van de kandidaatstellingsreglementen niet plaatsvinden in de novembervergadering, maar in de najaarsvergadering 2005. Aangezien het om reglementen gaat, zullen deze voorstellen worden behandeld door de algemene vergadering van afgevaardigden. Omdat in 2005 de procedures voor de kandidaatstelling bij gemeenteraden al gaan lopen is het niet wenselijk om in de loop van volgend jaar nog besluiten te nemen die lopende kandidaatstellingsprocedures doorkruisen. Het volgend jaar vast te stellen kandidaatstellingsreglement voor gemeenteraadsverkiezingen zou dan pas na de raadsverkiezingen in 2006 van kracht worden. Dit hoeft niet zo problematisch te zijn, omdat in de ledenvergadering van de afdelingen altijd al persoonlijk stemrecht gold.

Wel stelt het hoofdbestuur voor om ook lokaal de aanwijzing van de lijsttrekker vooraf te laten gaan aan de voorbereiding van de verdere kandidatenlijst. Daarnaast willen wij door opnemng van een experimenteerartikel afdelingen desgewenst de mogelijkheid bieden lokaal een ledenraadpleging te houden.

4. De keuzemogelijkheid van stemmen per brief wordt toegevoegd aan de stemmethodes. Wie een briefstem uitbrengt, kan gebruik maken van een postaal antwoordnummer; de telefoonstemmers kunnen gebruik maken van een gratis telefoonnummer. Bij de ontwikkeling van de ledenraadpleging is het technisch gewaarborgd dat per lid maar één stem kan worden uitgebracht. Dubbel stemmen is zowel via de telefoon en/of per internet, tegelijkertijd of na elkaar, uitgesloten: na het uitbrengen van de stem kan op hetzelfde contactnummer op geen enkele wijze meer worden gestemd. Om uit te sluiten dat zowel een stem via de telefoon of internet wordt uitgebracht als via een stembiljet, dienen er maatregelen te worden genomen die dubbele stemmen uitsluiten. Dat kan alleen worden bereikt door de per stembiljet uitgebrachte stemmen te verzamelen en deze vervolgens aan de hand van het contactnummer in de stemmodule in te voeren. Hiermee is zowel controle per contactnummer geregeld als het verder ‘tellen’ van de stemmen.

Bij deze opzet is het geheime karakter van de stemming niet meer sluitend gewaarborgd, omdat bij de invoer zowel het contactnummer als de uitgebrachte stem bekend moeten zijn. Dit laat zich niet verenigen met aanbeveling 10. Daarnaast levert het verwerken van schriftelijke stembiljetten altijd interpretatievraagstukken op als biljetten niet duidelijk zijn ingevuld. Bovendien dient dit invoerwerk op zichzelf ook te worden gecontroleerd. Verder is het ook principieel niet zuiver als onder directe verantwoordelijkheid van het hoofdbestuur stemmen worden ingevoerd. Tenslotte ontstaan er ook termijnproblemen omdat postbestelling en verwerking altijd enige vertraging met zich meebrengt. Dit betekent dat de termijn waarbinnen per post kan worden gestemd korter moet worden gesteld, of dat poststemmen ook nog na het einde van de elektronische stemming worden ingevoerd. Hierdoor zou de tijd tussen

het sluiten van de stemming en het bekendmaken van de uitslag toenemen, terwijl het voor de deelnemers juist beter is deze periode zo kort mogelijk te houden.

Bij het bieden van gratis responsemogelijkheden per brief en telefoon valt niet tegen te houden dat ook niet-leden hier misbruik van maken en de VVD op kosten jagen.

Aangezien de VVD altijd een potentieel doelwit van grappenmakers en actievoerders is, hebben deskundigen ons het gebruik van gratis responsemogelijkheden afgeraden. Het door de commissie genoemde bedrag van circa € 5.000,- zou alleen adequaat zijn als dit ter bestrijding van de portokosten van het antwoordnummer dient, zonder dat er op enige schaal misbruik wordt gemaakt.

Los van de genoemde inhoudelijke bezwaren is de verwerking van briefstemmen in samenhang met de schaarse financiële middelen en de schaarse personele capaciteit waarover de VVD beschikt kostbaar. Het genoemde bedrag valt aanzienlijk hoger uit indien ook de personele kosten van het invoerwerk, de telefoonkosten verbonden aan het uitbrengen van de stemmen en 40.000 port vrije enveloppen ten laste van de vereniging worden gebracht. Als de (nogal wisselende) kosten voor informatievoorziening over de ledenraadpleging buiten beschouwing worden gelaten betekent deze aanbeveling van de commissie een verdubbeling van de kosten, van € 22.500 tot € 45.500.

De PvdA heeft in de afgelopen jaren bij ledenraadplegingen de mogelijkheid geboden om zowel telefonisch als schriftelijk te stemmen. Het aantal schriftelijk uitgebrachte stemmen bedroeg steeds ongeveer een derde van het aantal telefonisch uitgebrachte stemmen. Uitgaande van deze verhouding hadden van briefstemmen bij de laatste ledenraadplegingen in de VVD tussen de 1000 en 2000 extra stemmen verwacht mogen worden.

Het is mogelijk om in 2005 te experimenteren met een ledenraadpleging die louter via poststemmen plaatsvindt en na te gaan of dit tot een hogere opkomst leidt. Het in de begroting opgenomen bedrag is voor een dergelijk experiment toereikend. Voor deze ledenraadpleging moet nog een onderwerp vastgesteld worden.

5. Het stellen van kandidaten voor de ledenraadpleging is voorbehouden aan partijorganen (afdelingsvergaderingen, partijcommissies, Hoofdbestuur). Ook de partijcommissies zijn hier als kandidaatstellend orgaan genoemd. Dit is een niet nader gemotiveerde afwijking van de bestaande regel waarbij deze bevoegdheid alleen bij de ledenvergadering van afdelingen ligt. Omdat partijcommissies zijn bedoeld voor advisering over politieke onderwerpen. Het ligt niet voor de hand om deze commissies die door het hoofdbestuur worden ingesteld en benoemd een zelfstandige bevoegdheid tot kandidaatstelling te geven. Het hoofdbestuur is van mening dat deze kandidaatstelling meer dient te zijn dan een formaliteit. Het is voor individuele leden niet eenvoudig tot een afgewogen oordeel over zeer grote aantallen kandidaten te komen. Het is evenmin goed als een groot aantal kandidaten het gevoel heeft voor spek en bonen mee te doen. Daarom is het goed dat kandidaatstelling ook een serieuze beoordeling van de geschiktheid van een kandidaat inhoudt.
6. De oproep voor het stemmen bij een ledenraadpleging wordt, met een stembiljet, per separate post ter kennis gebracht aan de individuele leden van de VVD
Als overweging bij deze aanbeveling stelt de commissie dat een vrij grote groep van leden het stembiljet onbedoeld heeft weggegooid, omdat de ontvanger dacht dat het stembiljet de verzendwikkels was. Pas later bij het lezen van het magazine Politiek! drong de waarde van wat was weggegooid door tot de lezer. De commissie geeft als aanbeveling om of de oproepingskaart als uitscheurbaar blad op te nemen in het magazine Politiek! of de leden voorafgaande aan de verzending van het magazine

Politiek! een briefkaart toe te sturen, waarin leden worden geattendeerd op de ingesloten stemkaart in het eerstvolgende nummer van magazine Politiek!. Het hoofdbestuur heeft geconstateerd dat op het totaal van de drie ledenraadplegingen ongeveer 800 leden of het informatienummer hebben gebeld of een e-mail aan het secretariaat hebben verzonden. Van deze 800 leden is aan circa 35% (circa 300 leden) op verzoek een nieuw magazine Politiek! plus oproepingskaart toegezonden, dat is circa 1,5% van het totaal aantal deelnemers (20.192) aan de ledenraadplegingen. Het hoofdbestuur deelt in eerste instantie de zorg, dat de oproepingskaart kennelijk niet duidelijk genoeg zichtbaar was voor in elk geval 300 leden, maar verwacht dat de aanbevelingen hiervoor geen soelaas bieden.

a. Uitscheurbare oproepingskaart

Er is in overleg met het reclamebureau gekozen om een blauw los blad bovenop het magazine Politiek! te leggen met de tekst: "VVD ledenraadpleging oproepkaart. Bewaar dit blad en laat uw stem niet verloren gaan", met als doel de attentiewaarde groter te maken. De opname van een uitscheurbare oproepkaart in het magazine Politiek! verkleint de attentiewaarde. Bovendien zijn de kosten hiervan hoog, omdat enerzijds de unieke gepersonifieerde gegevens van contactnummer en pincode vast in elk magazine Politiek! wordt geniet en anderzijds de hieraan verbonden adresgegevens voorop het adres dient te komen staan. Op basis van een opgevraagde offerte is dit circa € 8.000,- duurder dan de gehanteerde methode.

b. Vooraankondiging door middel van een briefkaart

Met het attenderen op de ledenraadpleging via afzonderlijke post is bij de ledenraadplegingen feitelijk al ervaring opgedaan. Het hoofdbestuur heeft op of rond 19 september 2003 de ansichtkaart "Groeten uit Brussel" aan alle (hoofd)leden toegezonden, dus op elk adres één briefkaart. De kosten hiervan bedroegen € 20.000. Namelijk € 12.000 portiekosten en € 8.000 drukkosten. Dit is het dubbele van het bedrag van € 10.000,- dat de commissie noemt. Het is niet waarschijnlijk dat enkel een eerdere verzending tot een veel groter aantal stemmen zou hebben geleid.

c. Kosten-batenafweging

De keuze voor een uitscheurbare kaart zou betekenen dat uitgaande van het ervaringscijfer van circa 300 leden die de oproepingskaart de vorige keer hadden weggegooid een extra uitgave van circa € 8.000,- wordt gedaan of € 20.000,- indien zou worden gekozen voor het versturen van een briefkaart. Dat zou per betreffend lid neerkomen op respectievelijk circa € 25,- of € 65,-. Deze kosten zouden niet in verhouding staan tot wellicht enige honderden meer uitgebrachte stemmen.

Het is van wezenlijk belang om duidelijk te krijgen welk effect de wijze van oproepen op de opkomst heeft. Daarom stellen wij voor dit mede bij het experiment in 2005 te betrekken.

7. Een commissie krijgt opdracht op korte termijn aan de ALV voorstellen te doen voor de voorwaarden waaraan ledenraadpleging bij politiek inhoudelijke vraagstelling dient te voldoen. Totdat de ALV heeft beslist over deze voorstellen wordt geen ledenraadpleging gehouden over politieke onderwerpen. Deze aanbeveling komt erop neer dat ledenraadpleging over een politiek onderwerp niet zou kunnen plaatsvinden voordat nadere regels zijn gesteld. Toch kan de algemene vergadering op grond van artikel 19.4 van de nieuwe statuten zondermeer tot het houden van zo'n ledenraadpleging besluiten. Zolang de algemene vergadering geen nadere regels heeft gesteld, zal zij per keer moeten beoordelen of het onderwerp en de vraagstelling adequaat zijn.

VI. Campagneregels

8. Elke kandidaat zal gedurende de campagne doorlopend openbaar opgave doen van de aan hem verstrekte of toegezegde financiële, personele en materiële campagnesteun en van de door hem uit eigen middelen aan de campagne bestede gelden, en zal na afloop van de campagne een openbare totaalverantwoording geven ten genoegen van de penningmeester van de VVD.
9. Het Hoofdbestuur zal aan de eerstvolgende ALV een voorstel doen voor vaststelling van een gedragscode voor kandidaten bij een ledenraadpleging. In de gedragscode worden ook de regels vastgelegd waaraan de partijorganen gebonden zijn jegens de kandidaten: bijvoorbeeld wordt geregeld dat gelijke faciliteiten aan alle kandidaten worden aangeboden. Het Hoofdbestuur is belast met het handhaven van de gedragscode en met het publiceren van geconstateerde overtredingen tijdens de campagne.

Het hoofdbestuur heeft niet de beschikking over een controleapparaat. Zelfs als dat in het leven wordt geroepen, zal het hoofdbestuur altijd achter de feiten aan lopen en daardoor uiteindelijk de regie missen, terwijl het bestaan van zo'n apparaat andere verwachtingen wekt. Juist het bestaan van een ambitieuze gedragscode in combinatie met de bescheiden mogelijkheden tot controle, handhaving en sanctioneren en het vervolgens daarover verantwoording afleggen, zal tot gevolg hebben dat we achteraf wordt geconfronteerd met (kennelijke) onregelmatigheden. Hierdoor wordt voor leden en kiezers een beeld geschapen dat de regie bij de VVD te kort schiet. Het is verder ook maar de vraag of het gelukkig is als het hoofdbestuur zich zo nadrukkelijk met het verloop van een ledenraadpleging zou bemoeien. Voorgaande bezwaren wegen voor ons zwaarder dan het lopen van een zeker risico bij persoonlijke campagnes. De nadruk moet daarom liggen op een beperkt aantal regels, dat verstandig en fatsoenlijk gedrag stimuleert.

Een redelijke oplossing voor het geschetste spanningsveld is het voortzetten van de werkwijze waarbij vooral via gedragscodes kaders worden gesteld. De handhaving van deze gedragscodes zou vooral gestalte krijgen door bij elke ledenraadpleging uit de leden één of meer toezichthouders aan te wijzen. Een toezichthouder kan op verzoek of spontaan onderzoek doen en zijn bevindingen en beoordeling daarvan bekend maken. Net als de ombudsman zou de toezichthouder kunnen uitspreken dat bepaalde gedragingen al of niet behoorlijk zijn.

De rol van het hoofdbestuur kan dan beperkt blijven tot extreme situaties, bijvoorbeeld als roeyement geboden zou zijn. Overigens is het ook denkbaar dat de toezichthouder zich uitsprekt over de handelingen van het hoofdbestuur. Uiteraard is het ook denkbaar dat bevindingen van de toezichthouder vervolgens leiden tot aanscherping van gedragscodes of reglementen. In het algemeen kent de VVD intern geen andere sancties dan ontzetting uit een bestuursfunctie of het lidmaatschap.

VII. Garantie voor privacy van de leden

10. Het HB voegt een privacy statement toe aan de site. Het bevat garanties dat langs de weg van de stemming verkregen informatie niet te eniger tijd herleidbaar zou kunnen zijn tot individuen, en niet gebruikt zal worden voor enig doel gelegen buiten de directe ledenraadpleging.

De VVD is er bij gebaat als er alom vertrouwen bestaat dat de stemming geheim is verlopen. Dit was en is ook al uitdrukkelijk in de reglementen geregeld. Het is goed dat naar de gebruikers duidelijk wordt gemaakt welke maatregelen zijn getroffen. Het hoofdbestuur kan met de verenigingsmiddelen overigens geen betere controle uitoefenen, dan thans al heeft plaatsgevonden. De inrichting van de ledenraadpleging

is door gerenommeerde ondernemingen uitgevoerd die zich ondermeer hebben verplicht ervoor te zorgen dat de stemming met 100% zekerheid geheim is verloopt. Deze benadering heeft er ook nu al toe geleid dat de beschikbare statistische gegevens beperkt bleven tot niet op individuele personen herleidbare gegevens.

11. In alle ledenregistraties die door of voor de VVD worden bijgehouden, wordt de mogelijkheid geschapen op te geven dat men verschoond wenst te blijven van ongevraagde (digitale) berichten (SPAM, zgn. direct mail of telefoontjes). Zo spoedig mogelijk wordt geïnventariseerd welke leden daarvan gebruik wensen te maken.
12. Het Hoofdbestuur zal ervoor zorgdragen dat adresgegevens niet uit handen van het HB zullen komen, door verzendingen zijdens HB te laten geschieden. De aanbevelingen 10, 11 en 12 zullen feitelijk gestalte krijgen bij de invoering van het intranet. In dit kader zijn privacywaarborgen voor meer dan de ledenraadpleging alleen voorzien omdat het totale systeem zal moeten voldoen aan de wettelijke eisen.

VIII. Verrijking van de campagne door afwegingsdiscussie binnen de partij te bevorderen en opkomstbevordering

13. Hoofdbestuur, kamercentrales en plaatselijke afdelingen, maar ook bijvoorbeeld partijcommissies, zullen een ruime hoeveelheid discussieavonden/momenten organiseren over de keuzen waar de partij voor staat. Niet is nodig alle kandidaten tegelijk uit te nodigen: ook kan volstaan worden met vertegenwoordigers (leden campagneteams) of met één kandidaat of enkele kandidaten.
14. De kandidaten (campagneteams) wordt aanbevolen te zoeken naar creatieve wijzen van presentatie die discussie en onderlinge afweging bevordert.
15. Voor de ledenraadpleging moet ook voldoende tijd beschikbaar zijn. De procedures moeten niet te kort en te dicht opeen gekozen worden. Het is op dit punt goed om eraan te herinneren dat al aan de algemene vergadering is toegezegd dat in de definitieve procedures vroegtijdig ruimte zal worden ingebouwd voor discussie binnen de afdeling.

IX. Andere onderwerpen

16. Hoewel het nagenoeg onmogelijk zal zijn sluitende maatregelen te nemen tegen het ronselen van stemmen, moet duidelijk zijn dat dit een ongewenst verschijnsel is en dat daders passende maatregelen kunnen tegemoet zien, zoals uitsluiting van het recht kandidaat te zijn of functies binnen de partij te vervullen. Het Hoofdbestuur zal terzake een voorstel doen aan de eerstvolgende ALV.

Het hoofdbestuur is van mening dat het enkele feit dat er een bepaling bestaat tegen het ronselen van stemmen, dit op zichzelf onvoldoende is om ronselpraktijken ook daadwerkelijk tegen te gaan. De commissie geeft dit zelf ook al aan. De hiervoor bij aanbeveling 9 geschetste overwegingen doen daarom ook hier opgeld.

De ledenraadpleging lijkt overigens minder vatbaar voor het 'ronselen' van stemmen op een schaal die van belangrijke invloed kan zijn op de stemuitslag dan voorheen de stemming door afgevaardigden tijdens de onderlinge overleggen voorafgaande aan de algemene vergadering.

17. De stemming en telling bij de ledenraadplegingen geschiedt onder notarieel toezicht; ook de uitslag van elke ledenraadpleging wordt vastgesteld onder notarieel toezicht. Het is uiteraard belangrijk dat zekerheid bestaat over het ordelijk verloop van de stemming en de vaststelling van de uitslag. Bij elektronische stemmingen in de algemene vergadering ontstaat dit vertrouwen enerzijds door de contractuele verplichtingen van het betrokken bedrijf en anderzijds doordat de uitslag in de

vergadering zelf wordt bepaald, zodat eventuele bedenkingen meteen aan de orde kunnen worden gesteld. Omdat de bepaling van de uitslag van de ledenraadpleging feitelijk niet in de algemene vergadering plaatsvindt, is bij de eerste ledenraadplegingen uitdrukkelijk voorzien in notarieel toezicht om te waarborgen dat de uitslag zoals die door T-Systems was bepaald, met alle eventuele kanttekeningen daarbij aan de algemene vergadering wordt voorgelegd. Het ligt in de bedoeling aan de hand van de opgedane ervaringen en de evaluatie de syteemeisen voor het verloop van de stemming en het bepalen van de uitslag expliciet in de overeenkomst met T-Systems op te nemen. Wanneer eenmaal is zeker gesteld dat hieraan wordt voldaan zullen de kosten van een verdergaande EDP-audit niet opwegen tegen de meerkosten.

Het hoofdbestuur heeft zich nog beraden over het stellen van een ondergrens aan de opkomst voor een geldige ledenraadpleging. Dit zou ongerijmde gevolgen kunnen hebben. Enerzijds kan een dergelijke ondergrens strategisch wegblijven van kiezers die vrezende in de minderheid te zijn uitlokken. Anderzijds zou bij een te laag aantal stemmen de beslissing moeten vallen in de algemene ledenvergadering, waarvoor geen quorum geldt, maar die vermoedelijk altijd minder deelnemers zal tellen dan de ledenraadpleging.

Voorstellen met betrekking tot statuten en reglementen

Inleiding

Het vormgeven van de partijvernieuwing brengt zoals eerder aangekondigd opnieuw een aanzienlijk aantal veranderingen in de partijregels met zich mee. De nu voorgestelde wijzigingen hebben betrekking op een reeks onderwerpen.

Onderwerpen uit 'Minder partij, meer maatschappij'

Verder doorvoeren persoonlijk stemrecht in de algemene vergadering

Met het oog op de behandeling van het Liberaal Manifest en het Verkiezingsprogramma is een nieuwe bijzondere besluitvormingsprocedure ontwikkeld. Onderdelen hiervan zijn met succes toegepast bij de besluitvorming over het EP 10-puntenplan. Door de redactiecommissie meteen op landelijke schaal zijn er veel meer mogelijkheden om door combinatie van voorstellen relatief snel tot een ook voor individuele leden goed bruikbare leeswijzer te komen. Omdat altijd beroep op de algemene vergadering mogelijk is, bestaat er ook voldoende waarborg dat de redactiecommissie zorgvuldig te werk gaat.

Naar aanleiding van het goede verloop van de voorjaarsvergadering lijkt het goed mogelijk om de gewone verenigingsrechtelijke zaken ook door de ledenvergadering te laten behandelen.

Na vaststelling van deze voorstellen houdt de algemene vergadering van afgevaardigden nog de zeggenschap over reglementaire zaken, conform de in 2003 gedane toezeggingen. Naar aanleiding van de besluitvorming over de congresregistratie wordt in overeenstemming met het toen aanvaarde voorstel de mogelijkheid geschapen om een vergoeding te vragen van leden die na aanmelding toch wegblijven van de vergadering.

Meer te kiezen voor leden, ook bij afdelingen en centrales

In de jaarlijkse algemene vergadering kon worden gekozen uit meerdere kandidaten voor het hoofdbestuur. In de aanloop naar deze vergadering bleek dat de regels in de partij nog niet echt op deze ontwikkeling waren ingesteld. Er is bij de kandidaatstelling toch behoefte om de kandidatuur af te stemmen op de vacature, ook waar formeel geen sprake is van benoeming in functie. Daarnaast bleek ook de stemprocedure niet waterdicht: het is volgens de geldende regels mogelijk dat er meer kandidaten een meerderheid halen dan er plaatsen te vervullen zijn.

Bij afdelingen en kamercentrales blijkt soms de wens te bestaan om net zoals dat voor het hoofdbestuur mogelijk is geworden, meerdere kandidaten voor één functie te stellen zodat de ledenvergadering echt iets te kiezen heeft.

Nu de kandidaatstellingsreglementen niet integraal aan de orde worden gesteld, wordt wel voorgesteld om ook lokaal de aanwijzing van de lijsttrekker te laten plaatsvinden voor de voorbereiding van de rest van de kandidatenlijst en afdelingen die dat willen de mogelijkheid te bieden om een ledenraadpleging te gebruiken.

Meer gebruik informatietechnologie

Er zijn enkele basisbepalingen opgenomen, die nodig zijn om naast de bestaande werkwijzen ook nieuwe technologie te kunnen gebruiken in overeenstemming met geldende regels.

Maandelijks contributie

Om de drempel om lid te worden te verlagen, wordt voorzien in de mogelijkheid om de contributie maandelijks per automatische incasso te voldoen.

Onderwerpen uit Idee voor Structuur

Afschaffing ondercentrales, invoeren VVD-regio's

In overeenstemming met de besluitvorming in de najaarsvergadering 2003 en de jaarlijkse algemene vergadering van dit jaar zijn alle verwijzingen naar de ondercentrale uit de statuten, het huishoudelijk reglement en het reglement voor de kandidaatstelling voor leden van gemeenteraden verwijderd. Hetzelfde is gedaan voor wat betreft de op dit moment in de praktijk niet meer voorkomende districtscentrales. Hierdoor blijven alleen de kamercentrale en de provinciecentrale bestaan. Dit maakte het mogelijk sommige artikelen specifiek te formuleren.

De wens tot vrijwillige samenwerking van afdelingen wordt gefaciliteerd door een reglement voor VVD-regio's vast te stellen. Dit reglement is uitgaande van de gedachten zoals voorgelegd aan de jaarlijkse algemene vergadering vormgegeven. Hierbij is gekozen om een minimale verzameling regels te geven om het beheer van geldmiddelen en gebruik van partijfaciliteiten voldoende te borgen. Wanneer afdelingen willen samenwerken in een vorm waarin daaraan geen behoefte bestaat, staat hun dat volledig vrij; de VVD-regio is een optie. In overleg met de ondercentrales zijn onderwerpen aan de orde gekomen die nader geregeld zouden kunnen worden; het reglement gaat ervan uit dat dit binnen de regio zelf gebeurt.

Inkrimping hoofdbestuur

Er wordt in de statuten meer ruimte geschapen om de omvang van het hoofdbestuur te kunnen variëren. Het hoofdbestuur wil deze ruimte gebruiken om de omvang tot 9 personen terug te brengen.

Actuele moties

Om discussie en debat te faciliteren, wordt een regeling geboden om naast de zorgvuldige, maar daardoor langdurige procedure waarlangs de algemene vergadering een formeel besluit kan nemen, ook te voorzien in de mogelijkheid over politieke kwesties op (inter-) nationaal niveau slagvaardig een mening te uiten.

Toekomstige aanpassingen

Naast genoemde inhoudelijke wijzigingen zijn ook enkele kleine redactionele verbeteringen aangebracht. Om de vergelijkbaarheid met voorgaande edities van de reglementen te handhaven zijn bij de voorstellen de artikelen bewust niet hernummerd. Het hoofdbestuur vraagt zoals gebruikelijk machtiging van de vergadering om na afronding van de besluitvorming zuiver redactionele correcties te mogen aanbrengen en in zal daarbij dan ook de nummering herzien.

De discussies naar aanleiding van de evaluatie van de in 2003 gehouden ledenraadplegingen en de onduidelijkheden met betrekking tot het nieuwe kiesstelsel hebben ertoe geleid dat wij voorstellen de integrale behandeling van de kandidaatstellingsreglementen niet in de najaarsvergadering van 2005, maar die van 2006 te laten plaatsvinden. Ook de uitwerking van de onverenigbaarheden en de evaluatie van de verkiezingen voor de Eerste Kamer zullen daarbij worden meegenomen.

Te wijzigen bepalingen in de **statuten**

Artikel 2:

Begripsbepalingen.

In deze statuten en in de krachtens deze statuten vast te stellen reglementen wordt verstaan onder

[...]

d. Centrales:

De kamercentrales en provinciecentrales, als omschreven in artikel 5;

[...]

Artikel 5:

Organen van de vereniging.

De VVD kent de navolgende organen:

[...]

f. Provinciecentrale:

Een overkoepelend orgaan, gevormd uit alle kamercentrales, die in één provincie voorkomen, dan wel, indien in de provincie slechts één kamercentrale voorkomt, die kamercentrale;

g. Partijraad:

Een landelijk orgaan, dat in politiek opzicht een adviserende en stimulerende taak heeft;

h. Commissie van beroep:

Een beroepsinstantie samengesteld uit door de algemene vergadering benoemde leden;

i. Partijcommissies:

Commissies die het hoofdbestuur alsmede de fracties van de Eerste en de Tweede Kamer der Staten-Generaal en de VVD-leden in het Europees Parlement adviseren over vraagstukken, die tot hun werkterrein behoren;

j. Landelijke commissies:

Door het hoofdbestuur in te stellen commissies, die het hoofdbestuur stelselmatig adviseren over vraagstukken, die behoren tot het werkterrein van het hoofdbestuur;

k. Ad hoc commissies:

Door het hoofdbestuur in te stellen commissies, die het hoofdbestuur incidenteel adviseren over vraagstukken die behoren tot het werkterrein van het hoofdbestuur.

Artikel 8:

Geldelijk beheer

8.1 De inkomsten van de VVD bestaan uit:

a. De contributie van de leden;

b. Verkiezingsbijdragen;

c. Giften en legaten;

d. Subsidies van overheidswege;

e. Erfstellingen, te aanvaarden onder voorbehoud van boedelbeschrijving;

f. Rente van belegde gelden;

g. Vergoedingen en opbrengsten voor en van publicaties;

h. Alle andere baten.

[...]

Artikel 8a:

Informatiebeheer

8a.1 Binnen de VVD bijgehouden persoonsgegevens worden uitsluitend gebruikt voor de activiteiten van de VVD en statutair specifiek met de VVD verbonden organisaties. Zij worden alleen ter kennis gebracht aan degene die voor bedoelde activiteiten over die gegevens moeten beschikken.

8a.2 Het hoofdbestuur kan leden mogelijkheden bieden voor digitale communicatie en hieraan nadere voorwaarden verbinden.

8a.3 Daar waar in of krachtens de statuten, het huishoudelijk reglement of door de algemene vergadering vastgestelde reglementen schriftelijke informatie-uitwisseling is voorgeschreven, kan het hoofdbestuur bepalen dat door haar aan te wijzen vormen van digitale communicatie als aanvullende mogelijkheid hieraan worden gelijkgesteld.

Artikel 10:

Gewone leden

[...]

10.2 Als gewoon lid van de VVD kan worden toegelaten degene die

- a. de liberale beginselen is toegegaan,
- b. doel en middelen van de VVD daadwerkelijk onderschrijft,
- c. de leeftijd van 18 jaren heeft bereikt of in het kalenderjaar van toelating bereikt en
- d. niet tengevolge van een in kracht van gewijsde gegaan vonnis het passief kiesrecht heeft verloren.

Artikel 15:

Einde van het lidmaatschap

[...]

15.2 Opzegging door het lid kan alleen plaatsvinden per het einde van het kalenderjaar, tenzij het lid verklaart de opzegging op kortere termijn te willen doen ingaan. De schriftelijke opzegging dient derhalve vóór 1 januari door het hoofdbestuur te zijn ontvangen. In geval van opzegging door een lid blijft de contributie tot en met de lopende contributietermijn verschuldigd, er vindt in geen van deze gevallen verrekening van de betaalde contributie plaats.

15.3 Opzegging door het hoofdbestuur heeft plaats met onmiddellijke ingang behoudens schorsende werking door beroep (het bepaalde in 15.6):

- a. Wegens nalatigheid de contributie te voldoen;
- b. Na het in kracht van gewijsde gaan van een vonnis, dat ten gevolge heeft, dat het actief en/of passief kiesrecht van het betrokken lid verloren gaat;
- c. Wanneer een lid op andere wijze heeft opgehouden aan de in artikel 10 gestelde vereisten te voldoen;
- d. Wanneer van de VVD redelijkerwijs niet gevergd kan worden het lidmaatschap te laten voortduren

[...]

Artikel 16:

Rechten van leden

[...]

16.3 Bij huishoudelijk reglement kan worden geregeld dat:

- a. leden die willen deelnemen aan een algemene ledenvergadering zich tot een bepaalde termijn voor de aanvang van die vergadering dienen aan te melden;
- b. leden die zich niet hebben aangemeld het recht om aan die vergadering deel te nemen verliezen
- c. leden die na aanmelding toch niet aan de vergadering deelnemen voor hun eerstvolgende registratie inschrijfgeld verschuldigd zijn.

Artikel 19:

Algemene vergadering

[...]

19.6 De agenda geeft ondubbelzinnig aan door welke kamer de besluitvorming over een agendapunt plaatsvindt, met inachtneming van de volgende bepalingen:

- a. de besluitvorming over politieke onderwerpen en het verlenen van eretitels vindt plaats in de algemene ledenvergadering, dit betreft in ieder geval de bevoegdheden genoemd in de artikelen 6, 12 en 29 alsmede het besluit tot een ledenraadpleging over politieke onderwerpen;
- b. bij huishoudelijk reglement kan worden bepaald dat de besluitvorming over teksten waarop naar verwachting grote aantallen amendementen zullen worden ingediend in afwijking van het bepaalde in dit lid plaats vindt in de algemene vergadering van afgevaardigden;
- c. de besluitvorming over statuten en reglementen vindt plaats in de algemene vergadering van afgevaardigden, dit betreft in ieder geval de bevoegdheden genoemd in de artikelen 4, 16, 18, 24, 32, 33 en 34;
- d. de besluitvorming over de overige onderwerpen vindt plaats in de algemene ledenvergadering.

Artikel 20:

Jaarlijkse algemene vergadering

[...]

20.2 In deze vergadering brengt het hoofdbestuur in ieder geval zijn jaarverslag uit, legt rekening en verantwoording af over zijn in het afgelopen boekjaar gevoerd beleid, worden de periodiek opvallende plaatsen in het hoofdbestuur vervuld en wordt de contributie in de regel vastgesteld.

[...]

Artikel 21:

Bijeenroeping algemene vergadering

[...]

21.2 De bijeenroeping geschiedt op een termijn van ten minste twee weken door toezending aan het bestuur van alle afdelingen en kamercentrales van een uitnodiging die tijd en plaats van de vergadering en de te behandelen onderwerpen vermeldt.

[...]

Artikel 23:

Voorstellen aan de algemene vergadering

[...]

23.2 Onverminderd het bepaalde in artikel 21.3 hebben de ledenvergaderingen van afdelingen en de centralevergaderingen van kamercentrales de bevoegdheid vóór een door het hoofdbestuur te bepalen en tijdig bekend te maken datum voorstellen bij het hoofdbestuur in te dienen, die in de eerstvolgende jaarlijkse algemene vergadering dienen te worden behandeld. Bij het huishoudelijk reglement kan worden bepaald, dat aan daarbij in te stellen commissies en groepen een soortgelijke bevoegdheid wordt toegekend. Indien in een kalenderjaar de algemene vergadering vaker bijeen geroepen wordt, kan het hoofdbestuur besluiten dat de bepalingen van dit lid op overeenkomstige wijze van toepassing zijn.

23.3 Het hoofdbestuur, de ledenvergaderingen van afdelingen, de centralevergaderingen van kamercentrales, alsmede de bij huishoudelijk reglement aangewezen commissies en groepen hebben de bevoegdheid schriftelijk gemotiveerde amendementen in te dienen op de voorstellen, die in de algemene vergadering aan de orde komen. Bij huishoudelijk reglement kunnen regelingen worden gesteld omtrent de wijze van indiening en behandeling van dergelijke amendementen.

[...]

Artikel 25:

Hoofdbestuur.

[...]

25.2 Het hoofdbestuur bestaat uit ten minste 7 en ten hoogste 13 leden, het aantal leden van het hoofdbestuur wordt door de algemene vergadering bepaald.

[...]

Artikel 31:

Kandidatuur

[...]

31.3 a. De vergadering kan besluiten –in afwijking van artikel 31.1- alle kandidaten toe te laten tot de ledenvergadering en deel te laten nemen aan de besprekingen en stemmingen ook over die functies en plaatsen waarbij zij zelf zijn betrokken;

b. Dit besluit dient te zijn genomen in een voorafgaande vergadering, waarin niet tevens de beraadslagingen over de kandidaten plaatsvinden;

c. Bij door de algemene vergadering vastgesteld reglement, kunnen aan de in dit artikellid genoemde mogelijkheid nadere vereisten worden gesteld.

Te wijzigen bepalingen in het **huishoudelijk reglement**

Artikel 1:

Begripsbepalingen.

In dit huishoudelijk reglement en in de krachtens dit huishoudelijk reglement vast te stellen reglementen wordt verstaan onder

[...]

d. Centrales:

De kamercentrales en provinciecentrales, als omschreven in artikel 5 van de statuten;

[...]

i. Fractie:

De gezamenlijk in een vertegenwoordigend lichaam (Gemeenteraad, deelgemeenteraad, Provinciale Staten, Tweede Kamer, Eerste Kamer en Europees parlement) optredende leden van de VVD;

[...]

q. Gekwalificeerde meerderheid:

Ten minste twee derden van het aantal geldig uitgebrachte stemmen, waarbij blanco en ongeldig uitgebrachte stemmen geacht worden niet te zijn uitgebracht.

schrappen:

Artikel 2:

Ondercentrales

2.1 Het hoofdbestuur besluit tot het instellen, wijzigen of opheffen van een ondercentrale, gehoord de besturen van de betrokken afdeling(en) en kamercentrale en omkleed met argumenten.

Artikel 4:

Kamercentrales

4.1 De taken, rechten en verplichtingen van (het bestuur van) een kamercentrale zijn:

- a. Het binnen haar gebied bevorderen en stimuleren van de oprichting van afdelingen;
- b. Het bevorderen en stimuleren van het goede verloop van de werkzaamheden in de afdelingen binnen haar gebied;
- c. Het bevorderen en stimuleren van de uitvoering van het door de algemene vergadering vastgestelde beleid van het hoofdbestuur.
- d. Het benoemen van leden in de partijraad;

schrappen:

Artikel 6:

Districtscentrales

6.1 De taken, rechten en verplichtingen van (het bestuur van) een districtscentrale zijn:

- a. De kandidaatstelling van leden van de raad van het district of gewest, zulks met inachtneming van hetgeen door het hoofdbestuur terzake wordt opgedragen,
- b. Het bevorderen van de verkiezing van de gestelde kandidaten.

Artikel 7:

Ledenvergaderingen (centralevergaderingen)

[...]

7.4 Onverminderd het bepaalde in de statuten hebben leden van het hoofdbestuur toegang tot de ledenvergaderingen en centralevergaderingen en hebben leden van het bestuur van de kamercentrales toegang tot de ledenvergaderingen in hun betrokken gebied.

Zij mogen in die vergaderingen het woord voeren. Wanneer zij niet tevens behoren tot de afdeling of centrale hebben zij daarin geen stemrecht.

Artikel 8:

Jaarlijkse ledenvergadering (centralevergadering)

[...]

8.3 Van het jaarverslag, overeenkomstig een door het hoofdbestuur vast te stellen model, zendt het bestuur binnen één maand nadat het is vastgesteld een exemplaar aan de algemeen secretaris en de secretaris van de kamercentrale waartoe de afdeling behoort.

[...]

8.5 De goedkeuring van de rekening en verantwoording door de jaarlijkse ledenvergadering (centralevergadering) ontheft het bestuur van zijn aansprakelijkheid voor het in het afgelopen jaar gevoerde beleid. Van de rekening en verantwoording zendt het bestuur binnen één maand na goedkeuring een exemplaar aan de algemeen secretaris en de secretaris van de kamercentrale waartoe de afdeling behoort.

8.6 Het hoofdbestuur is bevoegd de afdrachten van de contributie op te schorten, zolang een afdeling of centrale niet heeft voldaan aan de verplichtingen om het jaarverslag en de rekening en verantwoording aan de algemeen secretaris toe te zenden.

Artikel 9:

Bijeenroeping ledenvergaderingen (kamercentralevergaderingen) ter voorbereiding van een algemene vergadering

9.1 Onverminderd het bepaalde in artikel 8.1 roept het bestuur de ledenvergadering (kamercentralevergadering) bijeen tegen een tijdstip, dat ligt tussen ten hoogste 10 en ten minste 4 weken voor de jaarlijkse algemene vergadering. Van de agenda maakt in ieder geval deel uit: de agenda van de algemene vergadering.

9.2 Voorts roept het bestuur de ledenvergadering bijeen zo dikwijls dat nodig is ter voorbereiding van een algemene vergadering of een centralevergadering.

Artikel 11:

Bijeenroeping centralevergaderingen

11.4. Tevens roept het bestuur de centralevergadering bijeen zo dikwijls als de voorzitter of ten minste één/ derde van de bestuursleden dit wenselijk oordeelt of wanneer het daartoe volgens de wet of de statuten en reglementen van de VVD verplicht is.

Artikel 13:

Samenstelling Besturen

[...]

13.5. Het bestuur van een afdeling (centrale) doet opgave van zijn samenstelling en van wijzigingen daarin aan de algemeen secretaris en de secretaris van de kamercentrale.

13.6. Aan het bestuur van een afdeling respectievelijk kamercentrale wordt na overleg met de betrokken fractie(s) een lid van de raadsfractie respectievelijk Statenfractie als adviseur aan het bestuur toegevoegd.

[...]

Artikel 15:

Kandidaatstelling voor een afdelingsbestuur

15.1 Tot kandidaatstelling van leden van een bestuur van een afdeling zijn bevoegd:

- a. Het bestuur van de afdeling;
- b. Ten minste één/ tiende van het aantal leden met een maximum van 25 leden, die tot de afdeling behoren. Van het op deze wijze kandidaat gestelde lid dient een instemmingsverklaring te worden overgelegd.

15.2. Het bestuur geeft in de oproeping en ten minste drie weken voor de ledenvergadering waarin in opengevallen of openvallende plaatsen in het bestuur zal worden voorzien, kennis van de door het bestuur gestelde kandidaten, waarbij het voor elke te vervullen plaats één of meer kandidaten mag stellen.

[...]

Artikel 16:

Kandidaatstelling voor het bestuur van een kamercentrale

16.1 Tot kandidaatstelling van leden van een bestuur van een kamercentrale, bestaande uit meer dan één afdeling, zijn bevoegd:

- a. Het bestuur van de kamercentrale;
- b. De ledenvergadering van elke afdeling binnen het gebied van die kamercentrale.

[...]

16.4 Elk tot kandidaatstelling bevoegd orgaan mag voor elke te vervullen plaats één of meer kandidaten stellen.

16.5 Het bestuur van een kamercentrale geeft ten minste twee maanden vóór de sluiting van de termijn van kandidaatstelling voor benoemingen aan de secretaris van elke afdeling binnen zijn gebied schriftelijk kennis in welke opengevallen of openvallende plaatsen moet worden voorzien, onder vermelding van de bevoegdheid tot kandidaatstelling en van de kandidaten, die het bestuur stelt.

schrappen:

Artikel 20:

Het bestuur

Van districtcentrales

20.1 Daar waar het gebied van een openbaar bestuurlijk lichaam (delen van) meer dan één centrale omvat, kan een districtcentrale worden gevormd.

20.2 In voorkomend geval voorzien de gezamenlijke besturen van die centrales in het bestuur van de districtcentrale.

20.3 Alle bepalingen met betrekking tot het centralebestuur zijn van overeenkomstige toepassing op het districtcentrale bestuur, met inachtneming van de specifieke bepalingen ter zake in de reglementen van de VVD

Artikel 23:

Kennisgeving en agenda

23.1 Het hoofdbestuur deelt elk jaar uiterlijk vóór 1 oktober schriftelijk aan de besturen van de afdelingen en kamercentrales mede:

- a. Het tijdstip en de plaats van de jaarlijkse algemene vergadering en van andere algemene vergaderingen in het volgend kalenderjaar waarop artikel 23.2 van de statuten van toepassing is. De volgende bepalingen van dit artikel zijn op die vergaderingen van overeenkomstige toepassing.
- b. De tijdstippen van verschijnen van de agenda en de leeswijzer;
- c. De bevoegdheid van de ledenvergadering van afdelingen en kamercentrales om tot uiterlijk 4 weken voor tijdstip van verschijnen van de agenda bij het hoofdbestuur initiatiefvoorstellen in te dienen;
- d. Welke leden van het hoofdbestuur tijdens de eerstvolgende jaarlijkse algemene vergadering aftredend zijn onder vermelding of de aftredenden herkiesbaar zijn,
- e. De bevoegdheid van de ledenvergadering van de afdelingen om tot uiterlijk 2 weken voor het tijdstip van verschijnen van de leeswijzer kandidaten te stellen voor elke in het hoofdbestuur te vervullen plaats;
- f. Dat de kandidaatstelling slechts geldig is indien van elke te stellen kandidaat een korte levensbeschrijving is bijgevoegd en vergezeld wordt van een schriftelijke bereidverklaring van de kandidaat om de kandidatuur te aanvaarden;
- g. De bevoegdheid van de afdelingen en kamercentrales, de partijcommissies en de groepen zoals vermeld in artikel 39.1 uitgezonderd de JOVD, om tot uiterlijk toelichting zes

weken vóór de jaarlijkse algemene vergadering amendementen op de agenda en de daarin opgenomen voorstellen in te dienen;

23.2 De agenda verschijnt uiterlijk 10 weken vóór de jaarlijkse algemene vergadering. De agenda vermeldt welke voorstellen van het hoofdbestuur, ledenvergaderingen van afdelingen of kamercentralevergaderingen worden voorgelegd en welke kandidaten voor elke te vervullen plaats door het hoofdbestuur worden gesteld. Kandidaten gesteld door de ledenvergadering die voor de in artikel 23.1 onder c. genoemde termijn zijn ingediend, worden eveneens in de agenda vermeld.

[...]

23.5 Op schriftelijk voorstel van de ledenvergadering van een afdeling, de centralevergadering van een kamercentrale, het hoofdbestuur of tenminste 10 leden kan de algemene vergadering in een actuele motie haar mening geven over (inter-)nationale politieke onderwerpen. Het hoofdbestuur kan regels stellen om ervoor te zorgen dat alle aanwezige leden van de inhoud van het voorstel kennis kunnen nemen.

23.6 Het hoofdbestuur draagt zorg voor zodanige faciliteiten dat alle leden die zich daartoe uiterlijk 2 weken voor de dag van de algemene vergadering hebben aangemeld, daaraan kunnen deelnemen. Het hoofdbestuur kan leden die zich later aanmelden de toegang tot de vergadering weigeren voorzover de beschikbare faciliteiten dit naar zijn oordeel noodzakelijk maken.

23.7 Het hoofdbestuur stelt een bedrag vast dat leden die na aanmelding niet aan de vergadering deelnemen verschuldigd zijn alvorens zij zich voor volgende vergaderingen kunnen registreren. Het voorgaande is niet van toepassing op leden die zich uiterlijk twee weken voor de dag van de algemene vergadering weer hadden afgemeld.

Artikel 25:

Bijzondere besluitvormingsprocedure

25.1 Het hoofdbestuur is bevoegd om voor de vaststelling van teksten waarop naar verwachting grote aantallen amendementen zullen worden ingediend een bijzondere besluitvormingsprocedure vast te stellen, waarbij termijnen en de wijze van inzending van amendementen of moties worden vastgesteld en tijdig bekendgemaakt.

25.2 De aan de partij voor deze procedure in aanmerking komende voorgelegde stukken kunnen worden geamendeerd dan wel van moties voorzien door:

- a. De ledenvergadering van afdelingen;
- b. De partijcommissies;
- c. De bijzondere groepen, uitgezonderd de JOVD.

25.3 Alle amendementen en moties worden rechtstreeks bij het hoofdbestuur ingediend volgens een door dit bestuur ter beschikking te stellen model.

25.4 De redactiecommissie maakt een overzicht waarin alle ingediende amendementen en moties zijn opgenomen. Het hoofdbestuur maakt dit overzicht ten minste bekend door publicatie op de website.

25.5 De redactiecommissie onderzoekt:

- a. Welke amendementen en moties van zuiver redactionele aard zijn.
- b. Welke amendementen en moties identiek zijn, doordat zij slechts verschillen van louter redactionele aard kennen of een andere toelichting kennen.
- c. Welke amendementen en moties een zodanig overeenkomstige strekking hebben dat de behandeling ter vergadering door samenvoeging, splitsing of vervanging gediend zou zijn.

25.5 De redactiecommissie neemt legt haar bevindingen voor aan de indieners van de amendementen. Deze krijgen de gelegenheid om hun opvatting terzake aan de commissie voor te leggen.

25.6 Het hoofdbestuur voorziet in advisering over de ingediende amendementen. Het is bevoegd nota's van wijziging vast te stellen.

25.7 De redactiecommissie stelt ten behoeve van de algemene vergadering een leeswijzer op rekening houdend met haar bevindingen, die hierop ontvangen reacties en eventuele nota's van wijziging. De leeswijzer bevat alle te behandelen amendementen en moties in een volgorde die een doelmatig verloop van de algemene vergadering zoveel mogelijk

bevorderd. Bij de leeswijzer voegt de redactiecommissie ook een bijlage waarin alle ingediende amendementen en moties zijn opgenomen waarvan de indieners hebben laten weten dat zij niet instemmen met de wijze waarop zij door de redactiecommissie in de leeswijzer zijn verwerkt.

25.8 Bij het combineren van moties en amendementen draagt de redactiecommissie er zorg voor dat indieners van oorspronkelijke moties en amendementen voorzover zij daar prijs op stellen ook voor de vervangende moties en amendementen als zodanig worden vermeld.

25.9 Bij zijn besluitvorming laat het hoofdbestuur zich voor wat betreft de inhoud bij verkiezingsprogramma's en andere politieke documenten adviseren door de partijraad en voor wat betreft de inhoud bij de overige stukken en de procedures door het periodiek overleg met de kamercentralevoorzitters.

25.10 De algemene vergadering besluit met een gewone meerderheid van stemmen over de moties en amendementen, de nota's van wijziging en de vast te stellen teksten zoals opgenomen in de leeswijzer.

25.11 De algemene vergadering kan op voorstel van de indiener bij gewone meerderheid van stemmen besluiten een amendement of motie in de bijlage toch in behandeling te nemen. Over dit voorstel wordt alleen door de indiener en namens het hoofdbestuur het woord gevoerd.

Artikel 26:

Stemmingen in vergaderingen

[...]

26.3 Over personen wordt indien nodig altijd schriftelijk of elektronisch gestemd, waarbij zich de volgende mogelijkheden kunnen voordoen:

a. enkelvoudige kandidatuur;

hiervoor is geen stemming nodig; belanghebbende wordt direct door de voorzitter benoemd verklaard;

b. een kandidaat voor meer onverenigbare plaatsen;

over de vervulling van de plaatsen wordt beslist in de volgorde waarin zij in de agenda staan vermeld, tenzij de vergadering tot een andere volgorde heeft besloten. Van benoemd verklaarde kandidaten komt de kandidaatstelling voor de andere plaatsen te vervallen.

c. meer kandidaten voor één plaats;

er vindt direct stemming plaats tussen alle gestelde kandidaten. Krijgt iemand direct een gewone meerderheid, dan wordt hij benoemd verklaard. Krijgt niemand een gewone meerderheid, dan vindt een herstemming plaats tussen de twee kandidaten, die bij de eerste stemming de meeste stemmen hadden verworven. Indien niet bepaald kan worden welke twee kandidaten bij de eerste stemming de meeste stemmen hebben verworven, dient een tussenstemming hierover uitsluitsel te geven;

d. meer kandidaten voor meer plaatsen;

de plaatsen worden achtereenvolgens vervuld door herhaalde toepassing van b. Van benoemd verklaarde kandidaten komt de kandidaatstelling voor de overige plaatsen te vervallen.

e. stemming over de samenstelling van een kandidatenlijst;

1. enkelvoudige kandidatuur;

hiervoor is geen stemming nodig; belanghebbende wordt direct door de voorzitter voor de betreffende plaats benoemd verklaard;

2. meer kandidaten voor één plaats;

er vindt direct schriftelijke of elektronische stemming plaats tussen alle gestelde kandidaten. Krijgt iemand direct een gewone meerderheid, dan wordt hij voor de betreffende plaats benoemd verklaard. Krijgt niemand een gewone meerderheid, dan vindt een herstemming plaats tussen de twee kandidaten, die bij de eerste stemming de meeste stemmen hadden verworven. Indien niet bepaald kan worden welke twee kandidaten bij de eerste stemming de meeste stemmen hebben verworven, dient een tussenstemming hierover uitsluitsel te geven;

[...]

Artikel 28:**Hoogte van de contributie**

28.1 Op voorstel van het hoofdbestuur stelt de algemene vergadering de hoogte van de contributie vast. Daarbij kunnen gedifferentieerde bedragen gelden.

28.2 De contributie naar keuze van het lid worden voldaan:

- a. per maand overeenkomstig het bepaalde in artikel 28a;
- b. per jaar overeenkomstig het bepaalde in artikel 29.

28.3 De algemene vergadering kan op voorstel van het hoofdbestuur andere betalingstermijnen vaststellen. Bij een dergelijke besluit worden de bepalingen van artikel 28a of artikel 29 van overeenkomstige toepassing verklaard.

28.4 Voor de van toepassing zijnde bedragen en betaaltermijnen is de situatie op 1 januari bepalend voor het hele jaar. Indien het lid gewijzigde omstandigheden of voorkeuren kenbaar maakt, gaan andere bedragen en betaaltermijnen pas vanaf 1 januari daaropvolgend gelden.

28.5 Op grond van de financiële draagkracht van een lid kan de penningmeester van de VVD binnen door het hoofdbestuur gestelde grenzen bepalen, dat het betreffende lid (tijdelijk) een lagere dan wel geen contributie betaalt, zolang de financiële draagkracht van het lid dat noodzakelijk maakt.

28.6 Leden van de VVD, die zitting hebben in vertegenwoordigende lichamen, met name in Provinciale Staten en gemeenteraden, of politiek ambtsdrager zijn, betalen bij de door hen verschuldigde contributie aan de VVD een toeslag, waarvan de hoogte door de algemene vergadering van de VVD-Bestuurdersvereniging wordt bepaald.

Artikel 28a:**Maandelijkse betaling van de contributie**

28a.1 De maandelijkse contributie is verschuldigd op de eerste dag van elke kalendermaand en wordt door automatische incasso voldaan.

28a.2 Bij aanvang van het lidmaatschap is de contributie vanaf de eerste dag van de eerstvolgende kalendermaand verschuldigd.

28a.3 Bij beëindiging van het lidmaatschap is vanaf de eerste dag van de eerstvolgende kalendermaand geen maandelijkse contributie meer verschuldigd.

28a.4 Een lid, dat niet aan zijn betalingsverplichtingen voldoet, ontvangen maximaal tweemaal een verzoek om alsnog de verschuldigde termijnen te voldoen.

28a.5 Indien dan nog geen betaling volgt, tracht de afdeling, waartoe het betrokken lid behoort, voor inning en afdracht zorg te dragen na verzoek daartoe van het hoofdbestuur.

28a.6 Heeft ook dit geen resultaat, zegt het hoofdbestuur het lidmaatschap op.

28a.7 Hiervan ontvangen het betreffende lid en het bestuur van de afdeling, waartoe deze behoort, schriftelijk bericht.

Artikel 29:**Jaarlijkse betaling van de contributie**

29.1 Op schriftelijk verzoek van het hoofdbestuur is de contributie door de leden verschuldigd per 1 januari van het desbetreffende kalenderjaar.

29.2 Bij tussentijdse aanvang van het lidmaatschap is de contributie binnen één maand na aanvang ervan verschuldigd.

29.3 Indien een lid zich aanmeldt na 30 juni van enig jaar is dit lid voor het lopende kalenderjaar de helft van de jaarlijkse contributie verschuldigd.

29.4 Indien een lid zich aanmeldt na 30 september van enig jaar is dit lid voor het lopende kalenderjaar geen contributie verschuldigd.

29.5 De leden, die nog niet aan hun betalingsverplichtingen hebben voldaan, ontvangen maximaal twee herinneringen; de eerste ten minste één maand na het verstrijken van de betalingstermijn en de tweede ten minste één maand na de eerste herinnering.

29.6 Indien dan nog geen betaling volgt, tracht de afdeling, waartoe het betrokken lid behoort, voor inning en afdracht zorg te dragen na verzoek daartoe van het hoofdbestuur.

29.7 Heeft ook dit geen resultaat, dan wordt het lidmaatschap beëindigd. Hiervan ontvangen het betreffende lid en het bestuur van de afdeling, waartoe deze behoort, schriftelijk bericht. Het bepaalde in de statuten van de VVD terzake is van overeenkomstige toepassing.

29.8 Door het hoofdbestuur wordt ten minste twee maal per jaar aan de penningmeesters van de afdelingen opgave gedaan van de ontvangen betalingen, de afwijkingen in die betalingen en van de achterstanden in betaling. Deze opgave houdt tevens het verzoek in aan het bestuur van de afdeling om binnen een bepaalde tijd terzake actie te ondernemen en het hoofdbestuur hiervan schriftelijk in kennis te stellen.

Artikel 30:

Geldmiddelen van afdelingen en centrales

30.1 Het hoofdbestuur draagt van de ontvangen contributie telkenjare een gedeelte af aan de afdelingen en kamercentrales.

30.2 De afdracht vindt in twee gedeelten plaats op een wijze als door de algemene vergadering op voorstel van het hoofdbestuur wordt bepaald. De finale afrekening vindt in de regel alleen plaats indien vóór 1 juli over het voorafgaande kalenderjaar een jaarverslag van de gepleegde activiteiten en een verantwoording van de bestede geldmiddelen aan de hand van een door het hoofdbestuur vast te stellen model is ontvangen door de algemeen secretaris.

30.3 De algemeen secretaris zendt éénmaal per jaar aan de afdelingen en kamercentrales gespecificeerde opgaven van de af te dragen en afgedragen gelden.

30.4 De provinciecentrales voorzien in hun financiën op basis van een vooraf goedgekeurd budget; de te maken kosten worden omgeslagen over de betreffende kamercentrales op basis van het ledenaantal per 1 januari; een en ander vast te stellen door de provinciecentralevergadering.

30.5 Het hoofdbestuur kan op daartoe strekkend schriftelijk en gemotiveerd verzoek bepalen, dat aan afdelingen en centrales, die daarvoor naar zijn oordeel in aanmerking komen, een geldelijke bijdrage wordt toegekend. De voorwaarden daarvoor worden door de algemene vergadering vastgesteld.

30.6 Het bestuur van een kamercentrale kan op daartoe strekkend schriftelijk en gemotiveerd verzoek bepalen, dat afdelingen die daarvoor naar zijn oordeel in aanmerking komen, een geldelijke bijdrage wordt toegekend. De voorwaarden daarvoor worden door de centralevergadering vastgesteld.

30.7 De penningmeesters van afdelingen en centrales volgen bij het opstellen van de rekening en verantwoording de algemene richtlijnen, die daartoe door of namens het hoofdbestuur worden gegeven.

Artikel 35

Samenstelling partijraad

35.1 De partijraad bestaat uit:

a. De kamercentralevoorzitters of indien deze zijn verhinderd dan wel uit anderen hoofde deel uitmaken van de partijraad, hen die door de jaarlijkse centralevergadering als hun plaatsvervanger zijn aangewezen;

[...]

Artikel 40:

Bijzondere groepen

[...]

40.2 Indien zodanige groepen uitsluitend werkzaam zijn binnen een afdeling of een kamercentrale, treedt voor de goedkeuring van het hoofdbestuur de goedkeuring van het bestuur van de desbetreffende afdeling of kamercentrale in de plaats, waarbij in geval van verschil van opvatting het hoofdbestuur bindend uitspraak doet.

[...]

40.4 De leden van deze groepen hebben geen andere bevoegdheden dan aan het lidmaatschap van de VVD zijn verbonden; zij treden niet in de openbaarheid of buiten de VVD op en mogen van hun leden geen geldelijke contributie vragen zonder voorafgaande toestemming van het hoofdbestuur dan wel het afdelings- of kamercentralebestuur.
[...]

Te wijzigen in het reglement voor de kandidaatstelling voor leden van de gemeenteraden

Artikel 1:

De aanvang van de procedure

[...]

1.3 Vóór 1 januari publiceert het hoofdbestuur de voor de kandidaatstellingsprocedure geldende termijnen en tijdstippen. Bij deze publikatie geeft het hoofdbestuur aan de leden kennis van hun bevoegdheid om:

- a. vóór een door het hoofdbestuur bepaalde datum aan het bestuur van hun afdeling namen te noemen van personen, die zij wensen voor te dragen als voorlopig kandidaat;
- b. een lid van de afdeling schriftelijk kandidaat te stellen voor het lijsttrekkerschap.

Artikel 2a:

De aanwijzing van de lijsttrekker

2a.1 Indien betrokkene ook na hiertoe schriftelijk door het afdelingsbestuur te zijn uitgenodigd de kandidatuur voor het lijsttrekkerschap niet tijdig schriftelijk te bevestigt door volledige invulling en ondertekening van een door het hoofdbestuur vast te stellen model, is de kandidaatstelling ongeldig.

2a.2 Het bestuur van elke afdeling roept vóór 1 juni een ledenvergadering bijeen die de lijsttrekker aanwijst. De oproeping wordt ten minste drie weken voor deze vergadering verzonden en vermeldt alle bij of door het bestuur geldig gestelde kandidaten, met de informatie overeenkomstig het door het hoofdbestuur ter beschikking te stellen kandidaatstellingsformulier en een gemotiveerd beoordeling van deze kandidaten.

2a.3 De lijsttrekker wordt op de eerste plaats van de kandidatenlijst gekandidateerd.

2a.4 De volgens deze procedure aangewezen lijsttrekker treedt op als adviseur van het bestuur en de ledenvergadering bij alle besluitvorming met betrekking tot de kandidaatstelling.

Artikel 3:

De voorlopige kandidaten en de voorlopige groslijst

[...]

3.7. Van het verbod om deel te nemen aan de activiteiten in het kader van de kandidaatstelling zijn uitgezonderd:

- a. De voorzitter van de gemeenteraadsfractie, doch uitsluitend in de vergaderingen van het bestuur, de ledenvergadering en in de door het hoofdbestuur bijeengeroepen bijeenkomsten;
- b. Bestuursleden die genoemde schriftelijke bereidverklaring hebben ondertekend, maar daarin hebben aangegeven bij verkiezing of plaatsvervulling de benoeming tot lid van de gemeenteraad niet te aanvaarden;
- c. Degenen die een eerder ondertekende bereidverklaring in een aan het bestuur gerichte schriftelijke verklaring hebben ingetrokken. Een eenmaal ingetrokken bereidverklaring kan niet meer ongedaan worden gemaakt.
- d. de door de ledenvergadering aangewezen lijsttrekker.

Artikel 6:

De kandidaatstellingsvergadering

[...]

6.4 Met inachtneming van de in artikel 3.7 onder b, c en d aangegeven uitzonderingen hebben voorlopige kandidaten geen toegang tot de kandidaatstellingsvergadering en mogen niet aan de beraadslagingen en stemmingen deelnemen tenzij de ledenvergadering vóór 1 juni anders heeft besloten.

[...]

6.6. De door een kamercentrale en in voorkomend geval de door het hoofdbestuur aangewezen leden hebben toegang tot de ledenvergadering die over de definitieve

kandidaatstelling beslist. Eveneens hebben zij het recht aan de beraadslagingen deel te nemen. Zij hebben niet het recht aan de stemmingen deel te nemen tenzij zij woonachtig zijn in de betrokken gemeente en voorkomen op de ledenlijst van de VVD van 1 januari.
[...]

Artikel 7:

Verloop van en stemmingen in de kandidaatstellingsvergadering

[...]

7.4. De kandidatenlijst wordt samengesteld door over elke plaats, achtereenvolgens van de tweede tot en met de laatste plaats, aan de hand van de ontwerp-kandidatenlijst van het bestuur, te besluiten overeenkomstig het bepaalde in het huishoudelijk reglement; tijdens de stemmingen over een bepaalde plaats wordt niet meer beraadslaagd.
[...]

Artikel 11:

Ledenraadpleging over de lijsttrekker

11.1 De ledenvergadering kan uiterlijk tot een door het hoofdbestuur vastgestelde termijn besluiten dat de aanwijzing van de lijsttrekker zal plaatsvinden door een ledenraadpleging.

11.2 Alle geldig gestelde kandidaten voor het lijsttrekkerschap krijgen door loting een codecijfer toegewezen en vormen tezamen de keuzelijst.

11.3 Gedurende een periode van ten minste 14 dagen krijgt ieder stemgerechtigd lid de gelegenheid om één aanbeveling met een eigen voorkeursvolgorde van voorstellen uit de keuzelijst te laten registreren op een door het hoofdbestuur vast te stellen en bekend te maken wijze. Het lid bepaalt zelf hoeveel en welke voorstellen en van de keuzelijst in zijn voorkeursvolgorde worden opgenomen.

11.4 Indien een voorkeursvolgorde elektronisch wordt opgegeven, moet een lid een gemaakte vergissing kunnen herstellen, voordat de aanbeveling wordt geregistreerd.

11.5 Het hoofdbestuur waarborgt dat de voorkeursvolgorde na registratie niet meer tot de persoon van het lid herleid kan worden.

11.6 Na afloop van de termijn van ten minste 14 dagen wordt aan de hand van de geregistreerde voorkeursvolgordes de uitslag van de ledenraadpleging bepaald.

11.7 De uitslag van de ledenraadpleging is de kandidaat die op meer aanbevelingen de hoogste voorkeur heeft dan alle aanbevelingen waarop een andere kandidaat de hoogste voorkeur heeft. Blanco aanbevelingen blijven hierbij buiten beschouwing.

11.8 Zolang geen enkele kandidaat een meerderheid als bedoeld in lid 7 heeft, wordt de kandidaat die op het kleinste aantal aanbevelingen de hoogste voorkeur heeft, verder buiten beschouwing gelaten. Indien meerdere kandidaten een gelijk kleinste aantal aanbevelingen hebben, bepaalt de hoogste getalswaarde van de cijfercode in de keuzelijst welke kandidaat verder buiten beschouwing wordt gelaten. Aanbevelingen die alleen nog kandidaten bevatten die verder buiten beschouwing worden gelaten, worden verder behandeld als blanco aanbevelingen.

Artikel 12

Ledenraadpleging over de kandidatenlijst

12.1 De ledenvergadering kan uiterlijk tot een door het hoofdbestuur vastgestelde termijn besluiten dat de vaststelling van de kandidatenlijst zal plaatsvinden door een ledenraadpleging.

12.2 Het aantal plaatsen bedraagt volgens de Kieswet maximaal 30. De ledenvergadering kan besluiten een kleiner aantal kandidaten te stellen.

12.3 De ledenvergadering kan een lijstduwer aanwijzen.

12.4 Gedurende een periode van tenminste 14 dagen krijgt ieder lid de gelegenheid om één aanbeveling met een eigen voorkeursvolgorde van kandidaten uit de groslijst te laten registreren op een door het hoofdbestuur vast te stellen en bekend te maken wijze. Het lid bepaalt zelf hoeveel en welke voorlopige kandidaten uit de groslijst in zijn voorkeursvolgorde worden opgenomen.

12.5 Het hoofdbestuur waarborgt dat de voorkeursvolgorde na registratie niet meer tot de persoon van het lid herleid kan worden.

12.6 Na afloop van de termijn van tenminste 14 dagen bepaalt het hoofdbestuur aan de hand van de geregistreerde voorkeursvolgordes de uitslag van de ledenraadpleging.

12.7 De uitslag van de ledenraadpleging is een voorkeursvolgorde van alle voorlopige kandidaten uit de groslijst. Elke positie in de uitslag wordt in volgorde van afnemende voorkeur toegekend aan de voorlopige kandidaat die op meer aanbevelingen de hoogste voorkeur heeft dan alle aanbevelingen waarop een andere voorlopige kandidaat de hoogste voorkeur heeft. Hierbij blijven buiten beschouwing de kandidaten waaraan al een positie is toegekend en aanbevelingen die geen voorlopige kandidaten meer bevatten waaraan deze positie nog kan worden toegekend.

12.8 Zolang geen enkele voorlopige kandidaat een meerderheid als bedoeld in lid 7 heeft, wordt voor die positie de voorlopige kandidaat die op het kleinste aantal aanbevelingen de hoogste voorkeur heeft, verder voor deze positie buiten beschouwing gelaten. Voorzover meerdere voorlopige kandidaten een gelijk kleinste aantal aanbevelingen hebben, bepaalt de hoogste cijfercode in de groslijst lijst welke voorlopige kandidaat buiten beschouwing wordt gelaten.

12.9 Indien een voorlopige kandidaat op een groter aantal aanbevelingen de hoogste voorkeur heeft dan alle voorlopige kandidaten die op een geringer aantal aanbevelingen de hoogste voorkeur hebben bij elkaar, kunnen al deze laatstgenoemde kandidaten verder voor deze positie buiten beschouwing worden gelaten.

12.10 De in te dienen kandidatenlijst bevat het onder 2 bedoelde aantal kandidaten in de volgorde van de uitslag van de ledenraadpleging, met dien verstande dat

a. de lijsttrekker de eerste plaats bezet

b. in een lijstduwer is aangewezen, deze de laatste plaats bezet.

Voorlopige kandidaten die op grond van lid 10 niet op de kandidatenlijst geplaatste worden, kunnen slechts door toepassing van artikel 8.2 gekandideerd worden.

Reglement VVD-Regio's

Artikel 1:

Definitiebepalingen

1.1 In dit reglement wordt verstaan onder:

- a. Regio: een samenwerkingsverband van afdelingen van de VVD waarbinnen geldmiddelen worden beheerd;
- b. Regiocontact: de algemene vergadering van een regio zoals geregeld in artikel 6.
- c. Contactbestuur: het bestuur van een regio zoals geregeld in artikel 9.
- d. Werkgebied: het gebied van de bij de regio aangesloten afdelingen.

Artikel 2:

Naam

2.1 De regio wordt aangeduid als "VVD-regio" gevolgd door een gebiedsaanduiding.

2.2 De gebiedsaanduiding is de naam van de grootste gemeente binnen het werkgebied, tenzij het oprichtingsbesluit of de contactvergadering een andere gebiedsaanduiding vaststelt die naar het oordeel van het hoofdbestuur geen ernstige bezwaren oplevert.

Artikel 3:

Oprichting

3.1 Twee of meer aangrenzende afdelingen kunnen een regio oprichten door binnen één kalenderjaar alle eenzelfde daartoe strekkend besluit te nemen.

3.2 Een dergelijk besluit wordt genomen door een daartoe bijeengeroepen ledenvergadering en geldt tevens als besluit tot toetreding.

3.3 Het afdeling brengt een besluit tot oprichting zo snel mogelijk ter kennis van het hoofdbestuur en het bestuur van de kamercentrale.

3.4 Deze besluiten treden in werking op 1 januari van het volgende kalenderjaar, maar slechts voorzover die één gebied van aangrenzende afdelingen opleveren.

Artikel 4:

Toetreding

4.1 De contactvergadering kan een aangrenzende afdeling schriftelijk uitnodigen om tot de regio toe te treden.

4.2 Een afdeling die niet aan het werkgebied grenst, kan met dispensatie van het bestuur van de kamercentrale waartoe de afdeling behoort toch worden uitgenodigd om tot de regio toe te treden.

4.3 Indien door dispensatie of uittreding het werkgebied gaat bestaan uit meerdere deelgebieden die niet aan elkaar grenzen, worden alleen afdelingen die grenzen aan het deelgebied dat de meeste leden omvat als aangrenzende afdelingen beschouwd.

4.4 Het besluit tot toetreding wordt genomen door een daartoe bijeengeroepen ledenvergadering.

4.5 Het afdelingsbestuur brengt een besluit tot toetreding zo snel mogelijk ter kennis van het regiobestuur, het bestuur van de kamercentrale en het hoofdbestuur.

4.6 Een besluit tot toetreding treedt in werking op 1 januari volgend op de datum waarop de ledenvergadering is gehouden.

4.7 Indien zowel de uitnodiging als het toetredingsbesluit daartoe strekken kan een afdeling ook met terugwerkende kracht op 1 januari van het lopende kalenderjaar toetreden.

4.8 Een uitnodiging die niet heeft geleid tot een besluit tot toetreding, vervalt op 15 december.

Artikel 5:

Uittreding

5.1 Het besluit tot uittreding van een afdeling uit de regio wordt genomen door een daartoe bijeengeroepen ledenvergadering.

5.2 Het afdeling brengt een besluit tot uittreding zo snel mogelijk ter kennis van het regiobestuur, het bestuur van de kamercentrale en het hoofdbestuur.

5.3 Een besluit tot uittreding treedt ten minste één jaar na de datum waarop de ledenvergadering is gehouden, op 1 januari in werking. Tot die datum blijven de rechten en verplichtingen van de afdeling binnen de regio ongewijzigd.

Artikel 6:

Regiocontact

6.1 Het regiocontact bestaat uit vertegenwoordigers van de afdelingen die bij de regio zijn aangesloten.

6.2 De ledenvergadering van een afdeling kan de vertegenwoordiger van die afdeling in het regiocontact en eventuele plaatsvervangers aanwijzen. Hiervan wordt tijdig schriftelijk opgave gedaan aan het regiobestuur. Voorzover de ledenvergadering geen vertegenwoordiger heeft aangewezen, treden de bestuursleden van de afdeling als zodanig op.

6.3 Het stemrecht in het regiocontact wordt uitsluitend uitgeoefend door de vertegenwoordigers van de afdelingen.

6.4 De vertegenwoordiger van een afdeling brengt voor iedere vijftig leden van de afdeling per één januari onderscheidenlijk één juli (de meest recente datum) van het lopende jaar één stem uit; daarbij wordt het aantal leden van de afdeling naar boven afgerond tot vijftig of een veelvoud daarvan.

6.5 Het regiocontact kan nadere regels stellen met betrekking tot het functioneren van de regio, voorzover deze regels niet in strijd zijn met de statuten en de door de algemene vergadering vastgestelde reglementen.

6.6 Het regiocontact kan slechts rechtsgeldige besluiten nemen betreffende onderwerpen, die in de uitnodiging voor de betreffende vergadering zijn vermeld.

Artikel 7:

Bijeenroeping regiocontact

7.1 Het regiobestuur roept het regiocontact bijeen op een termijn van ten minste twee weken bijeengeroepen door middel van een schriftelijke uitnodiging aan de besturen van de afdelingen, die tijd en plaats van de vergadering en de te behandelen onderwerpen bevat, dan wel plaatsing ervan in het periodiek, indien de regio daarover beschikt.

7.2 Het regiobestuur neemt deel aan de vergaderingen van het regiocontact en voorziet in het voorzitterschap en het secretariaat.

7.3 Wanneer ten minste één afdeling hierom schriftelijk verzoekt, roept de voorzitter de het regiocontact bijeen uiterlijk één maand na ontvangst van dit verzoek. Gebeurt dit niet, dan kunnen verzoekers zich tot het hoofdbestuur wenden. Het hoofdbestuur kan op dezelfde wijze als het contactbestuur een regiocontact bijeenroepen en daarbij zelf in de leiding voorzien.

7.4 Leden van het hoofdbestuur hebben toegang tot de vergaderingen van het regiocontact. Zij mogen in die vergaderingen het woord voeren. Zij hebben daarin geen stemrecht.

7.5 Het regiocontact kan ook andere personen uitnodigen of toestaan aan zijn vergaderingen deel te nemen.

Artikel 8:

Jaarvergadering regiocontact

8.1 Het regiobestuur roept de jaarvergadering van het regiocontact vóór 1 juni bijeen. In deze vergadering brengt het regiobestuur ten minste zijn jaarverslag uit, doet het rekening en verantwoording en vinden periodieke aftreding en benoeming van regiobestuurleden plaats.

8.2 Bij de behandeling van de rekening en verantwoording wordt de jaarvergadering voorgelicht door een financiële commissie van ten minste twee leden die daartoe voor de duur van één jaar door het regiocontact worden benoemd. Deze leden mogen geen deel uitmaken van het regiobestuur.

8.3 De goedkeuring van de rekening en verantwoording door de jaarvergadering ontheft het regiobestuur van zijn aansprakelijkheid voor het in het afgelopen jaar gevoerde beleid.

8.4 Van het jaarverslag, overeenkomstig een door het hoofdbestuur vast te stellen model, en de rekening en verantwoording zendt het regiobestuur binnen één maand nadat het is vastgesteld een exemplaar aan de algemeen secretaris.

8.5 Artikel 30 van het huishoudelijk reglement vindt overeenkomstige toepassing voor de regio tenzij het regiocontact anders besluit.

Artikel 9:

Regiobestuur

9.1 De leden van het regiobestuur worden door het regiocontact uit de leden van de aangesloten afdelingen benoemd.

9.2 De omvang van het regiobestuur wordt bepaald door het regiocontact.

9.3 Het regiocontact stelt op voorstel van het regiobestuur een rooster van optreden vast.

9.4 Het regiocontact is te allen tijd bevoegd een lid van het regiobestuur uit zijn functie te schorsen of te ontslaan.

9.5 Zowel het regiobestuur als de besturen van de aangesloten afdelingen zijn bevoegd kandidaten te stellen voor het regiobestuur.

9.6 Uiterlijk vier weken vóór een regiocontact waarin in opengevallen plaatsen moet worden voorzien deelt het regiobestuur aan elke aangesloten afdeling schriftelijk mee in welke plaatsen moet worden voorzien, onder vermelding van de bevoegdheid tot kandidaatstelling en van de kandidaten, die het regiobestuur stelt.

Artikel 10:

Werkwijze regiobestuur

10.1 De taakverdeling binnen het regiobestuur wordt door het regiobestuur vastgesteld. Hierbij wordt in ieder geval geregeld als voorzitter, secretaris en penningmeester optreden. Deze taakverdeling wordt terstond aan de aangesloten afdelingen bekend gemaakt en vermeld in het jaarplan en het jaarverslag.

10.2 Het regiobestuur vergadert zo dikwijls als de voorzitter of twee leden van het regiobestuur dit wenselijk oordelen en wanneer het daartoe volgens de statuten en reglementen van de VVD verplicht is.

10.3 Alle onderwerpen, die in het regiocontact aan de orde worden gesteld, komen in deze bestuursvergaderingen eveneens aan de orde.

10.4 Het regiobestuur stuurt jaarlijks vóór het begin van een nieuw kalenderjaar een begroting met een toelichting over de voorgenomen activiteiten van de regio aan de aangesloten afdelingen.

Artikel 11:

Opheffing

11.1 Een voorstel tot opheffing wordt ten minste 6 weken voordat het zal worden behandeld ter kennis gebracht van het regiobestuur, de aangesloten afdelingen, het bestuur van de kamercentrale en het hoofdbestuur.

11.2 De regio wordt opgeheven:

- a. door een met gekwalificeerde meerderheid genomen besluit van een daartoe bijeengeroepen regiocontact;
- b. bij besluit van het hoofdbestuur.

11.3 Het hoofdbestuur besluit tot opheffing van een regio:

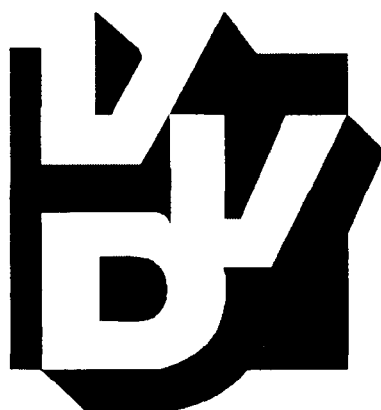
- a. zodra bij de regio minder dan twee afdelingen aangesloten zijn;
- b. indien een (bestuurlijk) onwerkbaar situatie is ontstaan, die nadelig is voor de VVD.

11.4 Het besluit tot opheffing wijst de vereffenaars aan.

Procedure Actuele Moties

1. Actuele moties (AM) betreffen politieke onderwerpen die behoren tot de competentie van de Tweede-Kamerfractie, de Eerste-Kamerfractie of de VVD-leden in het Europees Parlement.
2. AM kunnen alleen betrekking hebben op onderwerpen die opkomen tussen het moment van sluiten van het indienen van initiatiefonderwerpen voor een algemene vergadering en één werkdag voor de aanvang van deze algemene vergadering.
3. AM kunnen worden ingediend door een in de reglementen van de VVD vastgelegd orgaan (gremium) van de VVD of door tenminste 10 gezamenlijke individuele leden. *)
4. AM dienen schriftelijk te worden ingediend door gebruikmaking van een door het hoofdbestuur aangegeven model.
5. AM dienen strikt uiterlijk één werkdag voor aanvang van een algemene vergadering in het bezit van het hoofdbestuur te zijn om geldig te kunnen worden geagendeerd en besproken.
6. AM die tenminste één week voor aanvang van de algemene vergadering door het hoofdbestuur zijn ontvangen, zullen door het algemeen secretariaat via ThorbeckeWeb en VVD-Website worden bekendgemaakt en zijn schriftelijk voorhanden ter vergadering.
7. AM die tussen één week en één werkdag voor de vergadering door het hoofdbestuur worden ontvangen moeten door de indieners zelf ter vergadering beschikbaar worden gesteld.
8. De tekst van de AM moet terug te brengen zijn tot een kernmotie van 100 woorden. Deze kernmotie wordt ter vergadering in de zaal geprojecteerd. De indieners dienen zelf zorg te dragen voor formulering van de kernmotie, bij ontbreken waarvan het algemeen secretariaat hierin zal voorzien.
9. AM kunnen kort (1 minuut) worden toegelicht ter vergadering en overigens volgens door de voorzitter te bepalen vergaderorde.

*) daarnaast kunnen in voorkomend geval vanuit parallelsessies ook actuele moties aan de algemene vergadering worden voorgelegd.

Een uitnodiging.
Jaarplan 2005

Inhoudsopgave

1. Inleiding

- 1.1 We nodigen u uit!
- 1.2 Verder met vernieuwen...
- 1.3 ...maar er zijn grenzen
- 1.4 Onze missie vasthouden
- 1.5 Iedereen op maat aanspreken
- 1.6 Aangepaste opzet jaarplan

I. Wat ('politieke inhoud')

2. Idee en debat

- 2.1 Inspirerende debatten
- 2.2 Aansprekend en aanspreekbaar

II. Wie ('meedoen aan de discussie'; communicatie)

3. Meer kiezers

- 3.1 Sterk merk
- 3.2 Klinkende campagnes
- 3.3 Direct contact

4. Meer leden

- 4.1 Leden werven en behouden
- 4.2 Wereldwijd actief
- 4.3 Politiek! bij de tijd

5. Sterker kader

- 5.1 Talenten scouten en begeleiden
- 5.2 Opleiden en trainen
- 5.3 Thorbeckeweb

III. Hoe ('organisatie')

6. Doelmatiger organisatie

- 6.1 Processen stroomlijnen
- 6.2 Structuur versterken

1. Inleiding

1.1 We nodigen u uit!

Dit jaarplan is een uitnodiging aan alle VVD-ers om de handen uit de mouwen te steken. 2005 is het jaar waarin idee en debat voorop staan. Bij alle speerpunten in dit plan is bezien hoe we de vrijwillige inzet van VVD-ers extra ruggesteun kunnen geven. Bij de vernieuwing heeft de partij uitdrukkelijk uitgesproken dat de directe invloed van de leden moest worden uitgebreid. U hebt als VVD lid meer te zeggen dan ooit. Het komende jaar zijn er volop mogelijkheden om dat waar te maken: in politieke debatten, bij het uitdragen van ons gedachtegoed, het werven en vasthouden van nieuwe leden en het versterken van onze vereniging. Dit is geen jaarplan waarin 'Den Haag' alles wel zal regelen. Er is over de hele linie juist extra ruimte gemaakt voor eigen inzet van leden. De vernieuwing van de partij is vanuit de leden op gang gekomen. We nodigen u uit om door te gaan!

Door de gewijzigde subsidieregeling voor politieke partijen is vanaf 2005 voor één keer sprake van meer geld. We hebben geen nieuwe verlanglijstjes gemaakt, maar zijn uitgegaan van de doelstellingen die de VVD zich de afgelopen jaren heeft gesteld. Aan de hand van de toetsmogelijkheden die het jaarplan 2004 bood, zijn we nagegaan waar de belangrijkste kansen en knelpunten liggen. Daarbij is ervoor gekozen om terughoudend te zijn met het uitbreiden van de uitgaven die jaarlijks vastliggen, zodat we ook in de toekomst slagvaardig blijven.

Dit is temeer verstandig omdat voor de toekomst het financiële kader onverminderd zorgwekkend blijft. Zowel het ledental als de gemiddelde contributieopbrengst per lid (steeds vaker 65+) blijven onder druk staan. Dat de subsidie voortaan deels door het ledental worden bepaald, maakt die trend nog ernstiger.

We hebben nadrukkelijk gekozen om gewone leden die in de VVD actief willen worden te ondersteunen:

- a. extra ruimte voor discussie en debat, niet alleen landelijk, maar ook lokaal en regionaal;
- b. betere communicatiemiddelen met (nieuwe) leden;
- c. een flinke impuls voor talentmanagement.

1.2 Verder met vernieuwen

De aandachtige beschouwer van de Nederlandse politiek kan er niet omheen dat de noodzaak tot vernieuwingen zoals die in 2002 zichtbaar werden, nog steeds nadrukkelijk aanwezig is. Degenen die veronderstelden dat de behoefte aan verandering vanzelf wel zou overwaaien hebben bij de Europese Verkiezingen geen gelijk gekregen. Er is dus alle aanleiding om het omvangrijke pakket vernieuwingen waartoe de partij in de afgelopen jaren heeft besloten ook vastberaden uit te voeren.

Ook die vastberadenheid is van belang. Een periode van vernieuwing is per definitie ook een periode van onzekerheid. Enige verwarring is daarbij onvermijdelijk en zelfs noodzakelijk, maar het vertrouwen dat de VVD wil verwerven vereist ook dat uiteindelijk wel tijdig duidelijkheid wordt geboden.

In 2006 (gemeenteraden, burgemeesters) begint weer een reeks van verkiezingsjaren. Voor deze reeks moet in 2005 een solide basis worden gelegd. Inhoudelijk gebeurt dit door de vaststelling van een nieuw Liberaal Manifest. De besluitvorming hierover zal een duidelijk ijkpunt bieden voor de plaatselijke, provinciale en landelijke verkiezingsprogramma's die de VVD naderhand zal vaststellen. Daarnaast is 2005 ook het jaar waarin enerzijds moet worden gezorgd voor het opsporen en ontwikkelen van voldoende politieke talenten en tegelijk ook zorgvuldig lijnen moeten worden uitgezet om zorgvuldig om te gaan met de bestaande talenten.

1.3 Vrijheid geven, verantwoordelijkheid nemen

Het streven om als politieke partij meer open te staan voor de samenleving om ons heen betekent onvermijdelijk dat natuurlijke diversiteit in die samenleving ook in de personen en opvattingen binnen de partij doorklinken. Maar onze missie om een toonaangevende rol te willen spelen vereist evengoed dat in de aanloop naar verkiezingen glashelder is waar de VVD voor staat. Binnen de partij moet in

grote vrijheid over zaken en personen kunnen worden gesproken, waarbij respect voor andere mensen en andere opvattingen voor liberalen een tweede natuur hoort te zijn. In het bijzonder moet de eigen verantwoordelijkheid die volksvertegenwoordigers en openbaar bestuurders van de VVD in de politieke praktijk hebben bij discussies binnen de partij worden gerespecteerd. Omgekeerd heeft degene die in of namens de partij is gekozen of benoemd allereerst de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat de huidige sterke punten van de VVD met kracht worden uitgedragen.

Op deze manier is het mogelijk de ingeslagen koers gestaag te blijven volgen. Het vastberaden voortgaan binnen natuurlijke grenzen vormt de beste waarborg dat de vernieuwing binnen de VVD in 2006 voor iedereen zichtbaar zijn. Vooral de gewenste cultuurverandering doet een sterk appel aan elk VVD lid. Zoals in het vorige jaarplan is aangegeven is het de bedoeling dat in 2006 ook alle onderdelen van de vernieuwingsvoorstellen tot uitvoering zijn gekomen. In lijn hiermee bevat dit jaarplan ook weer een verdere uitwerking van die voorstellen. Maar de uitstraling van de VVD wordt niet bepaald door wat dit jaarplan zegt, maar door wat u er mee doet.

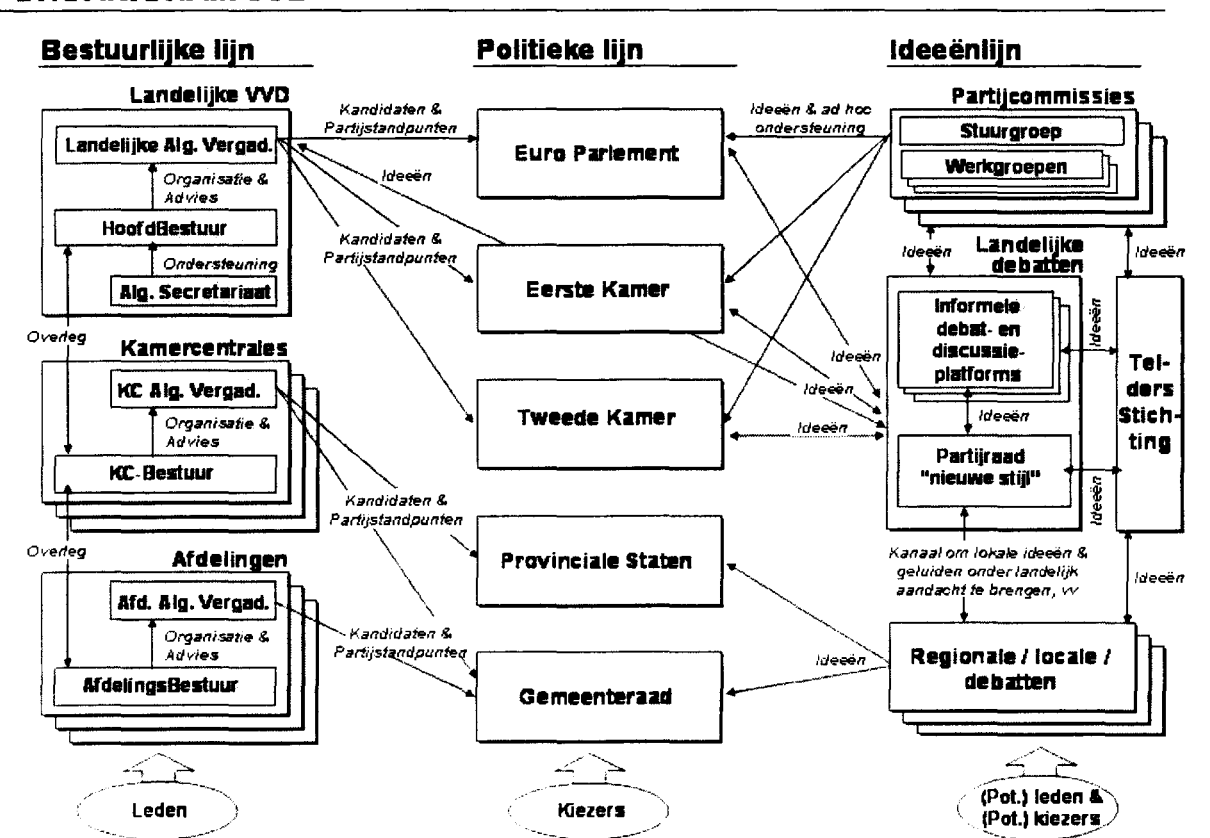
1.4 Onze missie vasthouden

De missie van de partij blijft een onveranderd ijkpunt:

De VVD wil de meest invloedrijke partij zijn. Dit bereiken we door een groeiend aantal aanhangers en een toonaangevende rol in politieke debatten. Een partij die op inspirerende wijze vormgeeft aan een liberale maatschappij en aan een kansrijke toekomst. Maar ook een partij waar inhoud en professionaliteit belangrijk zijn. De VVD toont optimisme en vertrouwen in de kracht van het individu en de vooruitgang. Een partij die door haar aanhang wordt ervaren zoals zij is: open, eerlijk, betrokken en betrouwbaar.

In 'Idee voor Structuur' is een beeld van de partij geschetst dat ons ook bij de opstelling van dit jaarplan voor ogen heeft gestaan.

ORGANIGRAM VVD

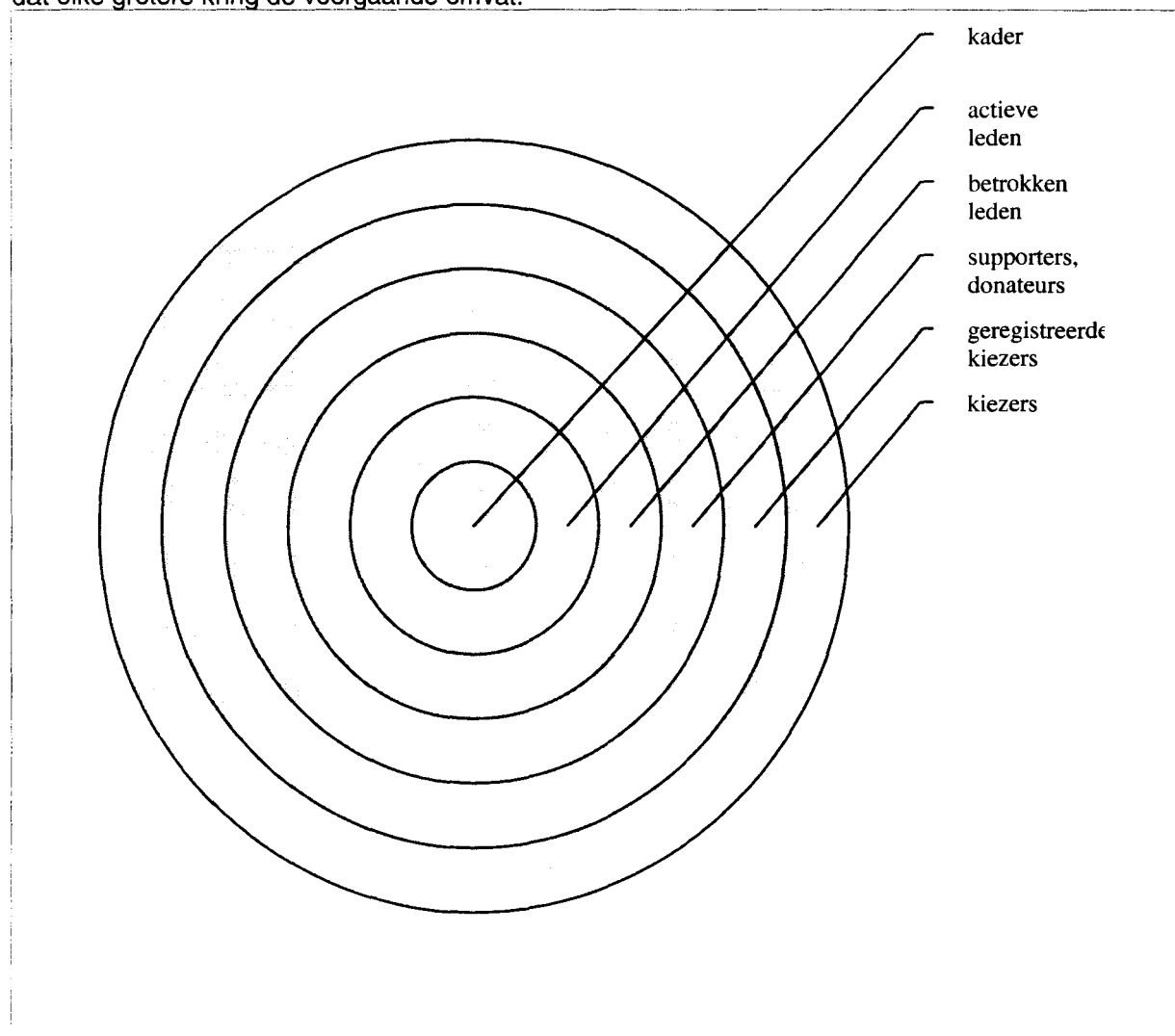
De activiteiten in de zuil 'Politiek' worden in hoofdzaak bepaald door degenen die namens de VVD politiek verantwoordelijkheid dragen. Deze activiteiten vallen buiten de verantwoordelijkheid van het hoofdbestuur en maken geen deel uit van dit jaarplan. Toch kan er binnen dit jaarplan een hiermee nauw samenhangende drieslag worden gemaakt:

1. Wat is de politieke boodschap van de VVD;
2. Wie worden daarmee aangesproken;
3. Hoe wordt dat georganiseerd.

1.5 Iedereen op maat aanspreken

De boodschap van de VVD richt zich natuurlijk op iedereen in onze samenleving.

Voor de activiteiten is een meer toegespitste omschrijving van de doelgroepen te hanteren. De aanhang van de VVD kan worden beschreven in een kringenmodel, waarin kan worden aangenomen dat elke grotere kring de voorgaande omvat:

- de in of namens de partij benoemde functionarissen (het kader)
- de leden die meerdere keren per jaar deelnemen aan bijeenkomsten (actieve leden)
- de leden die zich frequent op de hoogte laten houden van wat er in de partij gebeurt (betrokken leden)
- leden die de partij met hun contributie steunen (supporters, donateurs)
- sympathisanten die zich als zodanig laten registreren (geregistreerde kiezers)
- degenen die de VVD bij verkiezingen hun stem geven (kiezers)

Natuurlijk valt deze indeling naar behoefte te vergroven of verfijnen. Gemakshalve gebruiken we de aanduiding driekringenmodel (kader, leden, kiezers). Grosso modo kan gezegd worden dat

getalsmatig de buitenste ringen de meeste aandacht verdienen. In de binnenringen zijn kwalitatieve verbeteringen dringender dan getalsmatige.

Deze indeling is ook toepasbaar binnen de categorale doelgroepen als vrouwen, jongeren, ouderen en migranten. Het onderstreept dan de noodzaak om in het hele activiteitenpakket uitdrukkelijk na te gaan of een activiteit voldoende aantrekkelijk is voor onze aanhangers in de betreffende categorie. Deze benadering biedt meer kansen dan een waarbij de nadruk vooral ligt op aparte activiteiten voor verschillende categorieën.

Wij werken aan een samenhangend communicatiebeleid. Elk medium moet goed zijn toegesneden op zijn doelgroep. Inhoudelijk moeten de media veel beter op elkaar aansluiten en elkaars boodschap en functie versterken. Door alle media heen komen als richtlijnen terug:

1. Vertel op een aansprekende manier wat je doet en waarom.
2. Stimuleer discussie en debat.
3. Eén heldere huisstijl met een steeds terugkerend stramien.

1.6 Speerpunten

De indeling uit het jaarplan 2004 is gelet op de hiervoor genoemde drieslag en de gemaakte keuzes op twee manieren aangepast. De inhoud van de liberale boodschap bindt alle onderdelen van de liberale aanhang en die hebben we daarom als zelfstandig hoofdstuk voorop gezet. Dit maakt ook het belang van idee en debat als zelfstandig speerpunt zichtbaar.

Een tweede accent vormt het verder verbeteren van allerlei vormen van communicatie. Hierbij is het juist van groot belang media en doelgroepen op elkaar af te stemmen. Daarom komen vervolgens de doelgroepen en speerpunten zoals ze in het vorige jaarplan zijn onderscheiden weer terug, waarbij nu ook bij elke doelgroep een communicatieparagraaf is toegevoegd.

Van de meest relevante activiteiten binnen elk speerpunt is een overzicht gegeven. Deze activiteiten zijn per hoofdstuk gebundeld in 2 of 3 paragrafen met een beleidsmatige toelichting met concrete doelstellingen voor 2005 en prioriteiten. Ook is per activiteit aangegeven wanneer resultaat verwacht kan worden. Een aantal bestaande activiteiten die gewoon door blijven lopen, zijn niet apart vermeld. Op deze manier kan het jaarplan een compact beleidsstuk zijn.

De samenhang tussen de drieslag en de opzet van het jaarplan wordt in de inhoudsopgave zichtbaar.

2. Idee en debat

De VVD moet vorm krijgen als een ideeën- en debatpartij. Want naast aansprekende personen -en in het bijzonder goede lijsttrekkers- op alle niveaus zijn aansprekende ideeën onmisbaar om een stap voorwaarts te zetten en leden en kiezers aan te trekken. De ontwikkeling van een ideeën- en debatpartij vormgeven is in dit jaarplan bewust voorop gezet. Het afgelopen jaar hebben we een begin gemaakt, maar 2005 is bij uitstek het jaar waarin de ontwikkeling naar een ideeën- en debatpartij zichtbaar moet worden. Grensverleggende originele, goed doordachte (liberale) ideeën vormen over wat je echt in de samenleving wilt bereiken, is belangrijker dan zich vastbijten in de structuur. Ideeën gaan dus vóór structuur.

In een ideeën- en debatpartij wordt open gesproken over allerlei maatschappelijke problemen en de daarvoor te bedenken oplossingen. Een open debat houdt in dat eenieder die dat wil zijn bijdrage moet kunnen leveren en dat er inhoudelijk op elkaars argumenten gereageerd wordt. Wij willen er voor zorgen dat het debat goed gestructureerd is en uiteindelijk tot duidelijke standpunten leidt. Hiervoor is €50.000 extra uitgetrokken.

Hierbij is van belang is dat partij en gekozen politici ieder hun onderscheiden verantwoordelijkheid nemen. Het is zaak om elkaars rol te respecteren, ook met respect voor persoonlijke opvattingen. Tegelijkertijd mogen VVD-ers van elkaar verwachten dat zij hun best doen de onderlinge verbondenheid zichtbaar te maken.

Op ieder niveau van de partij hoort daarom de wisselwerking tussen partijdiscussie en de politieke vertegenwoordigers van de VVD vanzelfsprekend te zijn. De vernieuwingsvoorstellen roepen de besturen op alle niveaus op om met enige regelmaat evaluatiegesprekken met volksvertegenwoordigers te houden.

Ook met de Teldersstichting zijn afspraken gemaakt om de betrokkenheid bij de partijdiscussies geleidelijk uit te breiden. Ook bijzondere groepen als Bestuurdersvereniging, het Liberaal Vrouwen Netwerk en de JOVD zijn vanzelfsprekend bij discussie in de VVD betrokken. Het is belangrijk discussies zo in te richten dat de VVD een aantrekkelijke partij is voor liberaal denkenden met een diversiteit aan achtergronden.

Het motto voor de partijvernieuwing was: 'Minder partij, meer maatschappij'. Het gaat niet alleen om meer politieke discussies in de VVD, maar ook om meer VVD in politieke discussies. Er is geen strikte scheidslijn tussen het streven naar een permanente campagne (zie 3.2) en de ontwikkeling van een ideeën- en debatpartij. Het ligt wel voor de hand dat in de periode tussen verkiezingen het accent wat sterker op het debat kan worden gelegd en enige verwarring voor lief moet worden genomen. Omgekeerd hoort in de uiteindelijke aanloop naar verkiezingen de nadruk meer te liggen op het uitdragen van een duidelijke VVD-koers.

Voor de inhoudelijke discussie is € 50.000 extra uitgetrokken, naast € 8.000 voor de de partijraad en € 2.000 voor de Liberale jongerendag. Verder wordt € 50.000 per jaar opzij gezet voor ledenraadplegingen.

2.1 Inspirerende debatten

Lokaal en regionaal

Wij willen extra aandacht geven aan de rol die afdelingen en kamercentrales spelen bij de VVD als ideeën- en debatpartij. Goed functionerende afdelingen blijken bij uitstek in staat veel mensen naar discussies te trekken. Waar op een traditionele sprekersavond of ledenvergadering niet zoveel mensen afkomen, blijkt de formule van een Politiek Café beter aan te slaan. Dit kan zowel met eigen onderwerpen als door het inhaken op landelijke discussies. Het Liberaal Manifest biedt hiervoor volop kansen. We onderkennen wel dat de belangstelling en mogelijkheden van afdeling tot afdeling uiteenlopen. In samenspraak met de kamercentrales is daarom maatwerk nodig. Dit kan in de vorm van regionale discussiebijeenkomsten voor leden en belangstellenden over zaken die landelijk spelen. Ook regionale themadagen kunnen een waardevol politiek platform zijn.

Landelijk

Er zijn twee landelijke themadagen voorzien. Eén zal zijn gewijd aan een debat over Liberale Economie. Om slagvaardig te blijven, organiseren we daarnaast "Flitscongressen". Naarmate de verkiezingen dichterbij komen zal de behoefte hieraan groter zijn. Hierop zullen we inspelen afhankelijk van de beschikbare middelen. In samenwerking met de JOVD wordt weer een Liberale Jongerendag georganiseerd.

De jaarlijkse algemene ledenvergadering in mei 2005 staat in het teken van het Liberaal Manifest. Daarnaast zijn zoals altijd ook parallelsessies. Ook op de algemene ledenvergadering in november zal er veel gelegenheid zijn voor politieke discussie. We zullen ieder kwartaal de partijraad bijeen roepen. Een aandachtspunt bij de algemene vergaderingen, maar vooral ook de partijraad is een grotere betrokkenheid van leden; bijvoorbeeld door betere informatie en discussiemogelijkheden bij de voorbereiding van deze bijeenkomsten.

Naast het persoonlijk stemrecht in de algemene vergadering is de directe invloed van leden ook versterkt door de ledenraadpleging. De evaluatie van de ledenraadplegingen in 2003 leverde een aantal verbeteringen voor toekomstige ledenraadplegingen op.

Partijcommissies

De partijcommissies zullen ook in 2005 een belangrijke ideeënmotor zijn voor het inhoudelijke debat. Niet alleen in de vorm van adviezen aan de volksvertegenwoordigers, maar ook bij de voorbereiding van partijraden en de algemene ledenvergaderingen. Kwaliteit is daarom een voortdurende prioriteit. Partijcommissies hebben immers een dubbele taak: discussiëren en adviseren. De discussie moet uiteindelijk redelijk soepel uitmonden in nuttige adviezen. Dit is een voorwaarde voor vruchtbare samenwerking met de volksvertegenwoordigers. Dan kan ook slagvaardig worden ingegaan op politiek actuele situaties. Net als in het voorjaar van 2004 zal er een evaluatie van het voorgaande jaar plaatsvinden. De structuur moet optimaal op de doelstellingen worden afgestemd. Een proefproject met een elektronisch discussieplatform op de website voor enkele partijcommissies is niet succesvol afgerond. De opzet functioneerde niet door de beperkte technische mogelijkheden. Dit zal verbeteren wanneer de partijcommissies het intranet kunnen gaan gebruiken.

Politieke agenda

Onderdeel van dit jaarplan is de politieke agenda. Deze vormt niet meer of minder dan een kapstok of desgewenst ruggengraat voor het geheel aan politieke activiteiten in de VVD. Het selecteren van discussiethema's is een voortdurende activiteit. Aan de ene kant willen wij veel ruimte bieden voor activiteiten vanuit de partij. Aan de andere kant moet het natuurlijk mogelijk blijven om in te spelen op de actualiteit. Daarom hebben we de onderwerpen in het onderstaande schema niet helemaal ingevuld. Het is de bedoeling om dit geleidelijk in samenspraak met de partij verder in te vullen. Voorstellen van afdelingen zijn daarbij welkom.

Doelen

- De leden die interesse hebben in deelname aan discussies zijn tevreden over het aanbod van de VVD
- Een toenemende tevredenheid van leden van partijcommissies
- Elke partijcommissie stelt minstens één spraakmakend stuk op
- Elke landelijke bijeenkomst levert minstens één spraakmakende discussie op

Prioriteiten

- Vaststelling Liberaal Manifest
- Stimulering debat op lokaal en regionaal niveau
- Optimaliseren partijcommissies

Activiteiten

Planning

• Partijcommissies	Heel 2005
• evaluatie partijcommissies	januari 2005
• 1e partijraad	zaterdag 26 februari 2005
• themadag Liberale Economendebat	zaterdag 9 april 2005
• jaarlijkse algemene vergadering	vrijdag 27 mei 2005
	zaterdag 28 mei 2005
• 2e partijraad	zaterdag 18 juni 2005
• flitscongres/themadag	zaterdag 10 september 2005
• Beurs 50+	september 2005
• 3e partijraad	zaterdag 8 oktober 2005
• najaarsvergadering AV	25 november 2005
	26 november 2005
• instellen commissie Verkiezingsprogramma	november 2005
• 4e partijraad	zaterdag 10 december 2005
• Liberale jongerendag	

2.2 Aansprekend en aanspreekbaar

De verbeteringen met betrekking tot het politiek functioneren van de VVD liggen vanzelfsprekend in de eerste plaats bij de politieke vertegenwoordigers van de partij. Zelfs de politieke activiteiten waarvan de uitvoering onder verantwoordelijkheid van het hoofdbestuur plaatsvindt, kunnen alleen slagen in goede samenwerking met deze vertegenwoordigers.

Aansprekend

Daarnaast is bij de besluitvorming over de partijvernieuwing dat activiteiten van VVD volksvertegenwoordigers zelf onmisbaar zijn om van de vernieuwing een succes te maken. Het doel is dat onze volksvertegenwoordigers een toonaangevende rol spelen en de partij hen daartoe inspireert en aanmoedigt. Van onze volksvertegenwoordigers mag worden verwacht dat zijn zelfstandig kiezers aan zich kunnen binden en daarmee de VVD als geheel een verhoogde electorale aantrekkingskracht geven.

Aanspreekbaar

Van onze volksvertegenwoordigers verwachten we ook dat zij naar de 'eigen kamercentrale(s)'-vergaderingen komen. Niet alleen om te vertellen wat er in Den Haag gebeurt, maar vooral ook om te luisteren naar de politieke en bestuurlijke signalen en de problemen uit de regio. Wij vragen hun daarom om het contact met kamercentrales en verdere achterban inzichtelijk te maken.

Een actief contact met maatschappelijke organisaties is evengoed wenselijk. Politici moeten op de hoogte zijn van de maatschappelijke problemen en belangen, maar moeten ook zichtbaar en aanspreekbaar zijn. Hierbij zou passen dat kamerleden rondom onderwerpen die zich aandienen tijdelijk panels met belangstellende geestverwanten formeren.

Het hoofdbestuur wil in ieder geval halverwege de zittingstermijn, individuele evaluatiegesprekken met volksvertegenwoordigers houden. In deze evaluatiegesprekken komen in ieder geval taakopvatting en taakhoud, taakvervulling, werkomstandigheden, samenwerking en ontwikkelingsmogelijkheden aan de orde, evenals liberale stellingnamen, herkenbaarheid en bereikbaarheid voor kiezers en VVD-leden. In deze gesprekken kan ook aan de orde komen hoe de volksvertegenwoordiger tegen het functioneren van de partij aankijkt.

Daarnaast zal ook met de fracties worden overlegd over de rol die zij bij verschillende andere onderdelen van dit jaarplan kunnen spelen. Over dit soort onderwerpen vindt uiteraard ook afstemming plaats met de politiek vertegenwoordigers zoals die in de Bestuurdersvereniging zijn georganiseerd.

Doelen

- Van elk politiek besluit dat de algemene vergadering of partijraad in 2005 nemen wordt uiterlijk aan de volgende vergadering gemeld wat het standpunt van de relevante fracties terzake is.
- Een groeiend deel van de actieve leden is van mening dat de VVD een toonaangevende rol speelt in het debat over de belangrijkste politieke onderwerpen en de bijdrage die onderscheiden organen hieraan leveren.
- Leden oordelen positief over de aanspreekbaarheid van VVD-politici.

Prioriteiten

- Discussies binnen de partij beter laten doorwerken naar de volksvertegenwoordigers en politieke bestuurders van de VVD.
- Betrekken fracties bij de uitvoering van dit jaarplan (discussie, campagne, merk)

Activiteiten

Planning

-
- Gesprekken met volksvertegenwoordigers
 - Overleg met fracties en bestuurdersvereniging
-

3. Meer kiezers

Het succes van de VVD ligt in het consequent vasthouden aan principes en duidelijk en eerlijk voor je standpunten durven uitkomen: zeggen waar het op staat. De partij die taboes doorbreekt en politieke onderwerpen op de agenda zet. De VVD moet zich ontwikkelen tot een ideeën- en debatpartij. Dit zal er toe bijdragen dat de VVD weer de toon zal zetten in de politieke discussie in Nederland. Daarmee wordt de VVD voor nog meer kiezers en voor de media een aantrekkelijke partij.

Uiteindelijk kan dit pas bij verkiezingen worden vastgesteld. In de tussentijd is het verstandig ons niet blind te staren op de gebruikelijke peilingen. Hiermee meet je tegelijk ook de actuele prestaties van andere partijen. We kunnen beter nagaan of een groeiend aantal mensen de VVD als mogelijke keuze overweegt en hoe men onze herkenbaarheid en betrouwbaarheid beoordeelt. Zulk onderzoek wijst uit dat er nog volop werk aan de winkel is. Bij grote aantallen kiezers die we de afgelopen jaren kwijtgeraakt zijn is het vertrouwen in de VVD nog niet hersteld. Vertrouwen komt te voet en gaat te paard. Dat is een belangrijke reden om gestaag aan het ingeslagen vernieuwingstraject vast te houden: snelle reparaties zijn niet duurzaam.

Hernieuwd onderzoek naar het imago van de VVD wijst uit dat de eerder gekozen positionering van de VVD op zichzelf nog steeds actueel is:

<p>Functie</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Een samenleving creëren waarin optimale keuzevrijheid mogelijk is: <ul style="list-style-type: none"> ▸ Denkend vanuit mensen ▸ Keuzevrijheid stimuleren ▸ Mogelijkheden creëren ▸ Kaders aangeven in de zee van mogelijkheden ➤ Werving, selectie en coachen politiek talent ➤ Agenda setting: politieke zaken uit taboesfeer <ul style="list-style-type: none"> ▸ Helder. Duidelijk. Eerlijk. ➤ Sociale contacten/ 'club' 	<p>Persoonlijkheid</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Betrokken ➤ Durf ➤ Ondernemend ➤ Gedreven ➤ Inspirerend ➤ Sprankelend ➤ Betrouwbaar
<p>Vooruitgangsoptimisten</p>	
<p>Onderscheid</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Oprecht liberaal ➤ Gedreven door vooruitgang ➤ Financiële degelijkheid ➤ Interne stabiliteit ➤ Zeggen wat je vindt ➤ Positieve insteek 	<p>Geloofwaardigheid</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Historie: <ul style="list-style-type: none"> ▸ Iconen ▸ Behaalde successen ➤ Consistent ➤ Gegroeid maatschappelijk draagvlak

In recent onderzoek blijft dit beeld overeind. Wel zijn hierbij drie kanttekening te maken:

1. Bij het vooruitgangsoptimisme is het wel belangrijk maat te houden, anders werkt het averechts;
2. Betrouwbaarheid en betrokkenheid verdienen extra aandacht (*hard én hart*)
3. Meer letten op het onderscheidend vermogen (bijvoorbeeld de beide V's van Volkspartij en Vrijheid)

Dit speerpunt hebben we in drie thema's uitgewerkt:

- Sterk merk
- Klinkende campagnes
- Direct contact

Om het Direct contact via elektronische media te verbeteren is € 30.000 extra uitgetrokken. Voor de permanente profilering van de VVD is € 16.000 meer geraamd. Voor 2005 en 2006 wordt met het oog op de aanstaande verkiezingen de jaarlijkse dotatie aan het Verkiezingsfonds met € 50.000 verhoogd.

3.1 Sterk merk

Om te komen van het huidige imago tot het gewenste imago moet er veel gebeuren. Cultuurverandering, verandering in houding en gedrag en meer aansprekende communicatie. De merkoperatie die we de komende jaren geleidelijk willen uitvoeren slaagt alleen als zij wordt vertaald in zichtbare daden. Het blijft daarbij belangrijk om ook te letten op kansen om op simpele wijze zonder veel inzet van middelen het gewenste imago van de VVD te onderstrepen. Zulke 'quick wins' kunnen het veranderproces versnellen.

De politiek vertegenwoordigers van de VVD spelen een sleutelrol voor een goede ontwikkeling van de VVD imago. Door een goed samenspel kan het idee van een permanente campagne worden benaderd, waarmee een goede basis voor de verkiezingscampagnes, maar ook voor ledenwerving en -behoud wordt geschapen.

Doelen

- 80% van het kader weet waar de VVD voor wil staan en welke verschuivingen moeten plaats vinden om van huidig naar gewenst imago te komen. Meting eind 2005 via peiling.
- 80% van de communicatiemiddelen is aangepast aan de merkessentie en de behoeften van de verschillende doelgroepen.

Prioriteiten

- Interne merkcampagne, in samenhang met bezoeken van het hoofdbestuur aan de kamercentrales.
- Aanpassing, vernieuwing en betere afstemming communicatiemiddelen; in samenwerking met de Landelijke PR commissie (LPC) in de eerste plaats 'Politiek!', vvd.nl, Thorbeckeweb en Intranet bezien, maar ook activiteiten als congressen en ledenvergaderingen.

Activiteiten

Planning

Interne merkcampagne	
• Realiseren 'quick wins'	heel 2005
• Uitvoeren merkcampagneplan	heel 2005
• Merkbekendheidmeting actieve leden	december 2005
• Merkactiviteiten audit	januari 2005
Aanpassing, vernieuwing en betere afstemming communicatiemiddelen	
• Aanpassen communicatiemiddelen	november 2005

Overige (reguliere) activiteiten

- Monitoren trends en ontwikkelingen heel 2005
 - Ontwikkeling en uitvoering 'permanente profilering' (spreekbeurten politieke top, werkbezoeken, politieke cafés, etc.) heel 2005
 - Samen met fractie 'centrale agenda' hiervoor bijhouden heel 2005
-

3.2 Klinkende campagnes

Vanaf 2006 moet weer rekening worden gehouden met verkiezingsjaren. Uiteraard zijn dit bij uitstek perioden waarin we kiezers en sympathisanten zullen aanspreken. Naast het voortdurend verbeteren van het VVD-imago zoals in 3.1 is geschetst, is het van belang ook de kansen te benutten die in verkiezingstijd ontstaan. Aangezien de kosten van campagnes stijgen is het verstandig om hiervoor geld opzij te zetten. De ervaring leert overigens dat aandacht in de normale media ('free publicity') voor politieke partijen toch doorslaggevend is.

De VVD neemt, net als alle andere grote partijen, jaarlijks deel aan de Beurs 50+. Als de VVD zichtbaar aanwezig is bij vergelijkbare evenementen waar (potentiële) kiezers van de VVD zich begeven is dat een bijdrage aan de 'permanente campagne'. Zo nam ook de VVD onlangs deel aan een forumdiscussie op het 'popfestival LowLands' waar PvdA, GL en D66 aan meededen. Afdelingen kunnen hierbij een belangrijke aangeversrol.

Een nieuw gegeven is dat in 2006 naar verwachting voor het eerst burgemeestersverkiezingen zullen plaatsvinden. Wij laten onderzoeken wat hierbij voor de landelijke VVD de meest verstandige strategie zal zijn. Vermoedelijk kan deze strategie iets opleveren als hiervoor ook enige middelen beschikbaar zijn. Mede met het oog hierop hebben wij besloten in 2005 en 2006 €50.000 extra in het verkiezingsfonds te storten.

Afgezien van deze reservering valt er over de campagnes zelf in dit stadium nog weinig te zeggen. Na een evaluatie van de afgelopen campagnes zijn wij wel tot de slotsom gekomen dat het belangrijk is afdelingen beter bij landelijke campagnes te betrekken. Daarom willen wij bij tussentijdse verkiezingen ervaring gaan opdoen met het binnen bepaalde grenzen kosteloos verstrekken van aanplakbiljetten en huis-aan-huiskranten.

3.3 Direct contact

De nieuwe media helpen ons bij activiteiten om belangstellenden snel informatie te verschaffen en uit te dragen van wat wij met het VVD-merk willen. Het is duidelijk geworden dat de bestaande website niet optimaal aan dit doel beantwoord. In samenspraak met de fractie zal worden gestreefd naar een drieledige verbetering:

1. Inhoudelijk: Vertel op een aansprekende manier wat je doet en waarom. De boodschap komt beter aan als rekening wordt gehouden met de ontvanger. Dit betekent ook dat de informatie er tijdig moet zijn.
2. Mogelijkheden: Stimuleer discussie en debat. Het is vreemd om de interactieve mogelijkheden van nieuwe media zoals snelle meningspeilingen of 'Vraag en Antwoord' niet te benutten.
3. Vorm: Eén heldere huisstijl met een steeds terugkerend stramien. Vooral de website schiet op dit punt tekort.

In de begroting is rekening gehouden met de kostenstijging die hieruit voortvloeit.

Doelen

- Belangstellenden zijn tevreden met snelheid en actualiteit van voor hen relevante informatie via vvd.nl en elektronische nieuwsbrief (vertel aansprekend wat je doet en waarom)
- De website sluit aan bij VVD-merk en –huisstijl
- Verhogen interactiviteit nieuwe media (discussie en debat)

Prioriteiten

- Snelheid en actualiteit
- Interactiviteit
- VVD-merk ondersteunend

Activiteiten

Planning

• Opzet website en nieuwsbrief in samenwerking met fractie zo inrichten dat afstemming met andere media is gewaarborgd	Oktober 2005
• Interactiviteit elektronische media verbeteren	Oktober 2005
• Tevredenheid meten via (digitale) enquêtes	November 2005

4. Meer leden

Hier gaat het wel om de cijfers, zowel in instroom (ledenwerving) als de uitstroom (ledenbehoud). Activiteiten die leiden tot meer kiezers zijn in de regel ook gunstig voor de ontwikkeling van het ledental. Maar de gewenste ontwikkeling van de VVD als ledenpartij eist meer nadrukkelijke aandacht voor dit onderwerp. Meer specifiek gaat het dan om "ledenwerving en ledenbehoud" en "betere communicatie met de leden".

Het gaat in 2004 niet lukken de dalende trend in het ledental om te buigen. Het ledenbestand van de VVD loopt jaarlijks terug zoals uit onderstaand overzicht blijkt.

	2000	2001	2002	2003	2004 (raming)
Bruto ledengroei	4105	4130	5445	3289	2800
Opzeggingen	5005	4781	6888	5188	3399
Netto ledengroei	-900	-651	-1443	-1899	-599
Ledenstand einde jaar	48092	47441	45998	44099	43500

Er zijn verschillende plannen ontwikkeld om deze dalende tendens tegen te gaan

- vernieuwingsplannen
- commissie Partijstructuur
- commissie Toekomstvisie
- driekringenmodel
- programma Ledenbehoud
- betere welkomcultuur
- activiteiten LPC

De mogelijkheid om leden landelijk te werven en te behouden zijn echter beperkt. Persoonlijke contacten spelen een belangrijke rol bij het lid worden en lid blijven en deze contacten zijn vaak lokaal. Daarom is ook op dit terrein nadrukkelijk gekozen voor het bevorderen van lokale activiteiten.

Uiteraard staat bij dit speerpunt één thema centraal:

- Ledenwerving en ledenbehoud

Voor actieve leden ook van belang het thema:

- Wereldwijd actief

Een betere communicatie met de leden valt onder het thema

- Vernieuwd partijblad

Er is eenmalig € 50.000 uitgetrokken voor de vernieuwing van 'Politiek!'. Verder is voor ledenwerving en -behoud € 33.000 meer geraamd.

4.1 Leden werven en behouden

Bij het werven en behouden van leden is het van doorslaggevend belang dat het 'aanbod' van de VVD klopt met de verwachtingen van het (nieuwe) lid. Informatie hierover komt vaak te laat en op de verkeerde schaal beschikbaar. Wij willen een werkwijze ontwikkelen om dit 'aanbod' zo goed mogelijk op de belangstelling van het lid te richten. Hiervoor wordt een groot onderzoek uitgevoerd. Het is de bedoeling dat daarna voortaan op een eenvoudige manier stelselmatig de belangstelling van leden in kaart wordt gebracht, zodat hierop gemakkelijker kan worden ingespeeld. Deze manier van werken is bij vergelijkbare organisaties al doeltreffend gebleken.

Een nieuw ledenwerfhandboek en ledenwerfmateriaal zullen in 2005 beschikbaar zijn. Hierbij is gebruik gemaakt van de ervaringen van de meest succesvolle afdelingen. Ook de verdere inhoud van dit jaarplan is er natuurlijk op gericht om actieve leden veel mogelijkheden te bieden. Zo moet het mogelijk worden ook echt wat te doen met de gebleken interesses.

Ook de contributie wordt vaak als een hinderpaal voor de ledengroei genoemd. De ervaring leert dat vooral het hoge bedrag ineens aanleiding kan zijn om af te zien van het lidmaatschap. Aan het invoeren van vormen van donateurschap of een zeer lage kennismakingscontributie blijken in de praktijk veel haken en ogen te zitten. Wij willen daarom vanaf 2005 de mogelijkheid van maandelijkse contributiebetaling via automatische incasso bieden. Hiermee ontstaat een soepel instaplidmaatschap dat desgewenst al of niet in een lidmaatschap op jaarbasis kan worden omgezet. Afhankelijk van de ervaringen die hiermee worden opgedaan kan worden bezien of ingrijpendere voorstellen wenselijk zijn.

Voor 2005 willen wij de onderstaande doelstellingen formuleren. Het gaat hier om gegevens zoals die worden verwerkt in de ledenadministratie. Omdat die pas met enige vertraging doorwerken in de contributie, kunnen deze gegevens niet als basis dienen voor de berekende contributieopbrengsten over 2005. In 2005 komt het onderzoek naar de verwachtingen van leden in uitvoering. Het is de bedoeling om de doelen met betrekking tot de tevredenheid van (actieve) leden dan in te vullen.

Doelen

• Bruto ledengroei	4000
• Opzeggingen	4000
• Netto ledengroei	0
• Ledenstand ultimo 2005	43500
• Ledentevredenheid:	zie boven
• Actieve ledentevredenheid:	zie boven

Prioriteiten

- Ledenwerfplan
- Ledenbehoudsplan
- (Actieve) ledentevredenheid vaststellen

Activiteiten

Planning

Ledenwerfplan

- Onderzoek belangstelling leden
- Ledenwerfmateriaal verspreiden

februari 2005
april 2005

Ledenbehoudsplan

- Registreren, analyseren opzeggedenen

heel 2005

Overige (reguliere) activiteiten

- LPC-bijeenkomsten
- Nieuwe-ledendagen (i.s.m. Tweede-Kamerfractie)

Circa 5 maal in 2005
3 maal in 2005

4.2 Internationaal actief

De VVD is van oudsher actief binnen de Liberale Internationale en de ELDR. Binnen deze twee fora zullen wij onder andere een bijdrage leveren aan het vinden van nieuwe lidorganisaties. Gezien de focus van de VVD op Midden- en Oost Europa (zie hierna) ligt het voor de hand dat wij vooral hier actief zijn om nieuwe lidorganisaties te vinden. De mogelijkheden hiervoor zijn echter beperkt omdat een groot deel van de in het parlement vertegenwoordigde partijen in dit gebied zich al bij diverse andere internationale fora hebben aangesloten. Ook zal het VVD zorgen voor een goede inhoudelijke inbreng in deze organisatie bij de vaststelling van resoluties en dergelijke.

Wij willen meer activiteiten op internationaal vlak in Nederland laten ontplooiën, als fora, congressen, bijeenkomsten, waarbij de VVD meer smool kan krijgen. Zo kunnen de internationale activiteiten bijdragen aan het concept van de permanente campagne. Aangezien de financiële ruimte hiervoor beperkt is, moet in de praktijk worden bezien wat hierbij mogelijk is.

In het kader van het MATRA programma van het ministerie van Buitenlandse Zaken (programma voor maatschappelijke transitie) ontvangt de Haya van Somerenstichting een doelsubsidie voor diverse activiteiten gericht op het versterken van liberale politieke partijen in Midden- en Oost Europa. Dit zal ook in 2005 het geval zijn. De focus voor de komende jaren zal liggen op twee categorieën landen. De eerste categorie bestaat uit die landen die bij een volgende uitbreidingsronde van de EU waarschijnlijk zullen toetreden: Kroatië, Bulgarije en Roemenië. De tweede categorie wordt gevormd door Europese landen waarin een hoge mate van politieke onvrijheid bestaat: Wit-Rusland, Oekraïne, Moldavië, Georgië, Armenië en Azerbeidzjan. Voor de laatste groep wordt getracht een breder forum te creëren van diverse niet-gouvernementele organisaties (al dan niet gelieerd aan Nederlandse politieke partijen) die zich willen inzetten voor de democratische ontwikkeling van deze landen.

Bij die projecten die zich richten op verkiezingsactiviteiten wordt steeds bekeken of we er zelf nog iets van kunnen opsteken voor onze eigen campagneactiviteiten. Dit vormt een bescheiden bijdrage aan een verdere uitwerking van het concept van 'permanente verkiezingscampagne'.

Behalve bij het MATRA programma neemt de VVD ook deel aan het IMD (Instituut voor Meerpartijen Democratie). Dit instituut houdt zich met subsidie van het ministerie van Buitenlandse Zaken voornamelijk bezig met landen in Afrika en Zuid Amerika waarbij de aandacht ligt op het bevorderen van een meerpartijenstelsel. Zolang deze subsidie voorhanden is zal hier invulling aan worden gegeven in samenwerking met de andere Nederlandse politieke partijen vertegenwoordigd in het instituut.

4.3 Politiek! bij de tijd

Leden die actief aan de discussie in de partij willen meedoen, kunnen op dit moment in 'Politiek!' maar beperkt worden bediend. Tegen de oorspronkelijke opzet in, is er inhoudelijk een vrij grote afstand tussen de informatie in 'Politiek!' en die uit elektronische informatiebronnen. Een blad dat vier keer per jaar verschijnt is zeer beperkt in de mogelijkheden om discussie en debat te ondersteunen of de actualiteit te volgen. 'Politiek!' zou meer kunnen betekenen voor actieve leden als het vaker verscheen. Daarom willen wij, ook gelet op eerdere discussies in de algemene vergadering, in de loop van 2005 de overgang maken naar een uitgave die beter past bij de VVD van nu. Wij willen door het toepassen van een andere druktechniek en eventueel verschijningsvorm binnen het bestaande budget de verschijningsfrequentie naar 6 keer per jaar gaan verhogen. De inhoud en vorm kunnen dan ook beter aansluiten bij de algemene uitgangspunten voor communicatie in de partij (zie 1.4). Hiermee loopt 'Politiek!' wat vooruit op de andere partijmedia, maar dit lijkt gewettigd door de aanhoudende verzoeken om tot verandering over te gaan en door de omslag in de loop van 2005 te maken is afstemming met die andere media in de praktijk nog mogelijk. Het hiervoor genoemde onderzoek naar de verwachtingen van leden zal hierbij een belangrijke rol spelen. Voor de eenmalige kosten om deze overgang zorgvuldig te laten verlopen is extra geld uitgetrokken.

Doelen

- Leden zijn tevreden met snelheid en actualiteit van partijblad
- Frequentie naar zes keer per jaar
- Partijblad draagt zichtbaar bij aan ondersteuning VVD-merk

Prioriteiten

- Idee- en debatpartij ondersteunen

Activiteiten

Planning

• Proefeditie naar leden	april 2005
• Conclusie over communicatiestructuur algemeen en nieuwe opzet Politiek!	mei 2005 (JAV)
• Definitieve verschijningsvorm	januari 2006

5. Sterker kader

Bij de vernieuwing is ook het besef doorgebroken dat het dringend nodig is dat we een bestand van liberalen opbouwen die voor de partij functies willen innemen en waarmee de VVD eer inlegt. De kwaliteit is hier belangrijker dan het aantal. Het is verder goed als dit bestand naar achtergronden, geslacht en regio goed gevarieerd is samengesteld. Het afgelopen jaar heeft in het teken van de voorbereidingen gestaan

Bij de ontwikkeling van het intranet is de invoerkant van het bestand met CV's meegenomen. Doordat talenten hun eigen CV bijhouden, wordt het mogelijk met beperkte inzet van middelen toch een fors bestand op te bouwen en bij te houden. Extra inzet is echter wel nodig om het menselijk netwerk rond talentmanagement soepel te laten functioneren en het maken van selecties in relatie met te vervullen vacatures, te ondersteunen. Hiervoor trekken we specifieke kennis en kunde aan. Dit onderstreept het belang dat we ook aan deze taak van de VVD hechten.

Bij dit speerpunt staan 2 thema's voorop, die ook met elkaar verweven zijn:

- Talentmanagement
- Opleiding en training

De communicatie met het kader verloopt vooral via

- Thorbeckeweb

Behalve de uitbreiding van de formatie met 1 fte, is bij talentmanagement voor de activiteiten van de Scoutingcommissie € 2.000 extra uitgetrokken. Voor de nieuwe activiteiten in het kader van Opleiding en Training is € 25.000 geraamd.

5.1 Talenten scouten en begeleiden

Talentmanagement raakt de kern van het liberalisme: de ontplooiing van mensen. Door een goed talentmanagementsysteem kunnen mensen zichzelf verder ontplooien in VVD, politiek en bestuur. Door ons naar buiten te richten en te bewerkstelligen dat liberalen op allerlei plaatsen in de politiek én de samenleving meepraten, dragen we het liberale gedachtegoed beter uit. Een partij die zo met (potentiële) leden en betrokkenen omgaat, is een aantrekkelijke partij voor mensen die het liberalisme in Nederland verder willen ondersteunen.

Het doel van talentmanagement is:

Het uitdragen van het liberale gedachtegoed, door individuen (politieke) functies te laten vervullen in de samenleving en hiermee de invloed van de VVD in de maatschappij te vergroten.

Hierbij komt het op drie onderdelen aan.

a. Cultuuromslag

Het belang van Talentmanagement zal stelselmatig onder de aandacht worden gebracht door publicaties in de partijmedia en actief uitdragen tijdens bijeenkomsten van de VVD en VVD-Bestuurdersvereniging. Daarnaast willen we functionele netwerken en periodieke overleggen opbouwen met

- bewindslieden en politiek assistenten
- Tweede Kamerfractie
- kamercentralebesturen
- Liberaal Vrouwen Netwerk
- VVD-Bestuurdersvereniging (burgemeesters, wethouders, gemeentesecretarissen)
- JOVD
- werving- en selectiebureaus.

Door middel van deze netwerken moet breed een besef van urgentie ontstaan dat de opbouw van een bestand in de toekomst mogelijk maakt.

Wij zullen afdelingen en kamercentrales handvatten beden bij het scouten en begeleiden van talenten en het bijhouden van het bestand.

b. Scouten talent

Wij willen inzicht ontwikkelen in het bestand van potentiële talenten in de VVD. Samen met de Haya van Somerenstichting houden we de ontwikkeling van mensen die nu bekend zijn uit bijvoorbeeld kadertrainingen, kandidaatstellingen, kamercentrales en partijcommissies in beeld.

We willen *high potentials* goed begeleiden en 'bij de club' houden. VVD-talenten kunnen actief in partijcommissies, ledenpanels en dergelijke worden geplaatst.

We zullen afdelingen en kamercentrales ondersteunen bij het vinden van een aanpak om talenten te scouten en begeleiden. Uiteraard is er ook nauw contact met Permanente Scoutingcommissie.

c. Human Resource Management Systeem

Het opzetten van een systeem dat het voordragen van geschikte kandidaten voor relevante functies in politiek en samenleving faciliteert en individuen kanaliseert. Dit systeem is drieledig:

- Personenbestand (CV's, belangstelling, beschikbaarheid en ambities)
- Vacaturebestand
- Sluitend netwerk bouwen voor de voeding van personen- en vacaturedatabase

Doelen

- Bewustwording van aanpak en instrumentarium voor talentmanagement bij het actieve kader (nulmeting)
- Opbouwen van een relevant netwerk in de VVD tussen betrokkenen bij talentmanagement.
- Voordracht van 200 liberalen voor politieke en maatschappelijk-bestuurlijke functies

Prioriteiten

- Het bewerkstelligen van een *cultuuromslag* in de VVD van een naar binnen gerichte partij tot een partij die actief talenten herkent en erkent, hen verder laat ontwikkelen en op die manier het liberale geluid nadrukkelijker weet te vertolken.
- Het *scouten* en begeleiden van *high potentials* die al bekend zijn.
- Het opzetten van een *Human Resource Management Systeem*.

Activiteiten

Planning

Cultuuromslag

• Periodiek overleg met het netwerk	heel 2005
• Parallelsessie over talentmanagement	27 of 28 mei 2005 (JAV)
• Workshop tijdens congres Bestuurdersvereniging	4 of 5 november 2005

Scouten talent

• Kadercursus i.s.m. Haya van Somerenstichting	22 januari 2005
26 februari 2005
19 maart 2005
16 april 2005
• Topkadertraining i.s.m. Haya van Somerenstichting	Najaar 2005
• Workshop Liberale loopbanen i.s.m. Haya van Somerenstichting	4 en 5 februari 2005
• Partijcommissies, ledenpanels	heel 2005

Human Resource Management System

• Inventariseren vacatures	heel 2005
• Aansluiten op opbouw intranet	heel 2005
• VVD HRM-pakket, aansluitend op ledenadministratie	heel 2005

5.2 Opleiden en trainen

De activiteiten voor opleiding en training binnen de VVD worden uitgevoerd door de Haya van Somerenstichting. Dit is het opleidings- en trainingsinstituut dat de (toekomstige) VVD-vertegenwoordigers die specifieke kennis en vaardigheden aanreikt die van essentieel belang zijn om het gedachtegoed van de VVD te realiseren.

a. Trainingen

Doelen

- Bereiken van zoveel mogelijk (potentiële) VVD-vertegenwoordigers voor de cursussen in het land
- Door ruime keus van kandidaten goede selectiemogelijkheden creëren voor de Kadercursus en de Topkadertraining
- VVD-fracties en –besturen bewust maken van hun rol als eerstverantwoordelijke voor het HRM-beleid voor hun eigen team/ledenkring
- VVD-fracties en –besturen bewust maken van hun rol als opdrachtgever richting Haya van Somerenstichting voor zowel het open aanbod van trainingen als maatwerk.

Prioriteiten

- Handhaven van het gerealiseerde aantal lokale cursussen in het land in 2004
- Trainen gemeenteraadsleden ter voorbereiding op de campagne in 2006
- Trainen van zittende en toekomstige burgemeesters ter voorbereiding op de campagne in 2006
- In samenwerking met de Permanente Scoutings Commissie (PSC) het opleiden en trainen van de talenten binnen de VVD
- Het ontwikkelen van e-learning
- Handhaving en verbetering van de kwaliteit van de syllabi

Activiteiten	Planning
• Cursussen lokaal (via opleidingsfunctionarissen)	heel 2005
• Kadercursus	4 zaterdagen voorjaar 2005
• Topkadertraining	najaar 2005
• Training kandidaatraadsleden	vanaf najaar 2005
• Training burgemeesters	2005
• Debattoernooi	najaar 2005
• E-learning	heel 2005
• Zomerschool	2005
• Voorzittersdag	23 april 2005

b. Begeleiden Trainers en Opleidingsfunctionarissen

Doelen

- Kwaliteit, diversiteit en regionale spreiding van trainers
- Verbeteren van de marketing van de cursussen in het land

Prioriteiten

- Hiaten in ons trainersbestand opvullen door het selecteren en trainen van nieuwe inleiders

- Begeleiden en informeren van trainers over de ontwikkelingen bij de Haya van Somerenstichting
- Begeleiden, informeren en enthousiasmeren van Opleidingfunctionarissen zodat het aantal cursussen in het land stabiel blijft op niveau 2005 of licht toeneemt en er minder geannuleerd wordt wegens gebrek aan belangstelling

Activiteiten	Planning
• Dag Opleidingfunctionarissen	najaar 2005
▪ Train de nieuwe Trainer	2 maal per jaar, nog nader in te vullen
▪ Nieuwsbrief voor trainers	4 à 6 maal per jaar
▪ LCO-vergaderingen	2 avonden, 2 zaterdagen, 1 weekend
▪ Nieuwsbrief voor de LCO	eens in de 6 weken

c. Beoordelings- en Begeleidingscommissie (BBC)

Doel

- Verder professionaliseren van het beoordelen van deelnemers, om zo talenten te scouten (in samenwerking met Talentmanagement) en gericht ontwikkelingsadvies aan de deelnemers mee te geven

Prioriteit

- Het professionaliseren van ons bestand van BBC-ers

Activiteiten	Planning
▪ Informatiebijeenkomst BBC	

5.3 Thorbeckeweb verbeteren

Thorbeckeweb is razendsnel uitgegroeid tot een onmisbaar informatiekanaal voor actieve VVD-leden. Helemaal probleemloos is deze groei niet. Het wordt steeds moeilijker om alle gebruikers naar wens te bedienen: door verschillen in voorkeuren en technologische mogelijkheden levert de hartewens van de ene lezer de ergernis van de ander op. Toch willen we nog wel proberen de leesbaarheid van Thorbeckeweb te verbeteren, omdat nu veelal niet wordt voldaan aan het uitgangspunt "Vertel op een aansprekende manier wat je doet en waarom".

Doelen

- Lezers zijn tevreden met actualiteit en leesbaarheid van Thorbeckeweb
- 9500 abonnees
- Thorbeckeweb draagt zichtbaar bij aan ondersteuning VVD-merk

Prioriteiten

- Idee- en debatpartij ondersteunen

Activiteiten	Planning
• Afspraken om leesbaarheid te waarborgen	maart 2005
• Vormgeving aanpassen aan algemene lijn	november 2005

6. Doelmatige organisatie

Natuurlijk is organisatie geen doel op zichzelf. Maar bij alles wat we willen komt het op de uitvoering aan. Dit stelt hoge eisen aan onze organisatie, zowel de vrijwilligers als de beroepskrachten. Het rendement van de inspanningen moet zo groot mogelijk zijn: weg met de rompslomp en dubbel werk!

In Idee voor Structuur is uitdrukkelijk uitgesproken om de nadruk niet teveel te leggen om organisatiestructuur. De onderdelen waar vernieuwing wenselijk was zijn voortvarend opgepakt, zodat in dit jaarplan het accent veel meer op 'idee en debat' valt. Het blijft uiteraard wel belangrijk de genomen besluiten daadkrachtig en zorgvuldig uit te voeren.

De auditcommissie zal toetsen hoe de vernieuwing verloopt en mogelijk suggesties doen die tot verbeteringen leiden. Om hierop in te kunnen spelen is in de begroting € 25.000 opzij gezet.

6.1 Processen stroomlijnen

In 2005 zetten we de invoering van het intranet gestaag door. Het einddoel is dat in 2006 alle actieve leden die toegang hebben tot internet rechtstreeks gebruik maken van het intranet. De leden die liever op papier of mondeling willen communiceren, zullen indirect van de mogelijkheden kunnen profiteren. Het intranet moet in het kader van de vernieuwing verschillende processen in de partij stroomlijnen, decentralisatie bevorderen en de rompslomp beperken. Zo wordt het rendement van vrijwillige inspanningen verhoogd (meer bereiken met minder moeite) onder het motto

"VVD: de moeite waard!"

Doelen

- Minstens 3000 gebruikers
- Doelmatigheid verbeteren
- Ondersteuning bieden voor andere activiteiten in dit jaarplan

Prioriteiten

- Verbeteren van de ledenadministratie door het in- en uitvoeren van gegevens zoveel mogelijk te decentraliseren.
- Ondersteunen talentmanagement.
- Het verbeteren van voorbereiding en 'nazorg' en verhoging van de kwaliteit van vergaderingen en andere bijeenkomsten en het verminderen van factoren tijd en plaats als belemmeringen om mee te doen.
- Het bieden van een persoonlijke ingang naar de VVD voor (actieve) leden, met de mogelijkheid om correspondentie in de ruimste zin van het woord zo snel mogelijk op de goede plaats te krijgen en te zien hoe het met de afhandeling daarvan gaat.
- Het ondersteunen van de gewenste of noodzakelijke doorstroming onder functionarissen door betere informatievoorziening (Jaarboek, vademecum) en koppelingen met bestaande media (vvd.nl, Thorbeckeweb).
- Het aanbieden van mogelijkheden voor ledenraadplegingen en eenvoudige enquêtes.

Activiteiten

- Ledenraadpleging ondersteunen
- Vergaderingen ondersteunen
- Informatievoorziening verbeteren
- Stroomlijnen correspondentie

Planning

afhankelijk van voorstellen en
verschijningsdata 'Politiek!'
juni 2005
maart 2005
oktober 2005

6.2 Structuur versterken

De vrijwilligersorganisatie VVD wordt ondersteund door een professioneel algemeen secretariaat. Bij de inzet van extra middelen in dit jaarplan is vooral voorrang gegeven aan ruimte voor activiteiten van vrijwilligers. Alleen bij talentmanagement is versterking van de professionele ondersteuning onmisbaar om van dit speerpunt een succes te maken. Wij hebben er heel bewust voor gekozen niet toe te geven aan de lokroep van het professionaliseren op grote schaal. Keerzijde is dat we een groot beroep op eigen inzet moeten doen.

Het algemeen secretariaat is in de eerste plaats een dienstverlenende organisatie die producten in de vorm van bijeenkomsten, publicaties en contacten in allerlei vormen voor de VVD-aanhang tot stand helpen brengen. Het kritieke punt is niet het ontwikkelen van de juiste ideeën, maar de slagvaardige uitvoering daarvan. De afgelopen jaren zijn in de structuur en formatie al stapjes gezet om het stafkarakter te verminderen ten gunste van een minder verkokerde, meer op uitvoering gerichte organisatie. In lijn hiermee stellen wij voor de omvang van het hoofdbestuur terug te brengen van 11 tot 9 leden.

De partij en daarmee het algemeen secretariaat moeten trendmatig rekening houden met een verkrappende financiële situatie. Verbeteringen in de afstemming met de Tweede Kamerfractie en de Teldersstichting zullen hier op afzienbare termijn geen verandering in brengen. De lijn van gestage verbetering van de doelmatigheid uit de afgelopen jaren zullen we dus ondanks de subsidieverruiming voortzetten.

Dit betekent dat ook dit jaarplan weer een enorm beroep doet op de inzet van de beroepskrachten. Wij blijven daarom aandacht geven aan de verbetering van de aansturing van de organisatie, de gewenste cultuuromslag en een zorgvuldige omgang met de mensen van het algemeen secretariaat.

Doelen

- Het bieden van een prettig werkklimaat; door halfjaarlijks de tevredenheid van beroepskrachten hierover te peilen.
- Kosten van het bestaande activiteitenpakket groeien niet harder dan de inflatie.

Prioriteiten

- Verbeterde aansturing

Activiteiten

Planning

• Peilen tevredenheid medewerkers	juni en december 2005
• Overleg met medewerkers	juni en december 2005
• Jaarplan en begroting 2006 voorbereiden	juni 2005

BIJLAGE F BIJ DE AGENDA VOOR DE 116^e AV

Toelichting bij de begroting van baten en lasten in 2005

Inleiding

De begroting voor 2005 is in september 2004 door het hoofdbestuur vastgesteld en daarna besproken tijdens het kamercentrale-penningmeestersoverleg. Als bijlage van de agenda voor de 116^e algemene vergadering is de begroting verzonden aan alle voorzitters en secretarissen. Vaststelling van de begroting vindt plaats door de afgevaardigden op 27 november 2004.

Hoofdpunten begroting 2005

Deze begroting geeft de budgettaire gevolgen weer van de in het jaarplan 2005 opgenomen beleidsdoelstellingen, de operationele doelstellingen en de prestatie-indicatoren.

Speerpunten voor 2005 zijn meer politiek inhoudelijke discussie (VVD als ideeën- en debatpartij), meer ledenwerving en ledenbehoud, verbetering van de communicatie en verdere professionalisering van talentmanagement en opleiding en training.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft een wetsvoorstel gemaakt dat voorziet in een aantal wijzigingen in de Wet subsidiëring politieke partijen. Zo zal de totale subsidiesom voor alle politieke partijen, de politiek wetenschappelijke instituten en de politieke jongerenorganisaties tezamen, toenemen van circa € 11,- miljoen naar circa € 16,- miljoen. Andere belangrijke wijzigingen zullen naar verwachting zijn:

- de subsidie wordt gedeeltelijk afhankelijk gemaakt van het ledenaantal (nu: volledig op basis van het zetelaantal in de Tweede Kamer der Staten-Generaal);
- de grens voor openbaarmaking van giften en sponsorgelden daalt vermoedelijk van nu € 4.500,- naar € 2.000,- en;
- de subsidiegelden mogen voor meer activiteiten dan nu het geval is, worden aangewend.

Aangezien bij de opstelling van de begroting voor 2005 de definitieve wetteksten van de gewijzigde Wet subsidiëring politieke partijen nog niet bekend zijn, is uitgegaan van een stijging van de inkomsten met € 455.000,- tot € 3.685.000,-, waarvan circa € 400.000,- als gevolg van extra subsidiegelden. De subsidie kan nauwkeurig berekend worden nadat het wetsvoorstel door de Tweede Kamer der Staten-Generaal is behandeld. Dit zal vermoedelijk in september of oktober 2004 plaatsvinden.

Van de extra baten van € 455.000,- is € 98.000,- benodigd om de algemene kostenstijgingen van het "staande" beleid te compenseren en zal voor € 357.000,- worden besteed aan nieuw beleid zoals meer politiek inhoudelijke discussie in samenwerking met de kamercentrales, extra ledenwerving en ledenbehoud, een pilot voor een nieuw ledenmagazine, professioneel talentmanagement, e-learning, een voorzittersdag, het vormen van een reservering voor ledenraadplegingen en een hogere jaarlijkse dotatie aan het verkiezingsfonds.

Gedetailleerde toelichting op de baten

1. Het aandeel in de contributie inkomsten voor het hoofdbestuur neemt ten opzichte van het begrote bedrag in 2004 toe met € 41.000,- als gevolg van een hoger contributietarief. Het aantal leden waarvan verwacht wordt dat ze de contributie in 2005 betalen daalt met 1.400 naar 44.500.
2. Onder de overige inkomsten van het hoofdbestuur zijn geraamd: de rente-inkomsten ad € 50.000,- en een doelbijdrage voor het VVD(intra)net ad € 25.000,-, die afkomstig is van de "Stichting voor Oeconomische Politiek".

3. De verkoop van informatiemateriaal aan voornamelijk afdelingen wordt € 18.000,- lager geraamd ten opzichte van het begrote bedrag in 2004. Het jaar 2005 is geen verkiezingsjaar en dat veroorzaakt een verwacht lagere afzet.
4. De subsidie stijgt in 2005 met naar verwachting € 400.000,-, als gevolg van extra subsidiegelden. Hierbij dient te worden opgemerkt dat deze toename hoger was uitgevallen indien het aantal Tweede Kamerzetels niet van 28 naar 27 was gedaald. De precieze hoogte van de extra subsidie van € 400.000,-, zal afhankelijk zijn van de uiteindelijke wettekst met daarin de verdeling van subsidie tussen politieke partijen, politiek wetenschappelijke instituten en de politieke jongerenorganisaties, maar ook de mate waarin de subsidie afhankelijk wordt gemaakt van de ledenaantallen van de politieke partijen.
5. Voor het ondersteunen van het democratiseringsproces in jonge democratieën in Afrika heeft de VVD, samen met een aantal andere politieke partijen, in 2001 een contract gesloten met de "Stichting Netherlands Institute for Multiparty Democracy" ("IMD"). Met de subsidie wordt één medewerker van het secretariaat volledig ter beschikking van de "Stichting IMD" gesteld. De geraamde subsidie neemt ten opzichte van het begrote bedrag in 2004 toe met € 30.000,-. Voor 2004 werd een te laag bedrag begroot, doordat was uitgegaan van het niet volledig ter beschikking stellen van een VVD-medewerker aan het "IMD".
6. Cursusbijdragen worden betaald door deelnemers aan onder meer de kadercursussen, die onder de vlag van de "Haya van Somerenstichting" worden uitgevoerd. De begrote bijdragen zijn met € 7.000,- gedaald, doordat in 2005 geen masterclasses worden georganiseerd.
7. Halverwege 2002 is met de VVD-Bestuurdersvereniging contractueel afgesproken dat de VVD de volledige personele ondersteuning en alle daarmee samenhangende kosten levert aan de "Bestuurdersvereniging" voor een vast geïndexeerd bedrag per jaar. In 2005 wordt dit bedrag geraamd op € 108.000,-.
8. De VVD levert diensten aan de "Mr H.R. Nordstichting". Deze stichting is deels gevestigd in hetzelfde pand als de VVD en begeleidt en coördineert de Europese voorlichtingscampagnes in Nederland door de VVD leden van de "ALDE" fractie in het Europees Parlement. Het dienstenpakket zal worden versoerd, omdat de inkomsten van de "Mr H.R. Nordstichting" zijn gedaald als gevolg van het verlies van twee zetels in het Europees Parlement.
9. De doorberekende kosten aan de "Haya van Somerenstichting" zullen naar verwachting gelijk blijven aan 2004; dit betreft de directe personele kosten plus de indirecte kosten, zoals de huisvestings- en accountantskosten van het "Programma Maatschappelijke Transformatie Midden- en Oost Europa" ("MATRA"). Jaarlijks worden in dit programma circa 30 trainingsprojecten uitgevoerd ten behoeve van en in samenwerking met liberale politieke partijen in Midden- en Oost Europa.
10. Vanuit de verkoopopbrengst van het pand Koninginnegracht 57 is een reserve gevormd, waarmee door middel van inkomsten uit beleggingen de kosten van het huidige huurpand deels financieel worden gedekt.

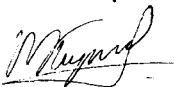
Gedetailleerde toelichting op de lasten

11. De geraamde loonkosten voor 2005 zijn gebaseerd op 22,5 fte. Dit is 1 fte meer ten opzichte van 2004. Deze extra formatieplaats hangt samen met een professioneler talentmanagement en e-learning.

12. Onder de reis- en verblijfkosten worden de (vervoers)kosten gebracht die door de medewerkers van het secretariaat tijdens werktijd worden gemaakt.
13. De bureaunkosten nemen met € 16.000,- toe tot € 418.000,- in 2005. Onder de bureaunkosten worden de kosten van onder meer porti, telefoon, papier, automatisering en accountant gerubriceerd. De hoger geraamde kosten worden veroorzaakt door toepassing van het matchingbeginsel op de accountantskosten, waarbij de uitgaven als lasten worden genomen in de periode waarop deze betrekking heeft.
14. Verwacht wordt dat in 2005 de huurkosten inclusief service- en schoonmaakkosten met circa 3% (€ 7.000,-) toenemen tot € 240.000,- als gevolg van huurstijgingen en algemene kostenstijgingen.
15. Verwacht wordt, dat in 2005 de kosten voor de ledenadministratie met circa 3% (€ 6.000,-) toenemen tot € 186.000,-, vanwege de algemene prijsstijging die het computerservicebureau naar verwachting doorberekent.
16. De jaarlijkse dotatie aan het verkiezingsfonds stijgt met € 50.000,- tot € 250.000,-.
17. Een toename van het eigen vermogen wordt niet begroot, aangezien de begrote baten en lasten in evenwicht zijn.
18. De kosten van het hoofdbestuur bestaan uit de kosten voor bijeenkomsten van het hoofdbestuur, het hb-kc overleg, de prinsjesdagborrel en bijeenkomsten van landelijke commissies. Mede als gevolg van kostenstijgingen van de prinsjesdagbijeenkomst en de bestuursaansprakelijkheidsverzekering neemt het geraamde bedrag met € 12.000,- toe tot € 130.000,-.
19. In 2005 zullen twee algemene ledenvergaderingen worden gehouden van naar verwachting elk twee dagen.
20. De geraamde kosten voor talentmanagement nemen in 2005 toe met € 2.000,- tot € 15.000,-. De reden hiervan is dat wordt verwacht dat de scoutingscommissie in 2005 vaker bijeen zal komen en overleg zal voeren met kamercentrales.
21. De geraamde kosten voor opleiding en training nemen naar verwachting in 2005 met € 25.000,- toe tot € 113.000,- als gevolg van e-learning, het hernieuwd organiseren van de voorzittersdag en wegens het hernieuwd participeren in de zomerschool 2005 die door de "Prof. Mr. B.M.Teldersstichting" wordt georganiseerd.
22. De geraamde kosten voor politiek inhoudelijke discussie nemen toe met € 50.000,- tot € 63.000,- als gevolg van de wens binnen de partij om meer aan inhoudelijk debat te doen (VVD als ideeën- en debat partij). Hiervan is € 13.000,- bestemd voor twee landelijke themadagen en € 50.000,- voor initiatieven voor politiek inhoudelijke bijeenkomsten op landelijk en kamercentrale niveau.
23. De geraamde kosten voor de partijcommissies worden gehandhaafd op het niveau van 2004.
24. De geraamde kosten voor partijraden nemen toe met € 8.000,- tot € 20.000,- in 2005. Er worden vier partijraden begroot. De toename van de geraamde kosten zijn enerzijds het gevolg van een toename van het aantal bijeenkomsten van drie naar vier en anderzijds vanwege hogere accommodatiekosten.

25. Er wordt een jaarlijkse reservering voorgesteld voor de kosten van ledenraadplegingen ad € 50.000,-. Door deze jaarlijkse dotatie ontstaat een ledenraadplegingsfonds conform de systematiek van het verkiezingsfonds.
26. De kosten voor internationale samenwerking en met name de liberale politieke partijen waarmee wordt samengewerkt binnen de "Alliance of Liberals and Democrats for Europe" ("ALDE" voorheen "ELDR") in het Europees Parlement, worden gehandhaafd op het niveau van 2004.
27. De geraamde kosten van de VVD-internetpagina nemen toe met € 30.000,- tot € 55.000,- in 2005 als gevolg van de gewenste aanpassingen aan de site voor wat de technische functionaliteit en de huidige huisstijl betreft, alsmede door het bieden van extra faciliteiten als "quick polls".
28. Voor 2005 is een bedrag van € 50.000,- begroot voor een pilot van een gewijzigd ledenmagazine.
29. De geraamde kosten van het kwartaalmagazine Politiek! worden gehandhaafd op het niveau van 2004, hangende contractuele besprekingen voor 2005, alsmede de genoemde pilot uit het vorige punt.
30. De geraamde kosten voor permanente profilering nemen toe met € 16.000,- tot € 35.000,- in 2005. Dit geld is bestemd voor de landelijke propaganda commissie, een gepland merkbekendheidsonderzoek en het bezoek van het hoofdbestuur aan de kamercentrales.
31. De kostprijs informatiemateriaal bestaat uit de inkoopprijs en de verzendkosten van de propaganda materialen die worden verkocht aan afdelingen en individuele VVD-leden.
32. De begrote kosten ledenwerving en ledenbehoud nemen toe met € 33.000,- tot € 75.000,- in 2005. Met dit geld worden nieuwe ledendagen georganiseerd, ledenmappen aangeschaft en radio en televisie spots gemaakt. Voorts wordt een onderzoek gefinancierd van de onderneming "Zest" in het kader van ledenwerving en ledenbehoud.
33. Alle grote politieke partijen nemen jaarlijks deel aan de ouderenbeurs in Utrecht. Dit budget is daarvoor gereserveerd.
34. Het begrote bedrag voor het jongerenbeleid neemt toe met € 2.000,- tot € 5.000,- in 2005. Het geld wordt onder meer besteed aan de jaarlijks door de VVD en de JOVD te organiseren jongerendag.
35. Doordat de bureau- en personeelskosten die in het kader van het Liberaal Vrouwenennetwerk ("LVN") worden gemaakt, reeds bij de begrotingsposten 11, 12 en 13 zijn begroot, is hier alleen het bedrag geraamd voor de out of the pocket kosten van onder meer een liberale vrouwen bijeenkomst.
36. De post innovatiebeleid voor 2005 is begroot om verbeteringen in de partijorganisatie door te voeren, die mogelijk door de audit commissie aan het hoofdbestuur worden gerapporteerd.

Mark Kuperus

Penningmeester

BIJLAGE G BIJ DE AGENDA VOOR DE 116^e AV

Vereniging "Volkspartij voor Vrijheid en Democratie",
Den Haag

Concept begroting 2005

	Begroting 2005	Begroting 2004	Realisatie 2003
(in euro's)			
Baten			
Inkomsten			
1 Contributies aandeel hoofdbestuur	1.631.000	1.590.000	1.653.000
2 Overige inkomsten hoofdbestuur	75.000	55.000	250.000
3 Verkoop informatiemateriaal	34.000	52.000	57.000
4 Subsidie Politieke Partijen	1.570.000	1.170.000	1.245.000
5 Subsidies IMD	62.000	32.000	32.000
6 Cursusbijdragen	18.000	25.000	21.000
Doorberekende kosten:			
7 - VVD Bestuurdersvereniging	108.000	103.000	110.000
8 - Nordstichting	17.000	33.000	31.000
- Haya van Somerenstichting Midden- en			
9 Oost Europa	130.000	130.000	149.000
10 Beleggingsresultaten	40.000	40.000	45.000
Totaal inkomsten	3.685.000	3.230.000	3.593.000
Totaal baten	3.685.000	3.230.000	3.593.000

Vereniging "Volkspartij voor Vrijheid en Democratie",
Den Haag

Concept begroting 2005

	Begroting 2005	Begroting 2004	Realisatie 2003
(in euro's)			
Lasten			
Kosten			
11 Personeelskosten	1.320.000	1.228.000	1.053.000
12 Reis- en verblijfkosten	43.000	41.000	42.000
13 Bureaukosten	418.000	402.000	474.000
14 Huisvestingskosten	240.000	233.000	222.000
15 Kosten ledenadministratie	186.000	180.000	191.000
16 Dotatie verkiezingsfonds	250.000	200.000	423.000
17 Dotatie eigen vermogen	-	-	115.000
18 Hoofdbestuur	130.000	118.000	105.000
19 Landelijke vergaderingen	230.000	228.000	192.000
20 Talentmanagement	15.000	13.000	6.000
21 Opleiding en Training	113.000	88.000	62.000
Inhoudelijke discussie hb-			
22 kc's	63.000	13.000	18.000
23 Partijcommissies	23.000	23.000	17.000
24 Partijraden	20.000	12.000	12.000
25 Reservering ledenraadpleging	50.000	-	120.000
26 Kosten internationale samenwerking	56.000	56.000	81.000
27 Nieuwe Media	55.000	25.000	6.000
28 Pilot nieuw ledenmagazine	50.000	-	-
29 Magazine Politiek!	232.000	232.000	204.000
30 Kosten permanente profilering	35.000	19.000	56.000
31 Kostprijs informatiemateriaal	34.000	45.000	56.000
32 Kosten ledenwerving en ledenbehoud	75.000	42.000	35.000
33 Ouderenbeleid	5.000	5.000	4.000
34 Jongerenbeleid	5.000	3.000	1.000
35 Interne subsidie Liberaal Vrouwennetwerk	12.000	24.000	40.000
36 Innovatiebeleid	25.000	-	-
Totaal kosten	3.685.000	3.230.000	3.535.000
Totaal lasten	3.685.000	3.230.000	3.535.000

AGENDA

26 en 27 november 2004

(116^e algemene vergadering)

vastgesteld door het hoofdbestuur op 13 september 2004

Najaarscongres

Wijzigingsvoorstellen op voorstellen uit deze agenda kunnen worden ingediend door afdelingen, centrales, partijcommissies en bijzondere groepen, uiterlijk tot en met vrijdag 29 oktober 2004.

Via post: postbus 30836,
2500 GV DEN HAAG
Via fax: 070-3608276
Via email:
wijzigingsvoorstel@vvd.nl

Dit programma wordt verzonden aan:

Per email of post:

- de secretarissen en voorzitters van afdelingen, ondercentrales en kamercentrales,
- de leden van het hoofdbestuur,
- de secretariaten van het EP, EK en TK

Verder is deze agenda:

- te downloaden via www.vvd.nl
- verzonden via ThorbeckeWeb@vvd.nl
- opvraagbaar bij het algemeen secretariaat (070-3613061).

De openbare algemene vergadering van de VVD wordt gehouden in

**de Leeuwenhorst
Langelaan 3
Noordwijkerhout**

Telefoon 0252-378888

<http://www.nh-hotels.com>,
zoek hotel NH Leeuwenhorst

Op vrijdag 26 en zaterdag 27 november 2004 vindt in Noordwijkerhout het najaarscongres plaats.

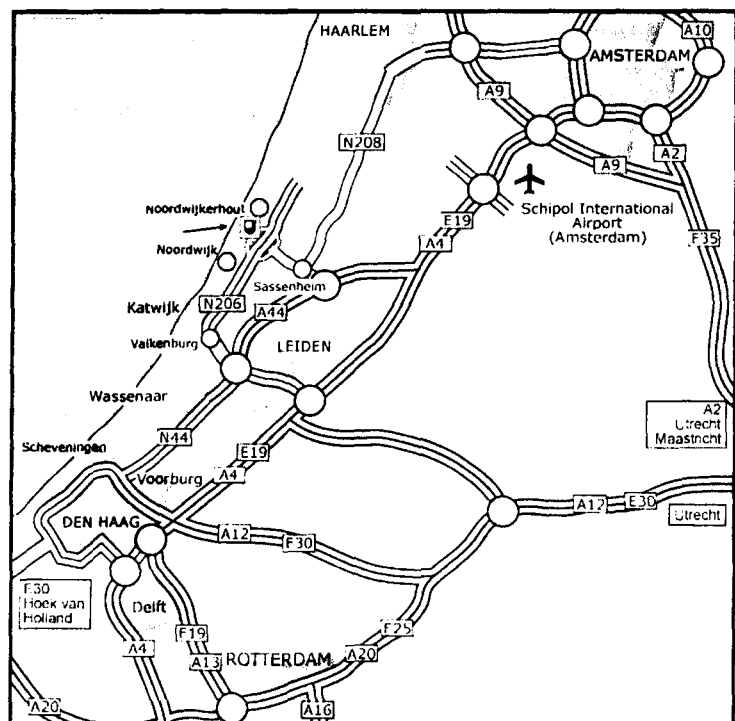
Op deze dag is er gelegenheid om te debatteren, uitspraken te doen en besluiten te nemen, maar vooral ook om elkaar in prettige sfeer te ontmoeten en te spreken.

KIJK VOOR HET PROGRAMMA OP DE VOLGENDE BLADZIJDE!

Tijdens dit najaarscongres worden in het huishoudelijke gedeelte o.a. de communicatiemiddelen, de evaluatie van de ledenraadplegingen, enkele reglementaire wijzigingen en het jaarplan/begroting 2005 behandeld en wordt een nieuwe penningmeester in het hoofdbestuur gekozen. In het politieke gedeelte worden aan de orde zijnde politieke kwesties besproken. U kunt ook deelnemen aan één van de vele interessante parallelsessies.

U komt toch ook?

De vooraanmelding voor het persoonlijke stemrecht (politieke gedeelte) kan tot vrijdag 12 november 2004.

Programma
116e algemene vergadering
Programma onder voorbehoud van wijzigingen

Vrijdag 26 november 2004

13.30 uur **Officiële start door partijvoorzitter Jan van Zanen**

13.35-

16.30 uur **Algemene vergadering van afgevaardigden (AVA)**
"Huishoudelijke vergadering, deel 1"

1. Communicatiemiddelen
2. Rapport Commissie Evaluatie Ledenraadplegingen (CEL) en standpuntbepaling Hoofdbestuur
3. Wijziging van statuten en huishoudelijk reglement alsmede het kandidaatstellingsreglement voor de leden van de gemeenteraad, vaststellen reglement VVD-regio's en procedure actuele moties
4. Rondvraag

15.00-

16.30 uur **Parallel aan plenair programma; Parallelsessies deel I**
Door o.a. partijcommissies

16.30 uur **Het borreluur**

17.30 uur **Diner**

19.30 uur **Avondprogramma**
Herdenking overleden vooraanstaande leden
Speech partijvoorzitter Jan van Zanen
Speech Jozias van Aartsen
Intermezzo

21.30 uur **Afsluiting en aansluitend feest**

AANMELDEN VOOR DE ALGEMENE VERGADERING

Voor dit congres is -naast het gebruikelijke stemrecht van afgevaardigden- het persoonlijk stemrecht van alle leden toepasselijk. Voor de aanmelding gelden spelregels, die zijn opgenomen in het bij Politiek! van september gevoegde formulier. Tevens zijn ze opvraagbaar via het algemeen secretariaat.

Wij willen de schriftelijke aanmelding van individuele leden graag vóór vrijdag 12 november ontvangen. Om te voorkomen dat men zich tijdens de algemene vergadering nog bij een aanmeldbalie moet aanmelden, waardoor er lange rijen ontstaan, is aanmelden van tevoren dringend geadviseerd. Hebben we een aanmelding tijdig ontvangen, dan ontvangt het lid ongeveer één week voor de algemene vergadering alle stukken thuis, inclusief een stempas.

Wij verzoeken leden vriendelijk voor aanmelding alleen gebruik te maken van het formulier dat bij Politiek! is gevoegd. Meer formulieren zijn gratis op te vragen bij het algemeen secretariaat

Zaterdag 27 november 2004

10.00 uur **Opening partijvoorzitter Jan van Zanen**

10.15-

12.00 uur **algemene vergadering van afgevaardigden (AVA)**

"Huishoudelijke vergadering, deel 2"

5. Jaarplan 2005

6. Begroting 2005

7. Initiatiefvoorstel afdeling Ede

8. Benoeming en afscheid van een lid van het hoofdbestuur

10.15 –

11.45 uur **Parallel aan plenair programma; Parallelsessies deel II**

Door o.a. partijcommissies

10.00-

12.00 uur **Parallel aan plenair programma; Landelijk Debattoernooi**

12.00 uur **1e Stemvenster, huishoudelijke vergadering (AVA)**

12.30-

13.30 uur **Lunch**

13.30-

15.00 uur **Algemene ledenvergadering (ALV)**

"Politieke vergadering"

9. Verantwoording door fracties van Tweede Kamer, Eerste Kamer en Europees Parlement over gevoerde beleid

10. Aan de orde zijnde politieke kwesties

13.30 –

14.45 uur **Parallel aan plenair programma; Parallelsessies deel III**

13.30-

14.30 uur **Parallel aan plenair programma; voortzetting Landelijk Debattoernooi**

15.00 uur **2e Stemvenster, politieke vergadering (ALV)**

15.30-

16.00 uur **Slotdebat Landelijk Debattoernooi**

16.00 uur **Speech Gerrit Zalm**

16.30 uur **Slotwoord Jan van Zanen**

16.35 uur **Einde vergadering**

Aansluitend borrel tot circa 17.15 uur

**Informatie over de parallelsessies wordt gepubliceerd
via het Thorbeckeweb, www.vvd.nl en de leeswijzer**

HANDLEIDING

VOOR GEBRUIK BIJ DE AGENDA

VOOR DE 116^e ALGEMENE VERGADERING OP 26 en 27 november 2004

ANNEX:

Leden ALV:

FORMULIER VOORAANMELDING AV annex 1	blz 9
SPELREGELS VOORAANMELDING AV annex 2.....	blz 10
FORMULIER ACTUELE MOTIES AV annex 3	blz 11

Afgevaardigden AVA:

PROCEDURE VOORSCHRIFTEN STEMMEN AVA annex 3	blz 12
FORMULIER OPGAVE VAN AFGEVAARDIGDEN AVA annex 4	blz 13
FORMULIER OVERDRACHT VAN STEMMEN AVA annex 5	blz 14
FORMULIER OPGAVE WIJZIGINGSVOORSTELLEN AVA annex 6	blz 15

BIJLAGEN:

- bijlage A Communicatiemiddelen
- bijlage B Rapport CEL
- bijlage C Standpuntbepaling hoofdbestuur
- bijlage D Reglementaire wijzigingen
- bijlage E Jaarplan 2005.....
- bijlage F Toelichting bij de begroting 2005.....
- bijlage G Begroting 2005.....

Op de van een * voorziene agendapunten van deze agenda kunnen door de ledenvergaderingen van afdelingen en centrales vooraf schriftelijk moties en amendementen worden ingediend, tot en met vrijdag 29 oktober 2004. Er kunnen geen wijzigingsvoorstellen worden ingediend door individuele leden.

Via post: postbus 30836, 2500 GV DEN HAAG / Via fax: 070-3608276 / Via email: wijzigingsvoorstel@vvd.nl

1. Communicatiemiddelen (AVA)*

Bijlage: A
Behandeling: vrijdag 13.35-16.30 uur

In de bijlage bij dit agendapunt komt het hoofdbestuur met een voorstel m.b.t. de communicatiemiddelen/Politiek!.

2. Rapport CEL en standpuntbepaling HB (AVA)*

Bijlage: B en C
Behandeling: vrijdag 13.35-16.30 uur

De Commissie Evaluatie Ledenraadpleging is door het hoofdbestuur ingesteld om een onafhankelijk advies uit te brengen over het verloop van de vorig jaar gehouden ledenraadplegingen. Ten einde de onafhankelijkheid van de commissie te onderstrepen, heeft het hoofdbestuur besloten het rapport van de Cel integraal aan de algemene vergadering aan te bieden en daarnaast een commentaar te schrijven met de visie van het hoofdbestuur op de adviezen die de CEL voorlegt.

Het rapport van de CEL en de standpuntbepaling van het hoofdbestuur zijn als bijlage bij de agenda gevoegd.

3. Wijziging statuut en huishoudelijk reglement alsmede het kandidaatstellingsreglement voor de gemeenteraad, vaststellen reglement VVD-regio's en procedure Actuele Moties (AVA)*

Bijlage: D
Behandeling: vrijdag 13.35-16.30 uur

In aansluiting op de besluitvorming bij de vernieuwingsdiscussie, is toegezegd om de daaruit voortvloeiende wijzigingen van de kandidaatstellingsreglementen aan deze najaarsvergadering voor te leggen. Het kandidaatstellingsreglement voor de gemeenteraad wordt hierbij ter vaststelling aangeboden. Gezien het feit dat in deze 116^e algemene vergadering de discussie plaatsvindt over het rapport van de Commissie Evaluatie Ledenraadpleging, welke besluitvorming van invloed kan zijn op het redigeren van de overige kandidaatstellingsreglementen, zullen deze reglementen worden geagendeerd voor de voorjaarsvergadering van mei 2005.

Tevens is het opnieuw nodig de statuten en het huishoudelijke reglement op een aantal plaatsen aan te passen. Daarnaast wordt een reglement voor VVD-regio's en een procedure voor Actuele Moties ter vaststelling aangeboden.

In de bijlage treft u de wijzigingsvoorstellen aan, evenals een toelichting op de wijzigingen.

4. Jaarplan en begroting 2005 (AVA)*

Bijlage: E, F en G
Behandeling: Zaterdag 10.15-12.00uur

Het jaarplan voor 2005 en de begroting voor 2005 worden ter vaststelling aangeboden. De speerpunten van beleid in 2005 zijn: *meer inhoudelijke discussie, meer ledenwerving en ledenbehoud, verbetering van de communicatie en verdere professionalisering van talentmanagement en opleiding en training.*

5. Initiatiefvoorstel afdeling EDE (AVA) *

Bijlage: geen
Behandeling: Zaterdag 10.15-12.00uur

Motie

De Algemene Vergadering van de VVD bijeen op 26/27 november 2004 in Noordwijkerhout, overwegende dat:

- recente verkiezingsnederlagen mede veroorzaakt blijken te zijn door het ontbreken van een éénduidig en herkenbaar politiek leiderschap binnen de VVD,

- bewindspersonen en TK-fractieleden onderscheiden verantwoordelijkheden hebben,
- de koers van de VVD tijdens verkiezingscampagne, kabinetsformatie en daaropvolgende regeerperiode, op basis van een door de partij vastgesteld(e) kieslijst en verkiezingsprogramma, wordt bepaald door TK-fractie,
- de VVD-fractievoorzitter met name verantwoordelijkheid draagt voor een eenduidige interpretatie en toepassing van liberale beginselen en programmapunten,
- nu het dualisme ook in provincies en gemeenten in praktijk wordt gebracht, de VVD-fractievoorzitter in deze vertegenwoordigende lichamen eenzelfde verantwoordelijkheid heeft,

verzoekt het hoofdbestuur te bevorderen dat:

- in de VVD-statuten en (kandidaatstellings-)reglementen het politiek leiderschap eenduidig wordt vastgelegd,

en wel zodanig dat

- de voorzitter van een VVD-fractie in een vertegenwoordigend lichaam wordt aangemerkt als de politiek leider van de VVD op het betreffende niveau,

en gaat over tot de orde van de vergadering.

Commentaar hoofdbestuur:

Eens met strekking van de motie. De eerste overweging wijst het hoofdbestuur af. Bij de volgende kamerverkiezingen zal het hoofdbestuur in de lijn van de motie afspraken maken en handelen. Van de noodzaak tot reglementaire verankering is het hoofdbestuur niet overtuigd. De landelijk politiek leider zal naar het oordeel van het hoofdbestuur altijd via directe ledenraadpleging moeten worden gekozen.

6. Benoeming en afscheid lid hoofdbestuur (AVA) *

Bijlage: geen
Behandeling: Zaterdag 10.15-12.00 uur

Het hoofdbestuur deelt mede dat penningmeester Mark Kuperus zal aftreden in de 116^e algemene vergadering van 26 en 27 november. De heer Kuperus heeft aangegeven zijn bestuursfunctie niet meer te kunnen combineren met zijn nieuwe werkzaamheden. Het betreft een tussentijdse vacature.

Het hoofdbestuur attendeert u erop dat ledenvergaderingen van afdelingen de bevoegdheid hebben om tot en met 28 oktober 2004 een kandidaat te stellen voor deze functie in het hoofdbestuur. De schriftelijke aanmelding dient vergezeld te gaan van een korte levensbeschrijving alsmede een schriftelijke bereidverklaring van de kandidaat om de kandidatuur te aanvaarden.

Een beknopt cv van alle door het hoofdbestuur en de afdelingen voor deze functie gestelde kandidaten zal worden opgenomen in de leeswijzer van 12 november 2004.

De voorstellen kunnen worden ingediend bij het algemeen secretariaat, t.a.v. de algemeen secretaris, M.P. Swart, postbus 30836, 2500 GV Den Haag of per e-mail: swart@vvd.nl

7. Rondvraag (AVA)

Bijlage: geen
Behandeling: Zaterdag 10.15-12.00 uur

Mondeling kunnen er vragen worden gesteld aan het hoofdbestuur.

Stemvenster (AVA en ALV)

Bijlage: geen
Behandeling: Zaterdag circa 12.00 uur (AVA) en circa 15.00 uur (ALV)

Stemmingen vinden niet plaats bij het agendapunt, doch op de zaterdag tijdens de stemvensters. Op vrijdag wordt er niet gestemd. Daardoor kunnen bezoekers deelnemen aan parallelsessies of alleen op zaterdag aanwezig zijn zonder de mogelijkheid te missen om gebruik te maken van hun stemrecht.

Tijdens deze stemvensters worden de in stemming te brengen onderdelen van de agenda ter besluitvorming voorgelegd. Er zal elektronisch worden gestemd.

De stempassen van afgevaardigden kunnen zoals gebruikelijk ter vergadering worden opgehaald. De stempas voor individuele leden die zich voor 12 november hebben aangemeld, worden ca. één week voor de vergadering toegezonden.

Politieke vergadering (ALV)

Bijlage: geen
Behandeling: Zaterdag 13.45 uur

Leden kunnen vragen stellen aan de fracties van Tweede Kamer, Eerste Kamer en Europees Parlement.

Aanmelden spreken tijdens politieke vergadering

Om de beschikbare tijd zo goed mogelijk te verdelen over iedereen die het woord wil voeren, dient u zich uiterlijk vóór de lunchpauze als spreker op te geven bij de VVD-balie.

Het indienen van actuele moties

Voor het indienen van actuele moties gelden spelregels (z.o.z):

Procedure Actuele Moties

1. Actuele moties (AM) betreffen politieke onderwerpen die behoren tot de competentie van de Tweede-Kamerfractie, de Eerste-Kamerfractie of de VVD-leden in het Europees Parlement.
2. AM kunnen alleen betrekking hebben op onderwerpen die opkomen tussen het moment van sluiten van het indienen van initiatiefonderwerpen voor een algemene vergadering en één werkdag voor de aanvang van deze algemene vergadering.
3. AM kunnen worden ingediend door een in de reglementen van de VVD vastgelegd orgaan (gremium) van de VVD of door tenminste 10 gezamenlijke individuele leden. *)
4. AM dienen schriftelijk te worden ingediend door gebruikmaking van een door het hoofdbestuur aangegeven model.
5. AM dienen strikt uiterlijk één werkdag voor aanvang van een algemene vergadering in het bezit van het hoofdbestuur te zijn om geldig te kunnen worden geagendeerd en besproken.
6. AM die tenminste één week voor aanvang van de algemene vergadering door het hoofdbestuur zijn ontvangen, zullen door het algemeen secretariaat via ThorbeckeWeb en VVD-Website worden bekendgemaakt en zijn schriftelijk voorhanden ter vergadering.
7. AM die tussen één week en één werkdag voor de vergadering door het hoofdbestuur worden ontvangen moeten door de indieners zelf ter vergadering beschikbaar worden gesteld.
8. De tekst van de AM moet terug te brengen zijn tot een kernmotie van 100 woorden. Deze kernmotie wordt ter vergadering in de zaal geprojecteerd. De indieners dienen zelf zorg te dragen voor formulering van de kernmotie, bij ontbreken waarvan het algemeen secretariaat hierin zal voorzien.
9. AM kunnen kort (1 minuut) worden toegelicht ter vergadering en overigens volgens door de voorzitter te bepalen vergaderorde.
10. Een uitspraak van de algemene vergadering over een AM heeft de status van advies.

<p style="text-align: center;">Venster Actuele Moties:</p> <p style="text-align: center;">Voor de 116^e algemene vergadering loopt het venster voor AM over politieke onderwerpen die zijn opgekomen van 21 augustus tot en met 24 november 2004.</p>
--

*) daarnaast kunnen in voorkomend geval vanuit parallelsessies ook actuele moties aan de algemene vergadering worden voorgelegd.

VOORAANMELDING VVD-ALGEMENE VERGADERING

116e AV, 26 en 27 november 2004 te Noordwijkerhout

(per lid één formulier gebruiken, meer formulieren gratis verkrijgbaar via 070-3613061, tevens via www.vvd.nl)

annex 1

(graag duidelijk schrijven)

Ondergetekende, de heer mevrouw

Naam:

E-mailadres :

Adres:

Postcode/woonplaats :

Bereikbaar onder de telefoonnummers :

(een stempas wordt ca. één week voor de algemene vergadering toegezonden aan bovenstaand adres)

Is aanwezig op de AV en maakt graag gebruik van de volgende reserveringsmogelijkheden:

(max. 180 kamers in totaal beschikbaar, toewijzing op basis van de volgorde van aanmelding):

1-persoonskamer op vrijdag 26 november à € 95,00 = € _____

2-persoonskamer op vrijdag 26 november à € 112,00 = € _____

Diner op vrijdag 26 november à € 23,00 = € _____

Lunch op zaterdag 27 november à € 14,00 = € _____

Wij attenderen u er op dat bij annulering ná 12 november 2004 betaling van bovenstaande volledige kosten verplicht is

===== +

Totale kosten van de reservering:

= € _____

Bovendien maak ik graag gebruik van de volgende mogelijkheden:

▪ Ik wil mij tot wederopzegging permanent aanmelden voor de algemene vergaderingen Ja
(indien ik verhinderd ben dan geef ik dat schriftelijk door aan postbus 30836,
2500GV Den Haag of vooraanmelding@vvd.nl)

▪ Ik wil als service automatisch op bovengenoemd adres de papieren
▪ agenda (met voorstellen) ontvangen Ja
▪ leeswijzer (met reacties) ontvangen Ja

(de agenda verschijnt 17 september, de leeswijzer verschijnt 12 november, ook zelf te downloaden via www.vvd.nl)

Hierbij machtig ik éénmalig de VVD het totaalbedrag van bovenstaande reservering af te schrijven van:

Rekeningnummer.....

Datum:

T.n.v.

Handtekening:

Dit formulier dient vóór 12 november 2004 ontvangen te zijn.

Verzenden in een gefrankeerde enveloppe naar:

Postbus 30836, 2500 GV te Den Haag o.v.v. VOORAANMELDING AV

Na 12 november kan er geen vooraanmelding meer in behandeling worden genomen.

Let op!
Aanmelding verplicht
ivm persoonlijk stemrecht

SPELREGELS ALGEMENE VERGADERING annex 2

1. Algemeen

1. Voor deze algemene vergadering geldt naast het gebruikelijke stemrecht voor afgevaardigden, het persoonlijk stemrecht voor alle leden van de VVD.
2. Aanmelden kan vanaf **17 september 2004 tot 12 november 2004**, of anders ter vergadering. In dit laatste geval gelden beperkingen.
3. Na deze termijn kan geen gebruik meer worden gemaakt van vooraanmelding of van bijkomende faciliteiten. U kunt zich aanmelden ter vergadering op 26 en 27 november waarbij de beperking van het aantal mensen dat ter plekke nog kan worden toegelaten afhankelijk is van de grootte van de zaal of zalen en van de beschikbare stemfaciliteiten.
4. Leden van de VVD dienen zich vooraf schriftelijk aan te melden door middel van het vooraanmeldingsformulier. Telefonische aanmeldingen kunnen helaas niet worden aangenomen.
5. De algemene vergadering is openbaar. Alleen leden van de VVD hebben stemrecht. In de agenda is aangegeven voor welke onderdelen alleen de afgevaardigden (AVA) of alle leden (ALV) stemrecht hebben. Overigens kunnen alle leden altijd aan de discussies deelnemen.
6. Zonder aanmelding (vooraf of ter plaatse) worden geen stempassen afgegeven. Er zijn geen uitzonderingen op deze regel.

2. Individuele leden met vooraanmelding

7. Individuele leden die zich tot vrijdag 12 november schriftelijk hebben aangemeld, hebben gegarandeerd toegang tot de algemene vergadering en hebben het recht hun stemrecht uit te oefenen in de vergadering.
8. Deze leden ontvangen de stempas per post ongeveer één week voor de algemene vergadering. Is dit niet het geval dan wordt u verzocht contact op te nemen met het algemeen secretariaat.
9. Als extra service kunnen deze leden zich kosteloos de agenda en de leeswijzer via de post laten toezenden.
10. Het is mogelijk om zich éénmalig op te geven voor alle toekomstige algemene vergaderingen (permanente aanmelding). In dat geval gaat het algemeen secretariaat ervan uit dat dit lid deelneemt aan iedere algemene vergadering, tenzij het lid zich schriftelijk voor een bepaalde algemene vergadering heeft afgemeld.

3. Individuele leden zonder vooraanmelding

11. Individuele personen die zich voor het eerst ter vergadering melden, dienen zich te kunnen identificeren. Vervolgens wordt vastgesteld of de persoon lid is van de VVD en moet een aantal gegevens worden geregistreerd.
12. Voor de aanmelding dient de persoon zich te kunnen legitimeren met een lidmaatschapskaart, of een identiteitsbewijs (paspoort of rijbewijs) met foto.
13. Deze categorie leden wordt in overeenstemming met het huishoudelijk reglement slechts toegelaten zolang de capaciteit van de zaal en de beschikbaarheid van het stembestelsysteem dat toelaten.

4. Lidmaatschapskaart en Volmachten

14. Alle leden ontvangen een lidmaatschapskaart ingesloten bij Politiek! ongeveer één week voor de algemene vergadering.
15. Deze lidmaatschapskaart kan worden gebruikt als legitimatie indien wordt gebruik gemaakt van aanmelding ter plaatse of kan desgewenst worden afgegeven als volmacht aan een ander lid.
16. Een lid mag maximaal twee volmachten accepteren van andere leden. Dit kan alleen maar op de in het volgende punt aangegeven wijze.
17. Een volmacht kan worden afgegeven door de lidmaatschapskaart in te vullen, te ondertekenen en fysiek mee te geven aan een ander lid. Er kan slechts één volmacht worden verstrekt. De volmachtverkrijger meldt zich ter vergadering aan de balie en ontvangt op het tonen van de volmacht een stempas.
18. Een volmacht wordt ingetrokken door vóór afgifte van de stempas aan de balie de afgegeven lidmaatschapskaart terug te krijgen van de volmachtverkrijger.

5. Kosten

19. Het is mogelijk om via het aanmeldingsformulier aan te geven gebruik te willen maken van aangeboden faciliteiten (lunch, diner, overnachting).
20. De verschuldigde kosten zullen na de algemene vergadering in rekening worden gebracht. Hiervoor dient door het lid een éénmalige incasso te worden verleend.
21. No show voor overige afgenomen faciliteiten wordt altijd in rekening gebracht, tenzij vóór 12 november een gemaakte reservering wordt afgezegd.

6. Afgevaardigden van afdelingen

22. Afgevaardigden dienen zich als individueel lid aan te melden voor verkrijging van de persoonlijke stempas.
23. Het verkrijgen van de stempas(sen) in de hoedanigheid van afgevaardigde vindt echter op vertrouwde wijze ter vergadering plaats. Voor de afgifte van de stempas dient te worden getekend met naam en handtekening. Deze stempassen worden dus niet toegezonden. Dit geldt ook indien de afgevaardigde een machtiging heeft ontvangen van andere afdelingen (de spelregels voor het ontvangen van machtigingen door afgevaardigden zijn opgenomen in de agenda voor de algemene vergadering).

7. Stempas en stemvenster

24. Stempassen zijn alleen geschikt gemaakt voor de actuele algemene vergadering.
25. De te verstrekken stempas is eigendom van de VVD en dient na de algemene vergadering te worden geretourneerd om kosten te besparen.
26. In de agenda is een stemvenster opgenomen. In dat tijdvak vinden in principe de stemmingen plaats, zodat er gelegenheid is om deel te nemen aan parallelsessies, zonder de stemmingen te moeten missen. De voorzitter van de vergadering kan in voorkomende gevallen besluiten ook een stemming te houden buiten het geagendeerde stemvenster.
27. Een eenmaal afgegeven pas kan niet worden vervangen, ook niet in geval de ontvanger deze is vergeten mee te nemen of indien de pas in ongereede is geraakt.

8. Spreektijd

28. Voor ieder algemene vergadering bepaalt het hoofdbestuur wat de spreektijd is van de deelnemers en welke andere maatregelen eventueel worden getroffen voor een zorgvuldig verloop van de vergadering.

Annex 3

Model Actuele Moties (ALV)

Alleen voor VVD-gremia of tenminste 10-leden

Agendapunt: POLITIEKE VERGADERING

Ingediend door: _____ (naam VVD-gremium)

òf: 10 leden (naam + postcode/huisnummer)

1		6	
2		7	
3		8	
4		9	
5		10	

Tekst (kernmotie kan max. 100 woorden bevatten) :

Toelichting

Opsturen vóór 25 november 2004 naar:
 Per post: Algemeen Secretariaat VVD, Postbus 30836, 2500 GV Den Haag
 Per fax: 070 – 3608276, per email: swart@vvd.nl
zie procedure actuele moties in de agenda

Annex 4

PROCEDURE VOORSCHRIFTEN STEMMEN AFGEVAARDIGEN (AVA)

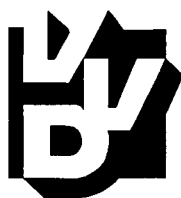
Bij het programma voor de 116e AV te Noordwijkerhout

1. Alleen afgevaardigden van afdelingen hebben stemrecht, zij dienen zich bij de aanvang van de vergadering te melden, waarna een stempas wordt uitgereikt. Desgevraagd dient de bevoegdheid van de afgevaardigde worden aangetoond.
2. (art. 22 Statuten) De afgevaardigden kunnen hun vertegenwoordiging overdragen mits:
 - a. De vertegenwoordiging wordt overgedragen aan een of meer afgevaardigde(n) van een andere afdeling binnen de eigen kamercentrale; en
 - b. De afgevaardigde niet meer dan vijftien stemmen namens ten hoogste zes afdelingen uitbrengt; en
 - c. Overdracht van de vertegenwoordigingsbevoegdheid plaatsvindt aan de hand van een door het hoofdbestuur voor te schrijven model (zie 4.), zonder mogelijkheid van substitutie;
 - d. Overdracht van vertegenwoordigingsbevoegdheid plaatsvindt uiterlijk vóór de aanvang van de vergadering.

Overige bepalingen:

3. Voor iedere vijftig leden van één afdeling per één juli 2004 wordt een stem uitgebracht; daarbij wordt het aantal leden van elke afdeling naar boven afgerond tot vijftig of een veelvoud daarvan.
4. De aspirant-leden worden voor de bepaling van het ledental van een afdeling buiten beschouwing gelaten.
5. De afgevaardigden van een afdeling worden benoemd door de ledenvergadering van die afdeling. Als de ledenvergadering geen afgevaardigden heeft benoemd, treden de bestuursleden van een afdeling in ieder geval als zodanig op.
6. Iedere afgevaardigde stemt in de algemene vergadering zonder last, naar vrije overtuiging.

Annex 5

OPGAVE VAN AFGEVAARDIGDEN (AVA)
 MODEL OAAV

Ondergetekende voorzitter/secretaris* van de afdeling: _____

verklaart hierbij dat door de ledenvergadering van zijn afdeling de volgende personen zijn benoemd als afgevaardigden naar de algemene vergaderingen van de VVD:

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

evt. vervolgen op de achterzijde

* doorhalen wat niet van toepassing is

datum:

Ondertekening:

De afgevaardigden van een afdeling worden benoemd door de ledenvergadering van die afdeling. Als de ledenvergadering geen afgevaardigden heeft benoemd, treden de bestuursleden van een afdeling in ieder geval als zodanig op.

Het verdient wellicht aanbeveling om dit 1x per jaar te doen in de verplichte jaarlijkse ledenvergadering vóór 1 juni; dus telkenmale voor de periode van 1 juni tot 1 juni.

Dit laat onverlet het recht van de afdelingsvergadering om tussendoor, indien gewenst of noodzakelijk, nog nieuwe afgevaardigden te benoemen.

Annex 6

OVERDRACHT VAN STEMMEN

**GELDIG ALLEEN VOOR AFGEVAARDIGDEN (AVA)
VOOR DE 116^e AV**

VOLLEDIG INVULLEN EN ONDERTEKENEN !!

Ondergetekende (naam in blokletters)

Afgevaardigde van de afdeling:

in de kamercentrale:

draagt hierbij zijn/haar stembevoegdheid in de algemene vergadering over
aan (naam in blokletters)

hij/zij is afgevaardigde van de afdeling:

in de kamercentrale:

Datum:

Ondertekening:

Annex 7

Model WVAV
 Wijzigingsvoorstel Algemene Vergadering AVA
 Alleen voor afdelingen, centrales, partijcjes en bijz. groepen

Agendapunt:	
Ingediend door: (afdeling/centrale/ partijcie/bijzgroep)	
Naam indiener:	

Betreft:	☐ Motie
	☐ Verandering*
	☐ Schrapping van één of meer woorden*
	☐ Toevoeging van nieuwe tekst*

Tekst:

Toelichting

* aankruisen wat van toepassing is

Opsturen vóór 29 oktober 2004 24.00 uur naar:
 Per post: Algemeen Secretariaat VVD, Postbus 30836, 2500 GV Den Haag
 Per fax: 070 – 3608276
 Per email: wijzigingsvoorstel@vvd.nl